

บทที่ 2

แนวความคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็ก

นักวิชาการจากสาขาวิชาชีพต่างๆ ได้ให้คำจำกัดความการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็ก ในมุมมองที่แตกต่างกันไป ดังต่อไปนี้

David Gil (1969)⁽¹¹⁾ ได้ให้ความหมายของการทารุณกรรมเด็กไว้ว่า หมายถึง การกระทำใดๆ หรือการละเลยใดๆ โดยบุคคล สถาบัน หรือสังคมโดยรวม และสถานะใดๆ ที่เป็นผลมาจากการกระทำนั้นๆ หรือการละเว้นไม่กระทำนั้นๆ ซึ่งลดรอนสิทธิและเสรีภาพของเด็ก และ/หรือ ขัดขวางการไปสู่พัฒนาการสูงสุดของเด็ก

C. Henry Kempe (1972)⁽¹²⁾ ให้นิยามของการทารุณกรรมเด็กว่า หมายถึง การกระทำทารุณหรือทรมานเด็กจนได้รับอันตราย โดยบิดามารดาหรือผู้ดูแลเด็กนั้น ผลจากการกระทำทารุณนั้น ทำให้เด็กได้รับอันตรายทางร่างกายและจิตใจ ในบางรายอาจถึงกับไร้ความสามารถอย่างถาวรหรือถึงแก่ความตาย

Irving J. Sloan (1981)⁽¹³⁾ กล่าวว่า การทารุณกรรมเด็ก หมายถึง การทำให้เด็กบาดเจ็บโดยเจตนา และตริ่กรองไว้ก่อนของผู้ดูแลเด็ก โดยการตีด้วยเข็มขัด เชือก หรือวัสดุใดๆ ก็ตาม การผลักให้กระแทกกับกำแพง การจี้ด้วยขลุ่ย การลวกด้วยน้ำร้อน การขังในคุกมืด การจับมัดมือและเท้า การทรมานไปจนกระทั่งการฆาตกรรม ส่วนการทอดทิ้งเด็ก หมายถึง การที่บิดามารดาหรือผู้ดูแลเด็กไม่สนใจ และไม่เอาใจใส่ที่จะจัดหาอาหารและเสื้อผ้า รวมทั้งละเลยที่จะดูแลและเลี้ยงดูเด็ก

Elizabeth L. Navarre (1987)⁽¹⁴⁾ ได้ให้คำจำกัดความของการทารุณกรรมเด็กว่า หมายถึง การที่พฤติกรรมของบิดามารดาขัดขวางพัฒนาการของบุตรมาจนถึงระดับหนึ่ง และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ผลจากการกระทำนั้น มีแนวโน้มที่จะจบลงด้วยผลในทางลบที่รุนแรง

สุกลาภ พิทักษ์โลหพิตร (2537)⁽¹⁵⁾ ให้ความหมายของการทารุณกรรมเด็กตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่า หมายถึง การทำร้าย เจ็บแค้นที่รุนแรงโหดร้าย ทุร้าย ตามความรู้สึกของวิญญูชนโดยทั่วไป อันมิใช่ลักษณะของการอบรมสั่งสอน รวมถึงการล่วงเกินทางเพศ เช่น การข่มขืนกระทำชำเรา การกระทำอนาจาร ซึ่งมีผลให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของผู้ถูกระทำ แม้การกระทำนั้นจะไม่ได้กระทำต่อเนื้อตัวหรือร่างกายของผู้ถูกระทำ เช่น การดูค่า การปฏิเสธไม่ให้ความสนใจ ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและจิตใจของผู้ถูกระทำ

สำหรับ จิตตินันท์ (2537)⁽¹⁵⁾ ให้นิยามของการปล่อยปละละเลยหรือทอดทิ้งเด็กว่า หมายถึง การปล่อยให้เด็กอยู่ตามลำพัง หรือละเลยเด็กอย่างต่อเนื่องหรืออย่างรุนแรง (เช่น ปล่อยให้เด็ก ประสบอันตรายอย่างใดอย่างหนึ่ง ทอดทิ้งให้ขาดอาหาร เป็นต้น) อันจะเป็นเหตุให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ การเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กอย่างรุนแรง และทำให้เป็นเด็กเลี้ยงไม่โต โดยปราศจาก เหตุผลอื่น

อัมพล สุอำพัน (2538)⁽¹⁶⁾ กล่าวว่า การทารุณกรรมเด็ก หมายถึง การที่เด็กได้รับความทุกข์ ทรมาน ทั้งทางร่างกาย ทางจิตใจ และทางเพศ จากบิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็นผู้กระทำ การทอด ทิ้งเด็ก หมายถึง การละเลยทอดทิ้งเด็ก หรือการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมเป็นอย่างมาก และดำเนินมา อย่างต่อเนื่อง ทำให้เด็กไม่เจริญเติบโต มีผลเสียต่อสุขภาพร่างกาย จิตใจ และพัฒนาการของเด็กเป็น อย่างมาก

ชนิดของการทารุณกรรมเด็ก

ในตำราของจิตเวชศาสตร์เด็กและตำราของกุมารเวชศาสตร์แบ่งชนิดการทารุณกรรมเด็กออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้⁽¹⁶⁾

1. การทารุณกรรมทางร่างกาย (Physical Abuse) เป็นการทารุณกรรมชนิดที่พบบ่อยที่สุด ส่วนใหญ่เกิดจากการทำโทษที่หนักและรุนแรงเกินไป มักเกิดขึ้นในขณะที่ผู้เลี้ยงดูเด็กมีอารมณ์ฉุนเฉียวโกรธจัด ควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองไม่ได้ จึงกระทำทารุณเด็กโดยไม่รู้ตัว

2. การทารุณกรรมทางเพศ (Sexual Abuse) หมายถึง การกระทำในด้านกิจกรรมทางเพศต่อ เด็กหรือวัยรุ่นในลักษณะต่างๆ โดยที่เด็กหรือวัยรุ่นจะมีความยินยอมหรือไม่มีความยินยอมต่อการ กระทำหรือการล่วงเกินทางเพศนั้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้ใหญ่หรือ ผู้กระทำ ซึ่งในเด็กเล็กอาจไม่เข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้นกับตนเอง ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิเด็กและสิทธิ ทางสังคมของครอบครัว การทารุณกรรมทางเพศนี้ อาจเกิดจากการกระทำของคนในครอบครัวหรือ ของบุคคลอื่นก็ได้ เด็กเหล่านี้มักมาพบแพทย์ด้วยอาการของระบบทางเดินปัสสาวะอักเสบบ่อยๆ หรือ มีอาการช่องคลอดอักเสบ บางรายมาด้วยปัญหาหนีออกจากบ้าน การทารุณกรรมทางเพศที่กระทำ โดยเครือญาติ อาจเป็นบิดา พี่น้อง หรือญาติคนอื่นๆ ซึ่งจะเป็นเครือญาติโดยสายโลหิตหรือโดย กฎหมาย เช่น บิดานุญธรรม เป็นต้น เราเรียกการทารุณกรรมทางเพศนี้ว่า “Incest”

3. การทารุณกรรมทางอารมณ์ (Emotional Abuse) หมายถึง การที่ทำให้เด็กต้องทุกข์ทรมาน ทางใจ เกิดความหวาดกลัว หรือทอดทิ้งไม่ให้เด็กได้รับความรัก ความอบอุ่น ความทะนุถนอม ทำให้เกิดสภาวะขาดรัก หรือมีการข่มขู่เด็ก ทำให้หวาดหวั่น ตกเป็นแพะรับบาปอยู่เสมอ หรือเป็นการ เลี้ยงดูอย่างเกลียดชัง หรือบิดามารดาที่มีความต้องการและเรียกร้องต่อเด็กอย่างไม่มีเหตุผล จนเกิน

กำลังความสามารถของเด็ก บางครอบครัวใช้เด็กเป็นที่ระบายอารมณ์แบบตีหัวกระทบคราด เมื่อมีปัญหาขัดแย้งไม่ลงรอยระหว่างบิดาและมารดาเอง

4. การทอดทิ้งให้ขาดอาหาร (Nutritional Deprivation) หมายถึง การที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองละเลยไม่สนใจจัดหาอาหารที่เหมาะสมให้แก่เด็ก ทั้งๆ ที่อยู่ในฐานะที่จัดหาให้ได้ เด็กเหล่านี้มักถูกละเลยไม่ได้รับความสนใจและเอาใจใส่ดูแล ถ้าเป็นเด็กเล็กมักมีสภาวะขาดรัก (Emotional Deprivation) และมีพัฒนาการช้า

5. การละเลยไม่สนใจที่จะรักษาอาการเจ็บป่วยของเด็ก (Medical Care Neglect) หมายถึง การที่บิดามารดาละเลยไม่เอาใจใส่ดูแลรักษาสุขภาพเด็ก จนเด็กบางรายป่วยหนักหรือเจ็บป่วยเรื้อรังจนต้องรักษาที่ห้องฉุกเฉิน

นอกจากชนิดของการทารุณกรรมเด็กที่จิตแพทย์และกุมารแพทย์แบ่งไว้แล้ว นักสังคมศาสตร์ได้แบ่งชนิดของการทารุณกรรมเด็กไว้ 4 ประเภท ดังนี้

1. การทารุณกรรมทางร่างกายและทางเพศ (Physical and Sexual Abuse)
2. เด็กที่ถูกเอารัดเอาเปรียบ (Exploited Children)
3. เด็กที่ถูกละเลยทอดทิ้งไม่ได้รับการเหลียวแล (Abandoned Children)
4. เด็กที่ถูกใช้แรงงานเด็กอย่างไม่เป็นธรรม (Working Children)

ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กแบ่งชนิดของการทารุณกรรมเด็ก ตามสถานที่และบุคคลที่กระทำทารุณกรรมเด็กไว้ 4 ประเภทดังนี้⁽¹⁷⁾

1. การทารุณกรรมเด็กในครอบครัวหรือในบ้านที่เด็กอาศัยอยู่ โดยผู้ที่กระทำทารุณต่อเด็ก คือ บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือญาติพี่น้องของเด็กเอง
2. การทารุณกรรมเด็กในสถานการศึกษา ในที่นี้หมายถึง โรงเรียน โดยผู้ที่กระทำทารุณต่อเด็ก คือ ครู
3. การทารุณกรรมเด็กในสถานที่ที่เด็กทำงาน โดยผู้ที่กระทำทารุณต่อเด็ก คือ เจ้าของสถานประกอบการหรือผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากสถานประกอบการนั้น
4. การทารุณกรรมเด็กในสถานที่หรือหน่วยงานที่ให้ความคุ้มครองเด็ก โดยผู้ที่กระทำทารุณต่อเด็ก คือ เจ้าหน้าที่ที่ให้ความคุ้มครองเด็กในสถานทีนั้น

สาเหตุของการทารุณกรรมเด็ก

การทารุณกรรมเด็กเกิดจากสาเหตุหลัก 4 ประการ คือ⁽¹⁶⁾

1. สาเหตุจากบิดามารดาและผู้ปกครอง ซึ่งสามารถแยกเป็นประเด็นย่อยๆ ได้ดังนี้

1.1. บิดามารดาของเด็กเหล่านั้น เคยถูกระงับหรือถูกทอดทิ้งเมื่ออยู่ในวัยเด็ก จึงทำให้ไม่เอาใจใส่ต่อบุตรของตนและอาจทำโทษบุตรถึงขั้นรุนแรงได้

1.2. บิดามารดาที่มีอายุน้อย ทำให้ขาดวุฒิภาวะ ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ และอดทนต่อการแสดงออกของเด็กได้ เด็กที่อยู่ในความปกครองจึงอาจถูกลงโทษอย่างรุนแรงได้

1.3. มีปัญหาในครอบครัว อาจเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจ หรือปัญหาความขัดแย้งของบุคคลในครอบครัว เด็กอาจกลายเป็นที่ระบายอารมณ์ของคนในครอบครัวได้

1.4. บิดามารดามีปัญหาทางจิตสังคม เช่น การติดการพนัน ทำให้ไม่เอาใจใส่ต่อบุตร หรือการแยกตัวจากสังคม เป็นต้น

1.5. บิดามารดาขาดความรู้ความเข้าใจด้านจิตวิทยาเด็ก จึงบังคับให้บุตรกระทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสมกับวัย และอาจใช้วิธีการลงโทษที่รุนแรงเกินความจำเป็น

1.6. บิดามารดามีปัญหาทางจิตเวช เช่น มีบุคลิกภาพแบบต่อต้านสังคม มีอารมณ์ซึมเศร้า หวาดระแวง จึงอาจถูกระงับหรือถูกทอดทิ้งอย่างรุนแรงได้

1.7. บิดามารดาที่มีความเครียดและความกดดันต่อการดูแลบุตร ไม่สามารถระบายออก หรือไม่สามารถหาผู้ที่ให้คำปรึกษาได้ จึงมักแสดงออกทางอารมณ์กับบุตร

1.8. บิดามารดาที่ตั้งความหวังกับบุตรมากเกินไป

1.9. บิดามารดาที่มีเจตคติที่ไม่ต้องการบุตรอย่างมาก อาจเกิดขึ้นเนื่องจากการคาดถูกข่มขืน การไม่ได้เพศบุตรตามที่ต้องการ การมีบุตรมากเกินไป เหล่านี้จึงเป็นสาเหตุให้บิดามารดาถูกระงับหรือถูกทอดทิ้งได้

2. สาเหตุจากตัวเด็ก ได้แก่

2.1. เด็กที่มีลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ (Temperament) เป็นเด็กเลี้ยงยาก (Difficult Child)

2.2. เด็กที่ซนมาก (Hyperactive Child) มีพัฒนาการของสมองต่ำหรือไม่สมอายุ เป็นเด็กที่เกิดนอกสมรส เด็กเหล่านี้มักเป็นสาเหตุให้บิดามารดามีเจตคติที่ปฏิเสธและไม่ต้องการเด็ก

2.3. เด็กที่ได้รับผลกระทบจากกระบวนการ bonding และ attachment ในช่วงสองขวบปีแรก ก็เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการถูกระงับหรือถูกทอดทิ้ง

3. สาเหตุจากสภาพแวดล้อมและเศรษฐกิจ

3.1. เกิดเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวมีพื้นฐานยากจน

3.2. บิดามารดาอยู่ในสภาพแวดล้อมประจำวันที่ใช้ความรุนแรง

3.3. บิดามารดาประสบภาวะล้มเหลวทางสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ

3.4. บิดามารดาที่อยู่ในชุมชนที่มีการช่วยเหลือทางสังคมต่ำ

3.5. บิดามารดาที่อยู่ในภาวะวิกฤติบางประการ ทำให้มีความเครียดและความอดทนทางอารมณ์ต่ำ

4. สาเหตุจากการจัดการศึกษาที่ไม่เหมาะสมในระบบการศึกษาก่อนวัยเรียน มักทำให้เกิด การทารุณกรรมทางอารมณ์ เนื่องจากเด็กถูกผลักดันให้เรียนอย่างไม่เหมาะสมกับวัย

ผลกระทบของการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็ก

1. ผลกระทบทางร่างกาย เด็กเล็กที่ถูกกระทำทารุณหรือถูกทอดทิ้ง มักมีลักษณะที่บ่งชี้ว่า ขาดการดูแลเอาใจใส่ (หรือที่เรียกว่า failure to thrive) จะพบว่า มีบาดแผลทางร่างกาย ในกรณีของเด็ก ที่ถูกกระทำทารุณทางเพศ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจก่อให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงและยาวนานในหลาย ด้าน เช่น ต้องเจ็บป่วยจากการติดเชื้อ อาทิเช่น หนองใน การอักเสบในอุ้งเชิงกราน ซึ่งอาจทำให้เกิด ความผิดปกติที่ถาวรต้องตัดมดลูก หรือเกิดการติดเชื้อโรคเอดส์ เป็นต้น ตลอดจนการตั้งครภ์ ส่วนใน รายที่ใช้กำลังข่มขู่อาจถึงแก่ชีวิต อีกทั้งมีผลกระทบต่อครอบครัวและชีวิตประจำวัน ซึ่งมักเป็นเรื่องที่ ถูกมองข้ามไป และมักเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กไม่กล้าเล่าเรื่องให้ใครฟัง เช่น เด็กอาจถูกส่งตัวไป อยู่ที่ยื่น เนื่องจากบิดามารดาไม่สามารถดูแลป้องกันเด็กได้⁽¹⁸⁾

2. ผลกระทบทางอารมณ์ มีผลแตกต่างกันขึ้นอยู่กับระดับพัฒนาการของเด็กที่ถูกกระทำ ทารุณ ดังนี้⁽¹⁶⁾

-ในกรณีที่เป็นเด็กขวบปีแรก มักมีสภาวะขาดรัก (Emotional Deprivation) โดยเด็กมีอาการ ซึม เศษเมฆ ไม่สนใจสิ่งแวดล้อม ไม่ตอบโต้อารมณ์กับคนรอบข้าง มีปัญหาของพัฒนาการด้านความ ผูกพันและสัมพันธ์ภาพกับคนรอบข้าง

-ในกรณีที่เป็นเด็กอายุ 2 ปี จะมีปัญหาเกิดความรู้สึกคับข้องใจ หงุดหงิดง่าย ใจแฉง เด็กบางราย โกรธง่าย ดื้อดึง ไม่ยอมทำตาม และไม่เชื่อฟัง

-ในกรณีที่เป็นเด็กอายุ 4 ปี เด็กจะเริ่มมีความรู้สึกด้อยในคุณค่าของตนเอง (low self-esteem) ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่ค่อยกล้าแสดงออก ไม่ค่อยกล้าแสดงสิทธิของตนเอง มีปัญหาในการ ปรับตัว มีปัญหาในการควบคุมอารมณ์ โกรธง่าย และมีท่าที่เป็นปฏิปักษ์กับคนรอบข้าง เด็กบางคน อาจมีลักษณะพึ่งพาผู้อื่น ขาดความกระตือรือร้น ขาดความสนใจสิ่งแวดล้อม และมีลักษณะค่อนข้าง เงียบ ไม่ค่อยพูด

-ในกรณีที่เป็นเด็กอายุ 6-12 ปี จะพบว่า มีปัญหาด้านผลการเรียนไม่ดี ขาดความตั้งใจและ มานะพากเพียร มีความรู้สึกด้อยในคุณค่าของตนเอง มีภาพลักษณ์ของตนเองในทางที่ไม่ดี รู้สึกเป็น ปมด้อย ไม่อยากมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับผู้อื่น พยายามหลีกเลี่ยงการสัมผัสทางอารมณ์ แสดงความรักความเห็นใจไม่เป็น บางคนมีพฤติกรรมก้าวร้าว ต่อต้าน และเป็นปฏิปักษ์กับคนรอบ ข้างได้ง่าย บางรายมีอาการซึมเศร้า

นอกจากนี้ มีงานวิจัยสนับสนุนว่า เด็กหรือวัยรุ่นที่กระทำความคิดทางกฎหมาย มักมีประวัติ เคยถูกกระทำทารุณในวัยเด็กมาก่อน และยังพบว่า เด็กที่มีประวัติถูกกระทำทารุณมักตีค่าของตนเองต่ำ

มีแนวโน้มของพฤติกรรมต่อต้านสังคม มีลักษณะเป็นอันธพาล มีปัญหาการเรียน มีความก้าวร้าวสูง มีแนวโน้มติดสารเสพติด ขาดความเมตตากรุณา แต่ในขณะเดียวกัน ต้องกันความรักอย่างไม่มีขอบเขต และเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ มีแนวโน้มที่จะกระทำทารุณต่อผู้อื่นในลักษณะที่ตนเองได้รับ

ผลกระทบที่มีต่อเด็กที่ถูกกระทำทารุณทางเพศ สำหรับเด็กที่ถูกกระทำทารุณทางเพศ จะมีปัญหาทางอารมณ์และจิตใจเป็นอย่างมาก ประมาณร้อยละ 40-70 เกิดความผิดปกติทางจิตใจ และที่พบบ่อยมากคือ Adjustment Disorder with Depressed Mood, Suicide, Anxiety Disorder, Post Traumatic Stress Disorder, Disorder with Physical Manifestation, Conduct Disorder, Psychosis และอื่นๆ นอกจากนี้ อาจมีแนวโน้มพฤติกรรมส่าสอนทางเพศ และมีความผิดปกติของพฤติกรรมทางเพศ

Finkelhor และ Browne (1986)⁽¹⁹⁾ กล่าวสรุปไว้ว่า ผลของการกระทำทารุณทางเพศจะก่อให้เกิด long term trauma ว่ามี Traumatizing Dynamic 4 ประการ ดังนี้

1. Traumatic Sexualization หมายถึง การที่เด็กถูกกระตุ้นทางเพศก่อนเวลาอันสมควร และการที่ผู้ใหญ่มีพฤติกรรมการตอบสนองทางเพศกับเด็ก เช่น การให้รางวัล การให้ความเอ็นดูเป็นพิเศษ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และใช้พฤติกรรมทางเพศเป็นเครื่องมือเพื่อให้ตนได้รับในสิ่งที่ต้องการ ในที่สุดจะนำไปสู่การมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนวัยควร อาจมีความสับสนในเอกลักษณ์ทางเพศ และมีการกระตุ้นทางเพศที่ผิดปกติ

2. Betrayal เด็กมีความรู้สึกว่าคุณถูกทรยศจากผู้ใหญ่ที่ตนเคยไว้วางใจ จากการถูกกระทำทารุณทางเพศ ทำให้เด็กมีความรู้สึกไม่ไว้วางใจ และมีความรู้สึกโกรธบุคคลอื่นๆ ด้วย

3. Powerlessness เป็นความรู้สึกที่ปราศจากพลังที่จะควบคุมตนเองและสถานการณ์รอบตัว ทั้งนี้เนื่องมาจากความหวาดกลัวและความกังวลต่อเหตุการณ์ที่ถูกทำร้าย

4. Stigmatization เป็นผลกระทบมาจากความรู้สึกว่าตนเองเป็นคนไม่ดี รู้สึกว่าตนเองแตกต่างไปจากคนอื่น มีมลทิน เสมือนเป็นสินค้าที่ชำรุดแล้ว และเป็นผลกระทบมาจากปฏิกิริยาของบุคคลอื่นๆ เมื่อกระทำทารุณนั้นถูกเปิดเผย ทั้งหมดจะนำไปสู่ความอับอาย รู้สึกอาย รู้สึกผิด และรู้สึกว่าตนไร้ค่าเสมือนสินค้าที่ชำรุดแล้ว (Damaged Good Syndrome)

Everstine S.D. และ Everstine L.E. (1989)⁽²⁰⁾ Sgroi (1982)⁽²¹⁾ ได้กล่าวไว้ว่า ความวิตกกังวลที่แสดงออกมาโดยอาการทางกายเหล่านี้ จะเกี่ยวข้องกับการถูกกระทำทารุณ และสิ่งแวดล้อมขณะถูกกระทำทารุณ นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กเหล่านี้จะขาดความไว้วางใจผู้อื่น ขาดความเคารพตนเอง โกรธซึมเศร้า ไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน มี Hysterical Traits มีอาการเจ็บป่วยทางกายหลายอย่าง เก็บตัวไม่ชอบสังคม มีความรู้สึกเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเองในทางลบ มีอาการหวาดกลัวเกินเหมาะสม (Phobia) มีความผิดปกติทางพฤติกรรม มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุและมีบุคลิกภาพผิดปกติ (Borderline Personality Disorder) อย่างไรก็ตาม Conte และ Schuerman (1987)⁽²²⁾

ได้กล่าวว่า เด็กที่ถูกกระทำทารุณทางเพศ ร้อยละ 21 ไม่มีอาการต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ

Benedek (1985)⁽²³⁾ กล่าวถึงลักษณะ 2 ประการอันเป็นผลกระทบโดยตรงจากการถูกกระทำทารุณทางเพศ

1. ความผิดปกติทางจิตที่เกิดขึ้นภายหลังประสบเหตุการณ์รุนแรง (Post-Traumatic Stress Disorder) มักเกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากการถูกทารุณทางเพศอย่างรุนแรง (Traumatic Sexual Abuse) เช่น ในกรณีที่เด็กถูกข่มขืนโดยใช้กำลังบังคับ ทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ไม่มีทางต่อสู้ อาการของความผิดปกติทางจิตที่เกิดขึ้นภายหลังประสบเหตุการณ์รุนแรงนี้ มักเกิดขึ้นน้อยลงในเด็กที่โตแล้วและในรายที่ไม่ถูกข่มขืนหรือใช้กำลังบังคับ ส่วนในเด็กเล็กบางครั้งอาจเป็นเรื่องยากที่จะสามารถสังเกตเห็นได้อย่างตรงไปตรงมา เนื่องจากความจำกัดของวุฒิภาวะ พัฒนาการทางภาษา และเกณฑ์ในการประเมินถึงอาการดังกล่าวอาจจะไม่มีความไวพอ อย่างไรก็ตาม Goodwin (1985)⁽²⁴⁾ ได้อธิบายถึงอาการของเด็กที่ถูกกระทำทารุณทางเพศ ซึ่งมักจะมีอาการต่างๆ เช่น อาการหวาดกลัว วิตกกังวล ตกใจง่าย นอนไม่หลับ ผื่นร้าย มีอาการตื่นตระหนกเหมือนว่าเหตุการณ์สะเทือนขวัญนั้นกำลังเกิดขึ้นอีก มีพฤติกรรมถดถอย ซึมเศร้า เป็นต้น Gelinas (1983)⁽²⁵⁾ กล่าวว่า อาการต่างๆ เหล่านี้ อาจถึงขั้นรุนแรงหรือยังคงอาการเหล่านี้อยู่ หรืออาจมีอาการทางประสาทอย่างเรื้อรัง

2. พฤติกรรมที่หมกมุ่นในทางกาม (The Eroticized Behavior) เป็นสิ่งที่มักจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับระยะเวลาที่ยาวนาน และการกระทำทารุณทางเพศที่รุนแรง Hibbard และคณะ (1987)⁽²⁶⁾ กล่าวว่า เด็กที่หมกมุ่นในกาม มักจะวาดรูปอวัยวะสืบพันธุ์มากกว่าเด็กปกติทั่วไป เด็กบางคนมีลักษณะขี้ขวน สำส่อนทางเพศ ซึ่งทำให้เสี่ยงต่อการถูกกระทำทารุณทางเพศซ้ำอีก ดังนั้น เด็กเหล่านี้ควรได้รับการปกป้องคุ้มครองอยู่ในสถานอุปถัมภ์ และได้รับการบำบัดรักษา Yates (1987)⁽²⁷⁾ ได้กล่าวว่า เด็กปกติทั่วไปอาจมีพฤติกรรมหมกมุ่นทางเพศอันเป็นผลมาจากพัฒนาการของเด็ก เด็กอาจจะเห็นการมีเพศสัมพันธ์ของบิดามารดา มีการเล่นที่เกี่ยวกับทางเพศ (Sex Play) สังเกตการติดสตั๊ดวับ แอบดูหนังสือลามกของผู้ใหญ่ ซึ่งการเฝ้าสังเกตในการมีเพศสัมพันธ์ของผู้ใหญ่ อาจเราให้เด็กมีจินตนาการในทางเพศมากกว่าจะมีเพศสัมพันธ์กันจริง เว้นแต่เด็กจะมีโอกาสเฝ้าสังเกตพฤติกรรมดังกล่าว กับบุคคลที่เด็กสามารถจะเลียนแบบหรือมี Sex Play ด้วย สิ่งต่างๆ เหล่านี้ทำให้เด็กมีพฤติกรรมหมกมุ่นในทางกาม ดังนั้น ทำให้เด็กสับสนและเป็นการลำบากที่จะแยกพฤติกรรมที่หมกมุ่นในทางกาม กับพฤติกรรมของการถูกกระทำทารุณทางเพศมาเป็นเวลานาน จึงจำเป็นต้องมีความระมัดระวังในการพิจารณาพฤติกรรมดังกล่าว

นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อเด็กในระยะยาว เช่น จะมีปัญหาต่อพัฒนาการทางด้านจิตใจ เช่น ขาดความไว้วางใจต่อบุคคลและสังคมรอบตัว เสียความเคารพตนเอง รู้สึกว่าตนเองผิด โกรธและอาย จะนำไปสู่อาการซึมเศร้า บางรายถึงขนาดพยายามฆ่าตัวตาย บางรายหนีออกจากบ้าน ใช้สาร

เสพติด มีปัญหาในการพัฒนาการบุคลิกภาพ อาจมีบุคลิกภาพผิดปกติ (Personality Disorder) โดยเฉพาะถ้าการกระทำทารุณทางเพศนั้นเกิดบ่อย และเป็นระยะเวลานาน เมื่อเด็กโตขึ้นอาจมีพฤติกรรมทางเพศผิดปกติไปด้วย ไม่สามารถมีความสุขทางเพศได้เหมือนคนทั่วไป

ปริทรรศ ศิลปกิจ (2531)⁽²⁸⁾ ได้กล่าวถึง ปฏิกริยาต่อการถูกระงับทางเพศ แบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. เด็กที่สามารถปรับตัวได้ ในกลุ่มนี้ เด็กสามารถควบคุมความวิตกกังวลจากเหตุการณ์ได้ดี และคิดว่าเป็นความผิดปกติของผู้ใหญ่ที่เป็นคนกระทำต่อเขาเช่นนั้น เขาสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครอบครัว และที่โรงเรียนได้ดี

2. เด็กที่เก็บกดหรือหลีกเลี่ยง ในกลุ่มนี้ เด็กมีความวิตกกังวลในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและยังคงซ่อนอยู่ในจิตใจได้สำนึก เมื่อถูกซักถามเขาจะปฏิเสธที่จะให้ข้อเท็จจริงที่กระจ่างชัด เขายังมีความหวาดกลัวผู้กระทำอยู่ตลอดเวลา เมื่อไม่มีความกดดัน เขาสามารถใช้ชีวิตได้เหมือนคนปกติ แต่เมื่อมีความกดดันเกิดขึ้น เขาจะไม่สามารถปรับตัวได้ อาจจะมีการซึมเศร้า มีพฤติกรรมทำร้ายตนเอง ความสัมพันธ์กับเพื่อนแย่ลง ความสัมพันธ์กับครอบครัวอาจมีปัญหา การเรียนตกต่ำและมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม

3. เด็กที่มีอาการเรื้อรัง ในกลุ่มนี้ อาการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระยะแรกจะยังคงอยู่ต่อไปอย่างเรื้อรังและอาจถูกกระตุ้นด้วยความกดดันต่างๆ เช่น ปัญหาครอบครัว หรือการสูญเสียสมาชิกในครอบครัว เมื่อถูกถามถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เขาจะเกิดความวิตกกังวลอย่างมาก รู้สึกผิดและตำหนิตนเองที่ยินยอมให้ถูกระงับ ความสัมพันธ์กับครอบครัวไม่ดี ไม่สามารถคบเพื่อนได้ดี บางรายต้องออกจากโรงเรียนไป บางรายมีปัญหาทางเพศหรือกลับไปเป็นเหยื่อให้ถูกระงับซ้ำอีก

4. เด็กบางรายรับบทเป็นผู้กระทำเสียเอง เขาจะระบายความวิตกกังวลออกไปในรูปความก้าวร้าว โดยเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถูกระงับไปเป็นผู้กระทำ มีพฤติกรรมต่อต้านเพื่อน โรงเรียน ครอบครัว โดยเด็กอาจจะยังคงมีความสัมพันธ์ทางอารมณ์ สังคม และเศรษฐกิจกับผู้กระทำต่อไป

3. ผลกระทบต่อการเรียนรู้ Martin และ Rodecheffer⁽²⁹⁾ อธิบายว่า มีสิ่งแวดล้อมของเด็กที่ถูกกระทำทารุณหลายปัจจัย ที่ขัดขวางต่อความสามารถในการเรียนรู้และเข้าใจของเด็ก สำหรับเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม โลกของเด็กจะเป็นสิ่งที่เด็กคาดการณ์ได้ เช่น เมื่อเด็กรู้สึกไม่สบายตัว อยู่ในภาวะที่หิวหรือหนาว เป็นต้น เด็กจะร้องไห้ และผู้เป็นมารดาจะช่วยเหลือให้เด็กสบายขึ้น เช่น ให้อาหาร ให้ความอบอุ่น เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ เด็กจะเกิดการเรียนรู้และคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นต่อไป นั่นคือ เด็กสามารถที่จะสร้างสถานการณ์เพื่อให้ได้รับการสนองตอบ ในทางตรงกันข้าม บิดามารดาของเด็กที่ถูกกระทำทารุณมักจะคำนึงแต่ความต้องการของตนเอง มากกว่าที่จะคำนึงถึงความต้องการของเด็ก เด็กที่ถูกกระทำทารุณอาจถูกปล่อยให้ร้องไห้เป็นเวลานานกว่าจะได้รับการดูแลช่วยเหลือ พฤติกรรมตอบสนองของบิดามารดาอาจไม่เสมอต้นเสมอปลาย เช่น บางครั้งที่เด็กร้อง

ให้ อาจได้รับการดูแลเอาใจใส่ แต่บางครั้งกลับถูกเพิกเฉย หรือถูกลงโทษที่ร้องไห้ พฤติกรรมการตอบสนองที่ไม่คงเส้นคงวาเหล่านี้ จึงไม่ก่อให้เกิดการเตรียมเด็กในเรื่องพื้นฐานของความจริง หรือหลักของเหตุและผล ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการคาดการณ์ของเด็ก และสิ่งนี้เองที่เชื่อว่าเป็นสิ่งที่ขัดขวางต่อพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กตั้งแต่เริ่มแรก

โลกของเด็กที่ถูกกระทำทารุณจึงมักอยู่ในสภาพที่ตึงเครียดและวิตกกังวล เด็กต้องใช้พลังงานทั้งหมดเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงจากการถูกลงโทษ แทนที่ควรจะใช้พลังงานในการมีพฤติกรรมสำรวจและสังสมประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่ดีจากสิ่งแวดล้อม แต่กลับจะต้องพยายามจำกัดหรือลดกิจกรรมของตนลง เพื่อให้แน่ใจว่าตนเองได้ปฏิบัติตามความต้องการของผู้ใหญ่ โอกาสในการมีความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้จึงเป็นไปได้น้อยกว่าเด็กปกติทั่วไป ถูกจำกัดความคิดที่เป็นอิสระ จึงมักพบว่า เด็กที่ถูกกระทำทารุณเหล่านี้ขาดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง นอกจากนี้ มีรายงานสนับสนุนว่า เด็กจะมีปัญหาในด้านการเรียนรู้ มีพัฒนาการทางภาษาช้า ขาดทักษะของความคิดในด้านจินตนาการ ขาดทักษะในการเข้าสังคม และมีปัญหาด้านพฤติกรรม โดยมีการแสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าว

4. ผลกระทบต่อสติปัญญา มีรายงานการวิจัยหลายฉบับที่บ่งชี้ว่า เด็กที่ถูกกระทำทารุณทางร่างกายมักจะมีระดับสติปัญญาต่ำกว่า และมีพัฒนาการทางภาษาล่าช้า เช่น ในการศึกษาของ Appelbaum (1977)⁽³⁰⁾ โดยได้ศึกษาเปรียบเทียบเด็กทารก 30 รายที่ถูกกระทำทารุณทางร่างกาย และเด็กปกติ 30 ราย โดยควบคุมตัวแปรในปัจจัยด้านอายุ เพศ เชื้อชาติ เศรษฐฐานะ โดยใช้แบบทดสอบวัดพัฒนาการชื่อ The Bayley Developmental Screening Scales ในเด็กอายุเฉลี่ยมากกว่า 1 ขวบ ผลการศึกษาบ่งชี้ว่า ทั้งสองกลุ่มมีพัฒนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยพบว่าเด็กที่ถูกกระทำทารุณจะมีพัฒนาการโดยรวมต่ำกว่าเด็กปกติอยู่ประมาณ 4 เดือน โดยเฉพาะในเรื่องของการใช้กล้ามเนื้อ (Motor Scale) พบว่าต่ำกว่าปกติอยู่ประมาณ 5-6 เดือน และมีงานวิจัยอีกหลายฉบับที่ศึกษาในลักษณะเดียวกัน โดยใช้แบบทดสอบ The Bayley Developmental Screening Scales ก็ได้ผลการศึกษาในลักษณะเดียวกัน Koski (1977)⁽³¹⁾ Dietrich และคณะ (1980)⁽³²⁾ Herman และคณะ (1979)⁽³³⁾ และจากการศึกษาติดตามในเด็กที่มีอายุมากขึ้น บ่งชี้ว่าเด็กเหล่านี้มักไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน เช่น งานศึกษาของ Kent (1976)⁽³⁴⁾ ได้ให้กลุ่มตัวอย่างตอบคำถาม เพื่อคว่าเข้าข่ายอยู่ในกลุ่มใด กล่าวคือ กลุ่มเด็กที่ถูกกระทำทารุณ กลุ่มเด็กที่ถูกทอดทิ้ง และกลุ่มเด็กที่มาจากครอบครัวรายได้ต่ำ จากการศึกษาค้นพบว่า ร้อยละ 53 ของเด็กที่ถูกกระทำทารุณ ร้อยละ 82 ของกลุ่มเด็กที่ถูกทอดทิ้ง และร้อยละ 28 ของกลุ่มควบคุม คือ กลุ่มที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ พบว่าล้มเหลวในด้านการศึกษาเล่าเรียน นอกจากนี้ ยังพบว่า ร้อยละ 78 ของกลุ่มเด็กที่ถูกทอดทิ้ง และร้อยละ 44 ของกลุ่มเด็กที่ถูกกระทำทารุณมีคะแนน IQ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 89

Perry (1981)⁽³⁵⁾ ได้ใช้แบบทดสอบ The Peabody Picture Vocabulary Test ในกลุ่มเด็กที่ถูกกระทำทารุณ ในช่วงอายุ 2-11 ปี โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ (n = 21) พบว่า กลุ่มเด็กที่ถูกกระทำทารุณทำคะแนนได้ต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญ

Morgan (1979)⁽³⁶⁾ กล่าวว่า การทารุณกรรมเด็กมีผลกระทบกระเทือนต่อความสามารถในด้านภาษาเช่นกัน และมีผลกระทบมากกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งเป็นเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ โดยเขาได้ศึกษาเปรียบเทียบเด็กที่ถูกกระทำทารุณ 42 คน และเด็กที่ไม่ถูกกระทำทารุณ 57 คน โดยใช้แบบทดสอบ The Illinois Test of Psycholinguistic Abilities โดยเด็กทั้งหมดอยู่ในช่วงอายุ 6-11 ปี ซึ่งล้วนแต่ศึกษาอยู่ในชั้นเรียนพิเศษสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ โดยควบคุมในเรื่องของอายุ เพศ และระดับสติปัญญา การศึกษาพบว่า ความสามารถทางภาษาของกลุ่มควบคุมอยู่ในระดับทั่วไป แต่ในกลุ่มเด็กที่ถูกกระทำทารุณจะมีความสามารถทางภาษาดำ

Fitch และคณะ (1976)⁽³⁷⁾ และ Friedrich และคณะ (1983)⁽³⁸⁾ ได้ศึกษาโดยใช้ The McCarthy Scale of Children's Abilities ในเด็กก่อนวัยเรียน พบว่า เด็กที่ถูกกระทำทารุณมีคะแนนในทุกด้านต่ำกว่าเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม กล่าวคือ คะแนนในด้านภาษา การรับรู้ (Perceptual Performance) ความจำเชิงปริมาณ (Quantitative Memory) และในด้านการใช้กล้ามเนื้อ (Motor Skill) โดยสรุปผลการศึกษาว่า จากการประเมินทางจิตวิทยากับเด็กที่ถูกกระทำทารุณมานานกว่า 3 ปี พบว่า เด็กเหล่านี้ไม่ได้มีปัญหาด้านสติปัญญา (Mentally Retarded) คือใช้ IQ ต่ำกว่า 75 เป็นเกณฑ์ แต่ก็ยังพบว่าเด็กเหล่านี้ยังคงมีความบกพร่องทางความสามารถทางภาษา นอกจากนี้ ยังพบว่า ความสามารถของเด็กในโรงเรียนนั้นทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร เมื่อพิจารณาตามระดับ IQ และมักพบร่วมกับปัญหาทางพฤติกรรม เช่น ปัสสาวะรดที่นอน การโกรธฟาดมือฟาดเท้า (Tantrum) ขาดความมั่นใจในตนเอง มีพฤติกรรมก้าวร้าว และมีพฤติกรรมที่ไม่เชื่อฟัง

รูปแบบของการป้องกันการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็ก

การป้องกันการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็ก สามารถแบ่งตามกลุ่มเป้าหมายได้เป็น 3 ระดับ คือ

1. การป้องกันระดับปฐมภูมิ (Primary Prevention) การจัดกิจกรรมการป้องกันระดับปฐมภูมินั้นมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนทั่วไป ผู้ให้บริการเกี่ยวกับการดูแลเด็ก กลุ่มบุคคลที่มีอำนาจในการแก้ปัญหาการทารุณกรรมเด็ก การจัดกิจกรรมการป้องกันในระดับปฐมภูมินั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยยับยั้งไม่ให้เกิดการทารุณกรรมเด็ก ตัวอย่างกิจกรรมการป้องกันระดับปฐมภูมิ ได้แก่⁽⁷⁾

- การประชาสัมพันธ์ทางวิทยุและโทรทัศน์ เพื่อส่งเสริมให้บิดามารดาหรือผู้ดูแลเด็กไม่ใช้ความรุนแรงในการฝึกวินัยเด็ก

- การให้ความรู้แก่บิดามารดาหรือผู้ดูแลเด็ก เพื่อทำให้เกิดการคาดหวังที่เหมาะสมตามวัยของเด็ก
- การฝึกทักษะให้แก่เด็กในการป้องกันตนเอง
- โครงการปลูกจิตสำนึกประชาชน โดยให้รายละเอียดหน่วยงานที่รับแจ้งเหตุ รวมทั้งวิธีปฏิบัติเมื่อสงสัยว่ามีการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็กเกิดขึ้น
- โครงการการเยี่ยมบ้าน

ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการจัดกิจกรรมป้องกันการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็กระดับปฐมภูมิ ในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี ซึ่งถือเป็นเดือนแห่งการณรงค์ป้องกันการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็ก

2. การป้องกันระดับทุติยภูมิ (Secondary Prevention) การจัดกิจกรรมการป้องกันระดับทุติยภูมินั้น มีกลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มประชาชนที่เสี่ยงต่อการเกิดการทารุณกรรม โดยมีสมาชิกในครอบครัวเคยถูกระงับการทารุณแล้ว นอกจากนี้ ปัจจัยเสี่ยงเหล่านี้ ได้แก่ ความยากจน การติดสารเสพติด บิดามารดาที่มีอายุน้อย บิดามารดาที่เคยถูกระงับการทารุณในวัยเด็ก ครอบครัวที่มีเพียงบิดาหรือมารดา (Single Parents) ความบกพร่องในพัฒนาการของเด็ก ความรุนแรงในสื่อ การยอมรับการตีกระเบียบวินัยโดยการทำโทษที่รุนแรง เป็นต้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้ มีส่วนสัมพันธ์กับการเกิดการทารุณกรรมเด็ก กิจกรรมที่จัดขึ้นมุ่งเน้นที่จะกำจัดปัจจัยที่จะทำให้บุคคลเกิดความเสี่ยงต่อการทารุณกรรมเด็ก ยกตัวอย่างเช่น มีทักษะการเป็นบิดามารดาที่ไม่ดี ขาดความเข้าใจในพัฒนาการของเด็ก เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมการป้องกันระดับทุติยภูมิ ได้แก่

- โครงการการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองซึ่งจัดขึ้นในโรงเรียนมัธยม สำหรับมารดาที่เป็นวัยรุ่น
- โครงการการบำบัดสารเสพติดแก่มารดาและครอบครัวที่มีบุตรเล็กๆ
- การดูแลครอบครัวที่มีบุตรที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

3. การป้องกันระดับตติยภูมิ (Tertiary Prevention) การจัดกิจกรรมการป้องกันระดับตติยภูมินั้น มีกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มคนหรือครอบครัวที่ได้มีการกระทำทารุณต่อเด็กแล้ว โดยวัตถุประสงค์ของกิจกรรม คือ เพื่อพยายามที่จะให้บิดามารดาหรือผู้ดูแลเด็กหยุดหรือไม่กระทำทารุณเด็กซ้ำอีก และลดผลกระทบในทางลบที่เกิดจากการทารุณกรรมเด็ก ตัวอย่างกิจกรรมการป้องกันระดับตติยภูมิ ได้แก่⁽³⁹⁾

- โครงการสานสัมพันธ์ครอบครัว โดยมีผู้ให้คำปรึกษาทางสุขภาพจิต เปิดบริการตลอด 24 ชั่วโมง

- โครงการการให้คำปรึกษาแนะแนวแก่บิดามารดา ในการสร้างครอบครัวที่ไม่มีการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็ก และเป็นครอบครัวที่มีความมั่นคงทางจิตใจ โดยการแสดงบทบาทสมมติ (Role Model) และการให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือครอบครัวที่อยู่ในภาวะฉุกเฉิน
- บริการทางสุขภาพจิตสำหรับเด็กและครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากการทารุณกรรมเด็ก เพื่อที่จะปรับปรุงการสื่อสารและบทบาทหน้าที่ของครอบครัวให้ดีขึ้น

ทุกชุมชนควรมีการจัดบริการการป้องกันระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ เพื่อให้เกิดการบริการที่ต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยลดผลกระทบอันเลวร้ายที่เกิดจากการทารุณกรรมเด็ก

อย่างไรก็ตาม จากการวิจัยของ Matejcek (1995)⁽⁴⁰⁾ ได้กล่าวว่า เพื่อไม่ให้ปัญหาทารุณกรรมเด็กเกิดขึ้นในสังคมอีก การป้องกันนั้นควรเน้นที่การป้องกันระดับปฐมภูมิ เนื่องจากว่าการป้องกันโดยทั่วไป มักเป็นการป้องกันระดับทุติยภูมิ หรือตติยภูมิ ซึ่งอาจไม่ใช่เป็นการป้องกันที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ และกิจกรรมการป้องกันบางอย่างเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ หลังจากที่เหตุการณ์ได้เกิดขึ้นแล้ว

Paisley (1987)⁽⁴¹⁾ แนะนำว่า การป้องกันการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็กควรเป็นโครงการที่จัดขึ้นทั่วทั้งประเทศ มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างการติดต่อสื่อสาร การเชื่อมโยงทางอารมณ์ และความผูกพันระหว่างบิดามารดาและบุตร เพื่อเพิ่มทักษะการเป็นบิดามารดา เพื่อให้บริการสังคมสงเคราะห์ที่เหมาะสม อาทิ บริการสุขภาพและสวัสดิการสังคม และเพื่อเพิ่มความรู้ของบิดามารดาเกี่ยวกับการดูแลบุตร

ขั้นตอนในการกำหนดรูปแบบการป้องกันระดับปฐมภูมิ

การทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็ก เป็นปัญหาที่เกี่ยวกับสุขภาพของสาธารณชนส่วนใหญ่ โดยมีอุบัติการณ์และความชุกในกลุ่มประชาชนทั่วไป การกำหนดรูปแบบในการป้องกันไม่ให้เกิดการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็ก ควรมีขั้นตอนดังต่อไปนี้⁽⁴²⁾

1. วิเคราะห์ความรุนแรงของปัญหา โดยมีวัดอัตราการป่วยและอัตราการตาย รวมทั้งให้คำนิยามว่า ใครเป็นผู้ถูกระทำทารุณ และด้วยระดับความรุนแรงและมีความถี่อย่างไร
2. ค้นหากลุ่มเสี่ยง โดยพิจารณาว่าสาเหตุที่ทำให้เด็กตกอยู่ในอันตราย และสิ่งใดที่ทำให้ครอบครัวอยู่ในภาวะเสี่ยง
3. พิจารณาหาวิธีการลดอุบัติการณ์หรือความชุกของปัญหา โดยการทดสอบรูปแบบการแทรกแซงแบบต่างๆ ว่า จะทำอย่างไรจึงจะลดปัจจัยเสี่ยงของการตกเป็นเหยื่อและการเป็นผู้กระทำทารุณ และวิธีใดจึงจะดีที่สุด

4. ประเมินประสิทธิภาพของการแทรกแซงรูปแบบต่างๆ ในกลุ่มประชากรเป้าหมายและสถานที่ที่แตกต่างกัน

5. ใช้กลวิธีในการป้องกันระดับปฐมภูมิที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลาย

เป้าหมายในการป้องกันการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็กระดับปฐมภูมิ

Dr. Ray Helfer (1997)⁽⁴²⁾ กล่าวว่า ปัญหาการทารุณกรรมเด็กเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน และเกิดขึ้นจากสาเหตุหลายประการ ดังนั้น การป้องกันไม่ให้เกิดการทารุณกรรมเด็ก จึงควรกระทำในหลากหลายรูปแบบเพื่อช่วยให้บิดามารดาและครอบครัวทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ที่สุด ไม่ว่าจะใช้กลวิธีในการป้องกันการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็กรูปแบบใดก็ตาม ควรคำนึงถึงเป้าหมายดังต่อไปนี้⁽⁴²⁾

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจของบิดามารดา ในเรื่องพัฒนาการของเด็กและทักษะในการเป็นบิดามารดา
2. เพื่อเพิ่มการสื่อสาร การเชื่อมโยงทางอารมณ์ รวมทั้งความผูกพันระหว่างบิดามารดาและบุตร
3. เพื่อเพิ่มทักษะในการจัดการกับความเครียดของบิดามารดาที่เกิดจากการดูแลบุตรที่อยู่ในวัยทารกและวัยเด็ก
4. เพื่อเพิ่มทักษะในการจัดการกับความเครียดของบิดามารดาที่เกิดจากการดูแลบุตรที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ
5. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ของบิดามารดาเกี่ยวกับการดูแลบ้านและการเลี้ยงดูบุตร
6. เพื่อเพิ่มการให้ความช่วยเหลือจากกลุ่มเพื่อน และลดการแยกตัวจากสังคมของครอบครัว
7. เพื่อเพิ่มบริการทางสุขภาพและทางสังคมที่เข้าถึงได้ง่าย รวมทั้งบริการการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดสำหรับสมาชิกทุกคนในครอบครัว
8. เพื่อส่งเสริมให้บิดามารดามีงานทำ มีที่อยู่อาศัย ตลอดจนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย
9. เพื่อลดผลกระทบระยะยาวของการเป็นบิดามารดาที่ไม่มีคุณภาพ

กิจกรรมการป้องกันการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็กระดับปฐมภูมิ

คณะกรรมการที่ปรึกษาเกี่ยวกับการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็กแห่งสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวว่า การที่จะเผชิญกับวิกฤตการณ์ของปัญหาการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรเน้นถึงการให้การดูแลชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้ กิจกรรมในการป้องกันปัญหาดังกล่าว ควรจะกระทำในทุกระดับของสังคม อันได้แก่ ระดับสังคมและระดับครอบครัว ดังนี้⁽⁷⁾

1. กิจกรรมการป้องกันระดับปฐมภูมิที่กระทำในระดับสังคม

การกำหนดรูปแบบการป้องกันระดับปฐมภูมินั้น ไม่เพียงคำนึงถึงแต่ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดปัญหาเท่านั้น แต่ควรพิจารณาถึงโครงสร้างทางสังคมด้วย ซึ่งจะทำให้รูปแบบการป้องกันนั้นๆ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อาจกล่าวได้ว่า การกำหนดรูปแบบการป้องกันตามปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นนั้น ไม่มีประสิทธิภาพเท่ากับรูปแบบการป้องกันที่กำหนดจากโครงสร้างทางสังคมโดยรวม กิจกรรมการป้องกันระดับปฐมภูมิที่กระทำในระดับสังคมที่สำคัญ มีดังต่อไปนี้

- การส่งเสริมให้คนในสังคมตระหนักถึงคุณค่าเด็ก
- การส่งเสริมให้ครอบครัวมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจเพียงพอที่จะช่วยเหลือตนเองได้
- การรณรงค์ให้มีการเลี้ยงดูบุตรอย่างถูกวิธี ไม่สนับสนุนให้มีการลงโทษด้วยการเฉีบนตีหรือวิธีการที่รุนแรงต่างๆ
- การจัดให้มีบริการทางสุขภาพที่เข้าถึงได้ง่ายและมีจำนวนเพียงพอ
- การขยายและปรับปรุงการประสานงานของบริการทางสังคมต่างๆ
- การปรับปรุงวิธีการการบำบัดรักษาการติดสารเสพติดและสุรา
- การปรับปรุงวิธีการการรักษาปัญหาทางจิตใจ
- การส่งเสริมให้มีบริการการดูแลเด็กเพียงพอ
- การป้องกันการตั้งครรภ์โดยไม่พึงปรารถนา โดยการให้ความรู้ด้านเพศศึกษา การวางแผนครอบครัว การทำแท้ง และการรับบุตรบุญธรรม
- การจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้และวิธีป้องกันระดับปฐมภูมิ
- การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารทางสื่อต่างๆ

จากรายงานการสัมมนาระดับชาติว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็ก ได้มีการลงมติว่า ควรมีรูปแบบการป้องกันระดับปฐมภูมิที่กระทำในระดับสังคม ดังนี้⁽⁴³⁾

- การผลักดันให้มีกฎหมายคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
- การให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่ประชาชนทั่วไป เกี่ยวกับสิทธิของเด็กและบทลงโทษผู้กระทำทารุณและทอดทิ้งเด็ก
- การให้ความรู้แก่ประชาชนในการช่วยเหลือเด็กอื่นในชุมชน
- การสร้างสวนสาธารณะ เพื่อเป็นสถานที่ผ่อนคลายและเป็นศูนย์รวมในการทำกิจกรรมของครอบครัว

2. กิจกรรมการป้องกันระดับปฐมภูมิที่กระทำในระดับครอบครัว

กลวิธีการป้องกันที่มุ่งเน้นไปที่ตัวบุคคล จัดเป็นกลวิธีในการให้ความช่วยเหลือแก่ครอบครัวด้วยเช่นกัน รูปแบบของกิจกรรมการป้องกันระดับปฐมภูมิที่กระทำในระดับครอบครัวที่ประสบความสำเร็จ มีดังนี้⁽⁷⁾

- การสร้างความเข้มแข็งในการติดต่อเชื่อมโยงและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ระหว่างสถาบันครอบครัวและชุมชน

- การส่งเสริมให้บิดามารดาตระหนักถึงความสำคัญของตน ต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของบุตร

- การสนับสนุนให้เห็นความสำคัญของการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของครอบครัว

- การเพิ่มศักยภาพของบิดามารดาเพื่อให้บุตรและตนเองไปสู่การมีพัฒนาการสูงสุด

- การสร้างเครือข่ายระบบการให้ความช่วยเหลือต่างๆ ระหว่างครอบครัวและชุมชน

- การจัดสถานที่ที่เป็นศูนย์รวมระหว่างบิดามารดาและบุตรเพื่อให้ได้อยู่ร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์กัน ช่วยเหลือและเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

- การเพิ่มเครือข่ายการประสานงานและการผสมผสานบริการที่จำเป็นสำหรับครอบครัว

- การปลูกจิตสำนึกให้ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นบิดามารดาที่มีคุณภาพ

- การจัดบริการฉุกเฉินเพื่อให้ความช่วยเหลือบิดามารดาตลอด 24 ชม.

- การช่วยเหลือให้บิดามารดาได้รับปัจจัยที่จำเป็นต่างๆ

- การจัดโครงการการเยี่ยมบ้าน

- การจัดโครงการฝึกทักษะให้แก่เด็กในการป้องกันตนเอง

กิจกรรมดังกล่าวข้างต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้บิดามารดาตระหนักถึงบทบาทการเป็นบิดามารดาของตน สิ่งสำคัญสิ่งแรกที่ควรกระทำคือ การช่วยเหลือให้บิดามารดาได้รับการตอบสนองต่อความต้องการขั้นพื้นฐาน ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ความปลอดภัย รวมทั้งรักษาโรค หลังจากที่มีความต้องการขั้นพื้นฐานของบิดามารดาได้รับการตอบสนองแล้ว บิดามารดาจึงจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุตรของตนได้

การให้การตอบสนองต่อความต้องการขั้นต่อมา คือ การค้นหาและการให้การบำบัดรักษาบิดามารดาที่มีปัญหาการติดสารเสพติดและสุรา รวมทั้งการให้คำปรึกษาแก่บิดามารดาที่มีปัญหาการทำร้ายร่างกายและจิตใจคู่สมรส ซึ่งการรักษาปัญหาทางจิตใจของบิดามารดาเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง ส่วนประเด็นอื่นๆ ที่ควรให้ความสนใจคือ ปัญหาทางการเงิน การมีงานทำ และปัญหาทางด้านกฎหมายต่างๆ

ส่วนการให้การตอบสนองต่อความต้องการที่สูงขึ้น คือ การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเวลา ทักษะการจัดสรรงบประมาณ การจัดการกับความเครียด ทักษะในการแก้ปัญหา และทักษะการเป็นบิดามารดา เช่น การจัดอบรมให้ความรู้แก่บิดามารดาเกี่ยวกับพัฒนาการ โภชนาการ ความปลอดภัย การฝึกระเบียบวินัย และพฤติกรรมของเด็ก

ตัวอย่างโครงการการป้องกันระดับปฐมภูมิที่จัดโดยองค์กรต่างประเทศ

องค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กที่ถูกกระทำทารุณและเด็กที่ถูกทอดทิ้ง ที่ชื่อว่า ABA Center on Children and the Law ซึ่งอยู่ที่รัฐวอชิงตัน ดี.ซี. ประเทศสหรัฐอเมริกา องค์กรนี้มีการจัดโครงการที่ชื่อว่า The Young Lawyers Division of the American Bar Association โดยโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตของเด็ก โดยพัฒนาทางด้านกฎหมาย การพิจารณาคดีของศาล ยุติธรรม นโยบายต่างๆ ของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และเพิ่มศักยภาพของนักกฎหมายในการดำเนินการคุ้มครองเด็ก

องค์กรที่ชื่อว่า The Family Resource Coalition of America (FRCA) ก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ. 1981 ที่รัฐชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา องค์กรนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการติดต่อเชื่อมโยงระหว่างสถาบันครอบครัวและชุมชน อันเป็นการส่งเสริมให้ครอบครัวสามารถเลี้ยงดูบุตรให้มีพัฒนาการสูงสุด โดยองค์กรนี้ได้มีการขยายเครือข่าย เพิ่มบริการทางสังคม ปรับปรุงนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งจัดบริการการให้คำปรึกษาแก่บิดามารดา

องค์กรที่ชื่อว่า The Midwest Children's Resource Centre ได้ร่วมมือกับโรงเรียนระดับประถมศึกษาแห่งหนึ่ง ได้จัดโครงการที่ชื่อว่า Awareness, Advice, and Advocacy : The Child Abuse Project โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มจิตสำนึกของคนในสังคมและให้ความรู้แก่ชุมชน ในเรื่องของอาการของทารกที่เกิดจากการถูกเขย่าตัว (Shaken Baby Syndrome) อาสาสมัครได้จัดหลักสูตรเกี่ยวกับอาการของทารกที่เกิดจากการถูกเขย่าตัวที่ชื่อว่า Fragile : Handle with Care แก่นักเรียนเกรด 6 ซึ่งใช้เวลา 3 ชั่วโมง หลักสูตรนี้มุ่งเน้นเรื่องวิธีการตอบสนองต่อเด็กที่กำลังร้องไห้ในทางที่สร้างสรรค์ และเน้นถึงการจัดการกับความรู้สึกเครียด ความรู้สึกกับข้อใจ และความโกรธ

โครงการที่ชื่อว่า Don't Shake the Baby เป็นโครงการที่มีจุดประสงค์ให้สาธารณชนตระหนักในการป้องกันอาการของทารกที่เกิดจากการถูกเขย่าตัว โดยให้ทุกสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็ก อาทิเช่น ครู แพทย์ พยาบาล ผู้เยี่ยมบ้าน (home visitors) ผู้จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง เป็นต้น ตระหนักถึงอันตรายที่เกิดขึ้นจากการเขย่าตัวเด็กทารก นอกจากนี้วิชาชีพแล้ว โครงการนี้ยังมุ่งเป้าหมายไปที่บิดามารดาให้ระวังถึงอันตรายของการเขย่าตัวทารก และอันตรายที่เกิดจากการเล่นกับทารก เช่น การโยนตัวทารกไปในอากาศ การเขย่าทารกบนเข่า การหมุนตัวทารกไปในอากาศ เป็นต้น

องค์กรที่ชื่อว่า National Committee to Prevent Child Abuse (NCPCA) ได้ร่วมมือกับสำนักพิมพ์ Marvel Comics ทำการผลิตหนังสือการ์ตูนมนุษย์แมงมุม ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของเด็กและการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก นอกจากนี้ ในแต่ละปี องค์กรนี้ได้กระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อ

ช่วยเหลือชุมชนในการวางแผนกิจกรรมที่จัดขึ้นในเดือนแห่งการป้องกันการทารุณกรรมเด็ก (Child Abuse Prevention Month) ทั้งนี้สำนักงานสาขาย่อยขององค์กรนี้ที่ตั้งอยู่ในรัฐต่างๆ มากกว่าร้อยแห่งทั่วทั้งประเทศได้ร่วมกันจัดกิจกรรม เพื่อสร้างจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงการป้องกันการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็ก

องค์กรที่ชื่อว่า State Children's Trust Funds (CTFs) มีหน่วยงานอยู่ที่รัฐโคลัมเบีย และในรัฐต่างๆ กว่า 50 รัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อป้องกันการทารุณกรรมเด็ก องค์กรนี้ได้จัดกิจกรรมป้องกันทั่วประเทศ โดยการส่งเสริมและการสนับสนุนทางการเงินแก่โครงการต่างๆ ของชุมชน รวมทั้งโครงการการสร้างจิตสำนึก โครงการการเยี่ยมบ้าน หลักสูตรการเสริมทักษะแก่เด็ก และการให้ความรู้และการช่วยเหลือแก่บิดามารดา นอกจากนี้ สาขาต่างๆ ขององค์กรนี้หลายแห่งได้แจกโปสเตอร์ให้แก่ชุมชน โรงเรียน และบุคลากรในวิชาชีพอื่นๆ ที่ทำงานเกี่ยวกับเด็ก เนื้อหาในโปสเตอร์เป็นการส่งเสริมให้บิดามารดาใช้วิธีการฝึกระเบียบวินัยแก่บุตรในทางบวกหรือในทางสร้างสรรค์ และส่งเสริมให้เด็กพูดคำว่า 'ไม่' เมื่อถูกสัมผัสที่ทำให้พวกเขาารู้สึกไม่สบายใจ

โครงการที่ชื่อว่า Parents as Teachers, Effective Parenting Information for Children (EPIC) และโครงการที่ชื่อว่า The Nurturing Program เป็นโครงการที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง โดยทั้งสองโครงการมีการออกแบบและมีโครงสร้างที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับหลักสูตรที่ใช้และกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย โครงการนี้อาจจะเป็นระยะสั้น ซึ่งมีระยะของการเข้าอบรมสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง เป็นเวลา 6-12 สัปดาห์ หรือบางโครงการอาจเป็นหลักสูตรเร่งรัด ซึ่งใช้เวลาร่วมอบรมสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง เป็นเวลามากกว่า 1 ปีขึ้นไป

โครงการที่ชื่อว่า Parents Anonymous State เป็นโครงการที่ให้ความรู้แก่กลุ่มผู้ปกครอง ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ปกครองให้สามารถป้องกันไม่ให้เกิดการทารุณกรรมเด็ก และเสริมความผูกพันในครอบครัว โดยมีการทำงานร่วมกับชุมชนและรัฐบาลในการให้ความช่วยเหลือและให้ปัจจัยสนับสนุนแก่ครอบครัวที่ประสบปัญหาในการจัดการกับความเครียดในชีวิตประจำวัน

โครงการที่ชื่อว่า For Dads Only เป็นโครงการที่สอนทักษะต่างๆ ในชีวิต รวมทั้งทักษะการเป็นบิดามารดา นอกจากนี้ยังให้การช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์แก่บิดาที่มีอายุน้อย ที่มีอายุระหว่าง 15 ถึง 24 ปี ผู้เข้าร่วมโครงการอาจเป็นผู้ที่มาสมัครด้วยตนเอง ศาลหรือหน่วยงานทางสังคมสงเคราะห์ส่งตัวมา โครงการนี้ประกอบด้วยการเยี่ยมบ้าน กลุ่มให้การช่วยเหลือ การฝึกทักษะในการทำงาน และการให้ความรู้แก่บิดามารดา ผู้ที่เข้าร่วมโครงการ For Dads Only จะได้เรียนรู้ถึงหลักพัฒนาการต่างๆ ของเด็ก ทักษะการเลี้ยงบุตรในทางสร้างสรรค์ และทักษะการสอบสัมภาษณ์เพื่อสมัครงาน นอกจากนี้ยังได้รับการฝึกคอมพิวเตอร์อีกด้วย โครงการนี้ช่วยให้ผู้ที่เป็นบิดาที่มีอายุน้อย

ได้เข้าใจถึงความรับผิดชอบของการเป็นบิดามารดา และช่วยให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับบุตรได้ดีขึ้น ในขณะเดียวกัน มีการพัฒนาความมั่นใจในตนเองและจริยธรรมด้วย

โครงการที่ชื่อว่า Home Visitation 2000 เป็นบริการการเยี่ยมบ้านที่จัดให้แก่มารดาที่มีบุตรคนแรก ในรัฐเคนเนดิวอร์และรัฐโคโลราโด ประเทศสหรัฐอเมริกา โครงการนี้ พยายามที่จะส่งเสริมสุขภาพของมารดา ความปลอดภัยในบ้าน คุณภาพของการให้การดูแลทารกและเด็กเล็ก และการให้ความช่วยเหลือทางสังคมให้ดียิ่งขึ้น

องค์กรที่ชื่อว่า National Committee to Prevent Child Abuse (NCPCA) และองค์กรที่ชื่อว่า Ronald McDonald House Charities ได้ร่วมมือกันจัดโครงการที่ชื่อว่า Healthy Families America (HFA) ขึ้นในปี ค.ศ. 1992 โครงการนี้เป็นโครงการการเยี่ยมบ้านในชุมชนกว่า 240 แห่งในรัฐต่างๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกา

โครงการที่ชื่อว่า Birth to Three Services เป็นโครงการที่จัดขึ้นโดยอาศัยความร่วมมือของชุมชน และจัดบริการที่เน้นให้ครอบครัวเป็นศูนย์กลางโดยจัดให้แก่ครอบครัวที่มีบุตรที่อยู่ในวัยทารกและวัยเด็กเล็ก โครงการนี้เน้นการเยี่ยมบ้าน การให้ข้อมูลและการส่งต่อ บริการให้การช่วยเหลือบิดามารดาและการให้ความรู้แก่บิดามารดา วัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการในเรื่องพัฒนาการที่สำคัญของเด็กแต่ละวัย การตั้งความคาดหวังที่เหมาะสม การพัฒนาระบบเครือข่ายที่ไม่เป็นทางการระหว่างผู้เข้าร่วมโครงการ

โครงการที่ชื่อว่า New Parent Support เป็นโครงการที่ประกอบด้วยพยาบาลและนักจิตสวัสดิการสังคม ผู้ซึ่งให้บริการสนับสนุนและช่วยเหลือดูแลครอบครัวที่มีบุตรอายุ 6 ขวบปีขึ้นไป โครงการนี้ให้การช่วยเหลือครอบครัวในการจัดการกับความเครียด การแยกตัวจากสังคม และความจำเป็นในการเป็นบิดามารดา กิจกรรมที่โครงการนี้จัดทำ ได้แก่ การเยี่ยมบ้าน ค่ายาคูณของพ่อ การจัดชั้นเรียนให้แก่เด็ก

โครงการที่ชื่อว่า Parents Anonymous Group โครงการนี้จัดทำโครงการที่จัดขึ้นให้แก่เด็ก เพื่อให้มีพัฒนาการและการเจริญเติบโตที่ดี โครงการนี้เปิดดำเนินการ 24 ชั่วโมงเพื่อให้บริการฉุกเฉินในกรณีที่บิดามารดาต้องการความช่วยเหลือ ช่วยให้เกิดความตระหนักต่อการเลี้ยงดูบุตรที่ถูกต้อง และให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับวิกฤตของครอบครัวและทางออกของชุมชน

แนวคิดและมาตรการการคุ้มครองป้องกันการทารุณกรรมเด็ก

1. แนวคิดในการแทรกแซงสถาบันครอบครัวโดยรัฐ

จากแนวความคิดที่ว่าเด็กทุกคนไม่ว่าเชื้อชาติใด สัญชาติใดย่อมมีสิทธิที่จะต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองให้ได้รับสวัสดิภาพที่ดีทั้งจากครอบครัวและรัฐ ในประเทศที่พัฒนาแล้ว หากครอบครัวไม่สามารถดูแลเด็กได้ รัฐจะเข้าแทรกแซงสถาบันครอบครัวเพื่อให้ความคุ้มครองแก่เด็กแทน⁽⁴⁴⁾

แนวคิดในการเข้าแทรกแซงสถาบันครอบครัวโดยรัฐมี 2 แนวคิด คือ

1. แนวคิด Police Power

อำนาจ Police Power เป็นอำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในรัฐ ซึ่งแต่เดิมถือเป็นส่วนหนึ่งในอำนาจของกษัตริย์ แต่ปัจจุบันในระบอบประชาธิปไตยถือว่า Police Power เป็นอำนาจทั่วไปของรัฐ แนวคิดนี้มองว่า เมื่อสถาบันครอบครัวทำหน้าที่บกพร่อง รัฐจึงต้องเข้าแทรกแซงและมีอำนาจเต็มบริบูรณ์ที่จะปกป้องประชาชนของรัฐ ให้พ้นจากภัยอันตรายจากบุคคลที่กระทำความผิดและเป็นภัยต่อสังคม

2. แนวคิด Parens Patriae

ความมุ่งหมายของแนวคิดนี้ มีต้นกำเนิดจากกฎหมายอังกฤษในอดีตที่ให้อำนาจกษัตริย์ในการคุ้มครอง เด็กทั้งหมดในอาณาจักรของพระองค์ แนวคิดนี้ได้ถ่ายทอดมาจนถึงปัจจุบัน โดยเปลี่ยนจากกษัตริย์มาเป็นรัฐ โดยให้รัฐในฐานะที่เป็นบิดามารดาของประเทศมีอำนาจที่จะปกป้องคุ้มครองผู้เยาว์ให้รอดพ้นจากภัยอันตรายใดๆ รัฐจึงสามารถเข้าแทรกแซงสถาบันครอบครัวในกรณีที่บิดามารดาทำหน้าที่ในการดูแลเด็กบกพร่อง โดยตั้งอยู่บนข้อสันนิษฐานดังนี้

- เด็กเป็นผู้ขาดความสามารถทั้งทางร่างกายและจิตใจ ไม่สามารถควบคุมสติ และตรึงตรองได้รอบคอบ เช่นผู้ใหญ่อ

- ก่อนที่รัฐจะเข้าแทรกแซงสถาบันครอบครัวใดๆ ก็ตาม รัฐต้องแสดงให้เห็นว่าบิดามารดา ผู้ปกครอง ไม่มีความเหมาะสม ไม่มีความสามารถ หรือบกพร่องในหน้าที่การดูแลเอาใจใส่เด็ก

- รัฐจะดำเนินการเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก

2. แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิเด็ก

ประเทศที่พัฒนาแล้วได้เป็นผู้ริเริ่มแนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเด็ก สำนักกฎหมายธรรมชาติ (Natural Law School) ได้ให้ความเห็นว่า สิทธิเด็กเป็นสิทธิสากล (Universal Right) เป็นสิทธิที่จะต้องได้รับการรับรองและคุ้มครอง โดยไม่มีข้อยกเว้นใดๆ จากอิทธิพลความคิดนี้ องค์กรระหว่างประเทศต่างๆ จึงได้พยายามกำหนดข้อพึงปฏิบัติและกติกาสากลระหว่างประเทศ เพื่อให้ประเทศสมาชิกต่างๆ ยึดถือปฏิบัติตาม เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิ เด็ก

แนวความคิดในการรับรองสิทธิเด็กปรากฏอยู่ในคำประกาศและข้อตกลงต่างๆ ที่สำคัญเกี่ยวกับสิทธิของเด็ก คือ⁽⁴⁵⁾

1. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

สมัชชาสหประชาชาติได้ประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนฉบับนี้ เมื่อวันที่ 10

ธันวาคม พ.ศ. 2491 โดยได้รับการยอมรับเป็นเอกฉันท์จากประเทศสมาชิกของสหประชาชาติ ซึ่งรวมทั้งประเทศไทยด้วย ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกมีพันธะทางศีลธรรมที่จะต้องปฏิบัติตามในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิเด็กที่ระบุไว้ในข้อ 25 (2) ว่า “มารดาและเด็กชอบที่จะได้รับการดูแลและการช่วยเหลือเป็นพิเศษ เด็กทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นเด็กในหรือนอกสมรส ย่อมได้รับความคุ้มครองทางสังคมเช่นเดียวกัน”

2. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

องค์การสหประชาชาติได้สนับสนุนให้ประกาศใช้กติการะหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมฉบับนี้ เมื่อปี พ.ศ. 2509 ถือเป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่มีผลบังคับต่อประเทศที่ลงนามเป็นภาคี ประชาชนในรัฐภาคีพึงมีและได้รับการประกันจากรัฐบาลของตนในเรื่องของสิทธิเด็ก โดยได้กำหนดไว้ในมาตราที่ 10 ว่า

“3. มาตรการคุ้มครองและช่วยเหลือพิเศษควรจัดเพื่อเด็กและผู้เยาว์ทั้งหมด โดยไม่เลือกปฏิบัติเพราะสาเหตุจากบิดามารดาหรือเงื่อนไขอื่นๆ เด็กและผู้เยาว์ควรได้รับการคุ้มครองจากการแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจและทางสังคม การจ้างให้ทำงานซึ่งเป็นภัยต่อศีลธรรมหรือสุขภาพ หรือเป็นอันตรายต่อชีวิต หรือน่าจะขัดขวางการเจริญเติบโตตามปกติของเด็ก ควรถูกลงโทษตามกฎหมาย รัฐควรจำกัดอายุขั้นต่ำซึ่งการว่าจ้างแรงงานเด็กจะทำได้ และควรลงโทษโดยกฎหมาย”

3. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิเสรีภาพของประชาชนและสิทธิทางการเมือง

เมื่อปี พ.ศ. 2509 ได้มีการประกาศใช้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิเสรีภาพของประชาชนและสิทธิทางการเมือง โดยในส่วนของสิทธิเด็กมาตรา 24 กำหนดว่า

“1. เด็กทุกคนย่อมมีสิทธิในมาตรการต่างๆ เพื่อการคุ้มครองเท่าที่จำเป็นแก่สถานะแห่งผู้เยาว์ ในส่วนของครอบครัวของตน สังคมและรัฐ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ อันเนื่องมาจากเชื้อชาติ ศิพเพศ ภาษา ศาสนา เผ่าพันธุ์ แห่งชาติ สังคมทรัพย์สิน หรือกำเนิด”

4. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน

สหประชาชาติได้ประกาศใช้ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชนฉบับนี้ เมื่อปี พ.ศ. 2502 โดยระบุถึงสิทธิของเด็กที่สำคัญ ดังนี้คือ

“2. เด็กทุกคนจะต้องได้รับการคุ้มครองและมีโอกาสได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ในทุกๆ ด้าน

6. เด็กทุกคนจะต้องได้รับความรักและความเข้าใจ ในบรรยากาศแห่งความรักและความมั่นคงอบอุ่น

9. เด็กทุกคนจะต้องได้รับการคุ้มครองจากการถูกทอดทิ้ง ทารุณทุพตติ และตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ทุกรูปแบบ”

อย่างไรก็ตาม ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชนมิได้กำหนดข้อผูกพันให้ประเทศภาคีสมาชิกต้องปฏิบัติตาม ทำให้บางประเทศไม่มีการนำหลักการของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชนไปปฏิบัติตามอย่างจริงจัง จึงทำให้มีการริเริ่มกำหนดมาตราใหม่ นั่นคือ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กสากล

5. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กสากล

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กสากล เป็นเอกสารทางกฎหมายระหว่างประเทศมีผลบังคับให้แต่ละประเทศลงนามและให้สัตยาบันว่าจะปฏิบัติตามข้อความและพันธกรณีที่ระบุไว้ในสัญญา

ประวัติการปฏิบัติต่อเด็กในประเทศไทย

ประวัติการปฏิบัติต่อเด็กในประเทศไทย สามารถแบ่งได้ตามยุคสมัยต่างๆ ได้ 3 ยุค คือ⁽⁴⁶⁾

1. สมัยสุโขทัย เป็นสมัยที่มีการปกครองแบบที่เรียกว่า “พ่อปกครองลูก” กษัตริย์มีสิทธิเด็ดขาดเหนือประชาชน ได้มีข้อความจารึกไว้ในหลักศิลาจารึกว่า “บุคคลที่เป็นเมียและลูก มีสภาพเป็นทรัพย์สินสมบัติของพ่อหรือสามี บิดามารดาจะยกบุตรให้เป็นมรดกตกทอดแก่ผู้อื่นก็ได้” ค่านิยมสมัยนี้ชี้ชัดว่า ฐานะของบุตรอยู่ในสิทธิของบิดาอย่างเด็ดขาด บุตรจะถูกทารุณหรือไม่ หรือได้รับการปฏิบัติที่ถูกค้ำหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับบิดาเป็นผู้กำหนด อย่างไรก็ตาม จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไม่ปรากฏชัดว่า มีเด็กถูกระงับหรือทอดทิ้งหรือไม่

2. สมัยอยุธยา เป็นสมัยที่มีการปกครองแบบที่เรียกว่า “เทวราชา” โดยถือว่ากษัตริย์เป็นเทพเจ้ามาจุติ แต่ในระบบครอบครัว บิดายังคงมีสิทธิเหนือชีวิตบุตร ในสมัยนี้ผู้หญิงมีฐานะทางสังคมดีขึ้น โดยได้รับสิทธิและความยุติธรรม ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่าเด็กที่เกิดในสมัยนี้ถูกระงับหรือไม่ แต่สันนิษฐานว่า จากการที่ฐานะของผู้หญิงดีขึ้น เด็กก็น่าจะมีความเป็นอยู่ดีขึ้นด้วย อย่างไรก็ตาม ยังคงมีคนอีกกลุ่มหนึ่งที่มีความเห็นว่า เด็กที่เกิดในสมัยนี้มีความเป็นอยู่เช่นเดียวกับสมัยสุโขทัย เนื่องจากบิดายังมีอำนาจเหนือบุตรอย่างเต็มที่

3. สมัยรัตนโกสินทร์ การปกครองสมัยนี้เป็นแบบที่เรียกว่า “ธรรมราชา” โดยกษัตริย์ต้องมีคุณธรรมสูง จากกฎหมายตราสามดวงในสมัยรัชกาลที่ 1 มีบันทึกกฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายทาส โดยบิดามารดามีอำนาจที่จะขายบุตรของตนไปเป็นทาสให้กับนายเงินโดยเสรี ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 4 ทรงลดทอนอำนาจของบิดามารดาตามจารีตประเพณีลงอย่างละมุนละม่อม โดยการประกาศกฎหมายกำหนดเงื่อนไขในการขายบุตรของบิดามารดาว่า จะกระทำได้อต่อเมื่อบุตรยินยอมเท่านั้น ซึ่งนับได้ว่าเป็นกฎหมายที่สร้างหลักประกันสิทธิเด็กฉบับแรกของประเทศไทย จากบันทึกทางประวัติศาสตร์ในสมัยเดียวกันนี้ พบเด็กเร่ร่อนจรจัดปรากฏอยู่ในสังคมไทย

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศไทยเปิดรับวัฒนธรรมจากโลกตะวันตกมากขึ้น พระองค์ทรงริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ให้แก่ประเทศ ได้แก่ การปฏิรูปการปกครองและการเลิกทาส อันส่งผลให้เกิดการปรับปรุงทางด้านสวัสดิการทางสังคม และมีการปฏิบัติต่อเด็กในทางที่ดีขึ้น การเปลี่ยนแปลงสภาพของสังคมได้นำมาซึ่งปัญหาใหม่ๆ ดังจะเห็นได้จากการมีการจัดตั้งโรงเรียนเด็กกำพร้า

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นประชาธิปไตย ใน พ.ศ. 2475 รัฐบาลได้เข้ามามีบทบาทในการรับผิดชอบงานสวัสดิการสังคมมากขึ้น โดยเริ่มมีแนวคิด

พื้นฐานที่ว่า รัฐบาลให้สิทธิอำนาจแก่เด็ก และร่วมเป็นเจ้าของสมบัติ (เด็ก) เช่นเดียวกับบิดามารดา แต่กระนั้น อำนาจของบิดามารดาที่อยู่เหนือบุตรก็ยังคงมีอยู่ จากการศึกษาของ Ernst E. Boesch ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2498 ถึง พ.ศ. 2501 พบว่า คนไทยปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะใช้อำนาจของผู้ใหญ่เหนือผู้น้อย ทำให้เด็กถูกล่อลอมให้เป็นผู้ตามและนิงเงียบ การเถียงผู้ใหญ่ถือว่าเป็นความผิด

จากการศึกษาประวัติการปฏิบัติต่อเด็กของสังคมตะวันตกเปรียบเทียบกับสังคมไทย จะพบว่า สังคมไทยยังคงลิดรอนสิทธิของเด็ก โดยบิดามารดายังคงเป็นเจ้าชีวิตของเด็ก แม้ว่าจะมีการถ่ายทอดแนวคิดใหม่ๆ ด้านจิตวิทยาการดูแลเด็ก และมีการต่อต้านการเขียนตีสลงโทษ ในขณะที่สังคมตะวันตกสามารถลดอำนาจของบิดามารดาลงได้ และให้สิทธิแก่เด็กเท่าเทียมกับผู้ใหญ่

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน ประเทศไทยให้ความสำคัญกับเด็กมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากมีการแก้ไขร่างกฎหมายอาญา และร่างพระราชบัญญัติต่างๆ เพื่อให้เกิดการคุ้มครองสิทธิเด็ก ดังนี้

1.กฎหมายอาญาของประเทศไทยได้มีการปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก โดยสามารถแบ่งได้เป็น 4 ด้าน คือ กฎหมายเกี่ยวกับการเลี้ยงดู (ได้แก่ มาตรา 293, 306, 307) กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ (ได้แก่ มาตรา 317, 318, 319) กฎหมายเกี่ยวกับความรุนแรง (ได้แก่ มาตรา 288, 289, 295, 297, 300, 390, 391, 392) และกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางเพศ (ได้แก่ มาตรา 276, 277, 278, 279, 282, 283, 284, 285, 286, 287) ยิ่งกว่านั้น ในปัจจุบัน ยังได้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา โดยมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1.เพิ่มมาตรา 1 (14) เพื่อขยายขอบเขตของการกระทำเราให้กว้างขึ้น ให้สามารถป้องกันการหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในรูปแบบต่างๆ ได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 276 และมาตรา 277 เพื่อขยายขอบเขตของฐานความผิด ฐานข่มขืนกระทำชำเรา และกระทำชำเรามีความหมายรวมถึงการกระทำแก่ชาย หรือแก่เด็กชายด้วย

3.เพิ่มมาตรา 287 ทวิ เพื่อให้ผู้กระทำให้ปรากฏภาพหรือเสียงของเด็กลงในวัตถุหรือสิ่งของลามกريبโทษหนักขึ้น ตลอดจนให้ผู้มีวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวไว้ในครอบครองต้องรับโทษด้วย

2.แนวความคิดที่จะทำการพิจารณาปรับปรุงกฎหมาย ว่าด้วยการสงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวบังคับใช้มานาน สาระสำคัญและวิธีการสงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก ไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันซึ่งเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก นอกจากนี้กฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ยังอยู่ในรูปประกาศของคณะปฏิวัติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สมควรที่จะปรับปรุงกฎหมายดังกล่าว ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กไทยได้รับการพัฒนารอบด้านในทางที่เหมาะสมตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

3. มาตรการแก้ไขปัญหาคความรุนแรงต่อเด็กและสตรี สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. เสนอให้มีงานบริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤตจากความรุนแรง ในโรงพยาบาล
ทุกแห่ง เพื่อให้ความช่วยเหลือได้ภายใน 24 ชั่วโมง

2. ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีอาสาสมัครชุมชนเพื่อเฝ้าระวังภัยที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงและ
เด็ก

3. ควบคุมและปราบปรามสื่อลามกอนาจารทุกรูปแบบ

4. ปรับปรุงการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษา การเคารพในสิทธิเนื้อตัวร่างกาย และสิทธิมนุษย
ชน ในระบบการศึกษาทั้งในและนอกระบบทุกระดับ รวมทั้งโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน
ตัว ให้กว้างขวางออกไปยังเด็กและสตรีทั่วประเทศ

4. มาตรการคุ้มครองพยานเด็กในการกระบวนการพิจารณาคดีอาญา โดยมีการกำหนดบทบาท
หน้าที่ของนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการสืบพยานเด็ก อันเป็น
มาตรการคุ้มครองพยานที่เป็นเด็กให้ได้รับการกระทบกระเทือนทางจิตใจ ซึ่งเกิดจากกระบวนการ
พิจารณาคดีในชั้นต่างๆ ให้น้อยที่สุด

5. ร่างอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก และความร่วมมือเกี่ยวกับการรับบุตรบุญธรรม
ระหว่างประเทศ ในร่างอนุสัญญาดังกล่าว ได้มีการกำหนดกรอบกฎหมายในการรับเด็กเป็นบุตรบุญ
ธรรม เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้เด็กได้เติบโตขึ้นในบรรยากาศการเลี้ยงดูของครอบครัวที่มีความขอม
รับ ความรัก ความเข้าใจ และโอกาสที่มั่นคงในชีวิตตามสิทธิ และเพื่อป้องกันไม่ให้ครอบครัวทอดทิ้ง
เด็กเป็นเบื้องต้น

การประเมินประสิทธิผลขององค์กร

แนวการวิเคราะห์ของ Richard M. Steers (1977)⁽⁴⁷⁾ เป็นวิธีที่ครอบคลุมหลายด้าน
(Multidimensional Approach) ซึ่งเหมาะกับการวิเคราะห์ประสิทธิผลขององค์กรซึ่งเป็นเรื่องยุ่งยากซับซ้อน
แนวการวิเคราะห์นี้เสนอว่า การวัดประสิทธิผลขององค์กรสามารถทำได้ดีที่สุดด้วยการพิจารณา
แนวความคิดที่สัมพันธ์กัน 3 ประการด้วยกันคือ⁽⁴⁸⁾

1. แนวความคิดเกี่ยวกับการบรรลุถึงเป้าหมายให้ได้สูงสุด (Goal Optimization)

การใช้เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นเครื่องวัดประสิทธิผลขององค์กร เป็นวิธีการ
ที่เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง ดังเช่นงานวิจัยของ Etzioni ในปี 1960 และ 1975 Yuchtman และ
Seashore ในปี 1967 และ Hall ในปี 1972

ประสิทธิผลในที่นี้หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการได้มาและใช้ประโยชน์ทรัพยากร
ที่มีจำกัดและมีคุณค่าให้เป็นประโยชน์ที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ในการปฏิบัติตามเป้าหมาย ดังนั้น แทน
ที่จะวัดความสำเร็จจากการดูว่า องค์กรได้บรรลุเป้าหมายได้สูงสุดเพียงใด วิธีการนี้จะยอมรับว่ามีข้อ

จำกัดอยู่หลายประการ เช่น บุคลากร งบประมาณ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุถึงเป้าหมายขององค์กร ดังนั้น เมื่อยอมรับและบ่งชี้ได้ว่าอะไรคือข้อจำกัดแล้ว ก็จะสามารถวัดได้ว่าเป้าหมายที่ได้รับการบรรลุผลมากที่สุด (optimized goals) จากทรัพยากรที่มีอยู่โดยคำนึงถึงข้อจำกัดเหล่านั้นคืออะไร

แนวความคิดนี้ไม่เชื่อว่าการบรรลุเป้าหมายได้มากที่สุด (goal maximization) เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ และถ้าถึงแม้ว่าจะเป็นไปได้ ก็อาจจะเป็นโทษต่อองค์กรและการอยู่รอดขององค์กร ยกตัวอย่างเช่น องค์กรอาจบรรลุเป้าหมายในการผลิตให้ได้สูงสุด จนไม่เหลือทรัพยากรพอเพียงสำหรับการวิจัย และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ อันจะส่งผลกระทบต่อทำให้การเจริญเติบโตขององค์กรในระยะยาว ตลอดจนการพัฒนาและการอยู่รอดขององค์กรตกอยู่อันตราย นอกจากนี้ หากเป้าหมายในการสร้างความพอใจแก่บุคลากรในองค์กรได้รับการบรรลุสูงสุด ก็อาจเกิดปัญหาเป้าหมายด้านการผลิตได้เช่นกัน

การใช้แนวความคิดเกี่ยวกับการบรรลุถึงเป้าหมายให้ได้สูงสุด (Goal Optimization) จึงเป็นการยอมรับว่าเป้าหมายขององค์กรมีหลายประการและมักขัดแย้งกัน ทั้งยังยอมรับว่ามีข้อจำกัดหลายประการในการพยายามบรรลุถึงเป้าหมายขององค์กร ดังนั้น การประเมินประสิทธิผลขององค์กรจึงเป็นไปได้ในรูปของการวิเคราะห์ว่า องค์กรสามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่เป็นไปได้ (feasible goals) ได้ดีเพียงใด

2. แนวความคิดเกี่ยวกับระบบ (System Perspective)

การใช้แนวความคิดเกี่ยวกับระบบ ซึ่งไม่เพียงแต่สอดคล้องกับแนวความคิดเรื่องเป้าหมายแล้ว ทั้งสองแนวความคิดยังสัมพันธ์กันอีกด้วย การวิเคราะห์เป้าหมายของแนวความคิดนี้ กระทำในรูปของระบบ ซึ่งหมายความว่า เป้าหมายไม่ได้อยู่ในสภาพที่นิ่งอยู่กับที่ แต่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา นอกจากนี้ การบรรลุถึงเป้าหมายระยะสั้น ก็คือ ตัวป้อนใหม่ (inputs) ที่จะเข้าไปมีส่วนในการบรรลุเป้าหมายต่อไป ความเป็นวงจรของเป้าหมายขององค์กรดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความเป็นระบบขององค์กร

3. การเน้นความสำคัญเรื่องพฤติกรรมของคน (Human Behavior) ภายในสภาพแวดล้อมขององค์กร

แนวความคิดเกี่ยวกับการบรรลุถึงเป้าหมายให้ได้สูงสุด (Goal Optimization) เน้นบทบาทของพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรที่มีต่อความสำเร็จขององค์กรในระยะยาว หรืออีกนัยหนึ่งคือ การยอมรับว่าเป้าหมายขององค์กรจะสามารถบรรลุถึงได้โดยอาศัยพฤติกรรมของสมาชิกขององค์กร

นอกจากนี้ Steers ยังได้เสนอตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์กร โดยตัวแปรดังกล่าวสามารถแบ่งออกตามลักษณะได้ 4 ประเภทใหญ่ คือ

1. ลักษณะขององค์กร (Organizational Characteristics) ประกอบด้วย

1.1 โครงสร้าง หมายถึง ความสัมพันธ์ของทรัพยากรด้านมนุษย์ที่ได้กำหนดไว้ในองค์กร ดัง

นั่น การวิเคราะห์โครงสร้างจึงรวมถึงการวิเคราะห์สิ่งต่างๆ ต่อไปนี้ คือ

- ระดับการกระจายของอำนาจ หมายถึง ความมากน้อยของการที่อำนาจ (power) และสิทธิอำนาจ (authorities) ได้รับการกระจายลงไปตามชั้นของการบังคับบัญชาในองค์กร (hierarchy) แนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับแนวความคิดเรื่อง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ ยิ่งองค์กรมีการกระจายอำนาจมากขึ้นเท่าใด โอกาสที่คนในระดับล่างขององค์กรจะมีส่วนร่วมและมีส่วนรับผิดชอบในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานและกิจกรรมในอนาคตขององค์กรก็มากขึ้น

- ความชำนาญเฉพาะอย่าง (specialization) การแบ่งงานตามความชำนาญเฉพาะอย่างจะนำไปสู่ประสิทธิผลสูงขึ้นเพราะวิธีการดังกล่าวเปิดโอกาสให้บุคลากรแต่ละคน ได้มีความเชี่ยวชาญ (expertise) เฉพาะอย่าง ซึ่งจะทำให้ผลงานของแต่ละคนมีส่วนเป็นกิจกรรมที่นำไปสู่เป้าหมายได้สูงมากขึ้น ถึงแม้การแบ่งงานตามความชำนาญเฉพาะอย่าง จะเป็นประโยชน์ในแง่ของการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วยลดค่าใช้จ่ายด้านแรงงานและเพิ่มการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ แต่ก็มักมีผลเสียต่อบุคลากรในแง่ของทัศนคติเกี่ยวกับงาน สุขภาพจิตและความอยากที่จะคงอยู่ในองค์กรต่อไป ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องพิจารณาว่าจะสามารถรักษาจุดระหว่างประโยชน์กับความสูญเสียอันเกิดขึ้นจากวิธีการนี้ให้รอบคอบได้อย่างไร

- ความเป็นทางการ (formalization) หมายถึง ความมากน้อยของการที่กิจกรรมในการทำงานของบุคลากร ถูกกำหนดอย่างจำเพาะเจาะจงหรือถูกควบคุมด้วยกฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับที่เป็นทางการ ยิ่งองค์กรมีกฎระเบียบ ซึ่งใช้เป็นเครื่องควบคุมพฤติกรรมของบุคลากรมากเท่าใด องค์กรนั้นก็มีความเป็นทางการมากขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้ การที่องค์กรมีความเป็นทางการ หรือแบบแผนมากขึ้นเท่าใด กลับเป็นอุปสรรคต่อความมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะผู้บริหารซึ่งอยู่ภายใต้โครงสร้างที่มีแบบแผนเป็นอย่างมากนี้ มักจะทำทุกสิ่งโดยยึดระเบียบชนิดเรียกว่า “ตามตัวอักษร” (by the book) ซึ่งมักมีผลทำให้พฤติกรรมใหม่ๆ หรือพฤติกรรมที่ปรับตัวให้เข้ากับสภาพปัญหาถูกจำกัดลงในวงแคบ ซึ่งเป็นปัญหารุนแรงสำหรับองค์กรซึ่งอยู่ในสภาพแวดล้อมภายนอกที่กำลังเปลี่ยนแปลง

- ช่วงการบังคับบัญชา (span of control) หมายถึง จำนวนของผู้ใต้บังคับบัญชาต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งในบ่อยครั้งหมายความจำเพาะเจาะจงถึงจำนวนคนงานซึ่งรายงานโดยตรงต่อผู้บังคับบัญชาระดับแรก (first-level supervisor) ฐานคิดพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่ที่ความเชื่อที่ว่าอัตราส่วน (ratio) ที่เหมาะสมระหว่างผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา (ซึ่งมักอยู่ในระหว่าง 6:1 และ 15:1) ซึ่งส่งประสิทธิผลสูงสุดต่อการทำงานของกลุ่มผู้ทำงาน

- ขนาดขององค์กร (Organization Size) ขนาดขององค์กรที่เพิ่มขึ้นมีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้นขององค์กร อย่างไรก็ตาม ขนาดขององค์กรที่เพิ่มขึ้นกลับมีความสัมพันธ์ในทางลบต่อความผูกพันของบุคลากรต่อองค์กร ดังนั้น การมีประสิทธิภาพขององค์กรอาจนำไปสู่ความไม่เต็มใจของบุคลากรที่จะอยู่ต่อไปในองค์กร

- ขนาดของหน่วยทำงาน (Work-unit Size) การเพิ่มขนาดของกลุ่มงานมีความสัมพันธ์กับการลดลงของความพอใจในงาน การเอาใจใส่ต่องาน และความสามารถในการรักษานุเคราะห์ไว้ได้ และทำให้มีการโต้แย้งทางแรงงานมากขึ้น กลุ่มทำงานที่มีขนาดเล็กให้โอกาสแก่สมาชิกในการมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดคุ้นเคยกันมากกว่ากลุ่มที่มีขนาดใหญ่ ทั้งยังสร้างความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้สูงกว่า ในขณะที่กลุ่มทำงานที่มีขนาดใหญ่มักมีความเป็นแบบแผนมากกว่าและให้โอกาสสมาชิกสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ใกล้ชิดได้น้อยกว่า ดังนั้น กลุ่มทำงานที่มีขนาดเล็กมักมีความพึงพอใจในงานสูงกว่า

1.2 เทคโนโลยี นอกจากตัวแปรด้านโครงสร้างที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลขององค์กรแล้ว เทคโนโลยีในองค์กร อันหมายถึง เครื่องมือหรือวิธีการ (mechanism) ที่องค์กรใช้ในการแปรสภาพตัวป้อน (inputs) ออกไปเป็นผลผลิต (outputs) ก็มีผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กรด้วยเช่นกัน

2. ลักษณะของสภาพแวดล้อมของงาน (Task Environment)

Steers แบ่งสภาพแวดล้อมของงานออกเป็น 2 ระดับ คือ สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร เช่น สภาพการณ์ด้านการตลาด เศรษฐกิจ การเมือง เป็นต้น และสภาพแวดล้อมภายในองค์กร หมายถึง “บรรยากาศภายในองค์กร”

2.1 ลักษณะของสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร (Nature of External Environment) สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 มิติ คือ

- มิติของความไม่ยุ่งยาก-สลับซับซ้อน (Simple – complex Dimension) สภาพแวดล้อมซึ่งไม่ยุ่งยากหรือสับสนเรียบ หมายถึง ปัจจัยภายนอกซึ่งองค์กรจะต้องเกี่ยวข้องกับมัน มีจำนวนน้อยและค่อนข้างเหมือนกัน (homogeneous) ตัวอย่างเช่น บริษัทที่ผลิตหัวเทียนเครื่องยนต์ ให้แก่บริษัทผลิตรถยนต์ นับว่าอยู่ภายในสภาพแวดล้อมที่ไม่ยุ่งยาก เนื่องจากมีการจำกัดชนิดของผลผลิต เทคโนโลยีที่ใช้มันคง ตลาดคงที่ และลูกค้ามีไม่มาก

- มิติของความมั่นคง-เคลื่อนไหว (Static – dynamic Dimension) หมายถึง ระดับของความมั่นคงในความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรและสภาพแวดล้อม ตัวอย่างเช่น บริษัทสร้างเครื่องบินและยานอวกาศ ซึ่งอาจได้รับสัญญาให้สร้างดาวเทียมในปีนี้ และสถานีทดลองอวกาศในปีต่อไป นับว่าอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีการเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

- มิติของความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อม (Environmental Uncertainty) ความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อมขององค์กรเป็นผลจากสภาวะดังนี้

การขาดข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในสภาพแวดล้อมที่สัมพันธ์กับสภาวะการตัดสินใจขององค์กร

การขาดความสามารถในการคาดคะเนความน่าจะเป็น (probabilities) ที่ปัจจัยแวดล้อมจะมีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตัดสินใจ

2.2 การประเมินผลความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรกับประสิทธิผลองค์กร

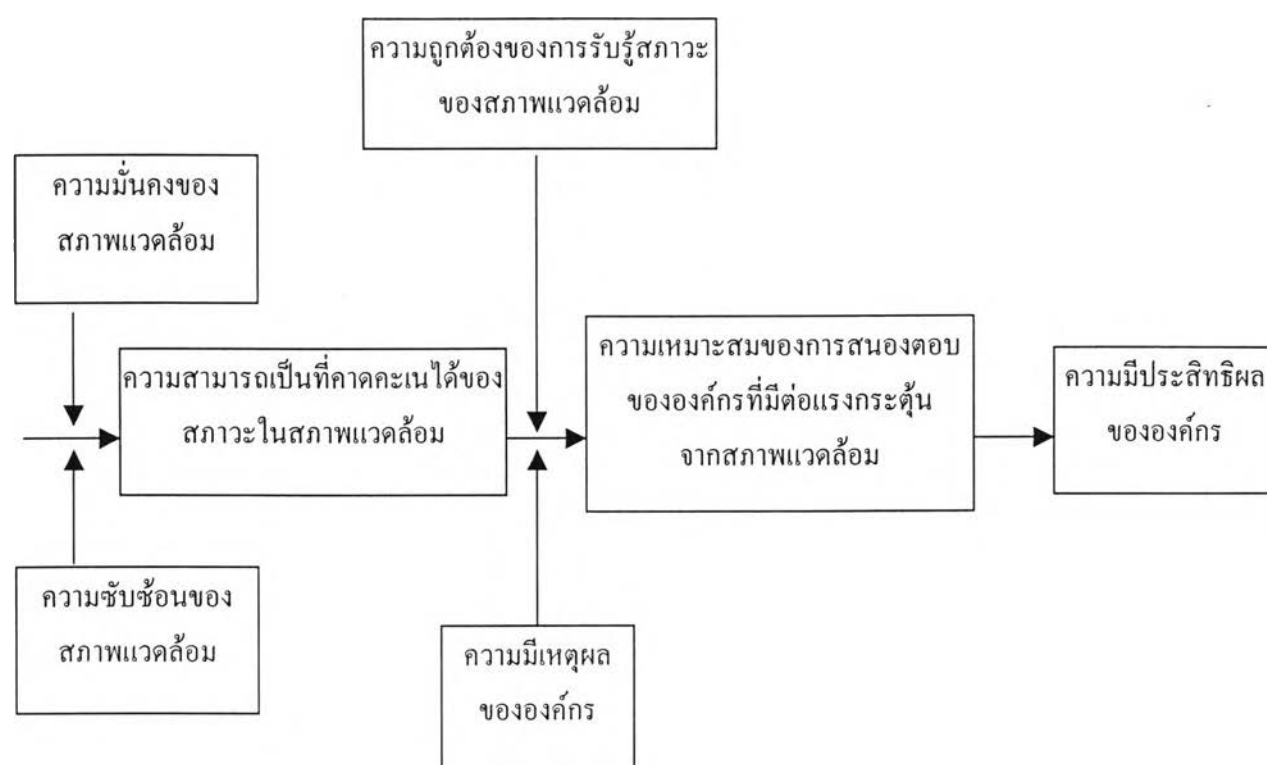
Steers อธิบายว่า สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์กร โดยจะมีอิทธิพลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 3 ประการ ดังต่อไปนี้ คือ

2.2.1 ความสามารถในการทำนายหรือคาดคะเนสภาวะของสภาพแวดล้อม

2.2.2 ความถูกต้องของการรับรู้สภาวะของสภาพแวดล้อมดังกล่าว

2.2.3 ความมีเหตุผลของการกระทำขององค์กร

ซึ่ง Steers สรุปเป็นรูปได้ดังนี้

รูปที่ 1 สมมุติฐานเกี่ยวกับอิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่มีต่อประสิทธิผลขององค์กร

ที่มา : R.M. Steers, Organizational Effectiveness (Santa Monica, Calif. : Goodyear Publishing Company, Inc., 1977), p. 96.

2.2.1 ความคาดคะเนได้ของสภาวะแวดล้อม (Predictability of Environmental States)

ในความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรและสภาพแวดล้อมมีความไม่แน่นอน (uncertainty) แฝงอยู่ การที่องค์กรจะสามารถประสบความสำเร็จในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้มากน้อยเพียงใด นั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถขององค์กรในการที่จะคาดคะเนได้ว่า สภาพแวดล้อมจะเป็นอย่างไรใน

อนาคต บังผู้บริหารมีความแน่ใจกับสภาพแวดล้อมในอนาคตได้มากเพียงใด โอกาสในการที่จะสนองตอบได้อย่างเหมาะสมก็ย่อมมีมากขึ้น ดังนั้นความไม่มั่นคงของสภาพแวดล้อมจึงไม่จำเป็นต้องเป็นอันตรายต่อความมีประสิทธิภาพขององค์กรเสมอไป แท้ที่จริงแล้วหากองค์กรสามารถคาดคะเนได้ล่วงหน้าอย่างแน่นอนพอสมควรว่า สภาพแวดล้อมขององค์กรจะไม่มั่นคง และมีทิศทางของการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร องค์กรจะสามารถปรับตัวเองให้พร้อมที่จะรับกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ได้ดีขึ้น

2.2.2 การรับรู้สถานะในสภาพแวดล้อม (Perception of Environmental States)

ปัญหาแรกที่น่าจะเป็นอุปสรรคต่อการสนองตอบขององค์กรต่อสภาพแวดล้อม คือ ความถูกต้องแม่นยำ (accuracy) ของการรับรู้สภาพแวดล้อมของผู้บริหาร จากการศึกษาของ Weick ในปี 1969 พบว่า ผู้บริหารสนองตอบต่อสิ่งที่ตนรับรู้ แต่การรับรู้ดังกล่าวอาจถูกต้องหรือไม่ถูกต้องกับสภาพความเป็นจริง ซึ่ง Weick เรียกสภาพการณ์เช่นนี้ว่าเป็น “สภาพแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้น” (enacted or created environment) ถ้าผู้บริหารรับรู้ความสลับซับซ้อน ความมั่นคง และความไม่แน่นอนที่ปรากฏอยู่ในสภาพแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง องค์กรจะมีแนวโน้มที่จะสามารถสนองตอบและปรับตัวได้อย่างเหมาะสมได้ดียิ่งขึ้น แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าองค์กรสนองตอบสภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นจริง ซึ่งอาจเป็นเพราะความหลงผิดของผู้บริหาร การขาดประสบการณ์ หรือ ไม่มีเวลา ผลในทางลบต่อความสำเร็จขององค์กรก็จะมีมากขึ้น

2.2.3 ความมีเหตุผลขององค์กร (Degree of Organizational Rationality)

ปัญหาที่สองที่น่าจะมีผลกระทบต่อการสนองตอบของผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมคือ ระดับของความมีเหตุผล ในพฤติกรรมที่ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจและการกระทำที่เกี่ยวข้องต่อสภาพแวดล้อม สาเหตุของปัญหานี้ เกี่ยวข้องกับปัญหาแรกในเรื่องของการรับรู้สภาพความจริงในสภาพแวดล้อม กล่าวคือ ความมีเหตุผลของผู้บริหารถูกจำกัดด้วยข่าวสารข้อมูลที่ไม่เพียงพอที่จะใช้ในการตัดสินใจ หรือเป็นเพราะผู้ตัดสินใจไม่มีความสามารถที่จะประมวลข่าวสาร ข้อมูลที่ถูกต้องได้ดีพอ ดังนั้นจึงพยายามทำคุณภาพของการตัดสินใจให้ดีที่สุด (optimize) แทนที่จะทำให้มากที่สุด (maximize) ปัญหาเรื่องความมีเหตุผลขององค์กรนี้ เป็นปัญหาสำคัญที่สุด เนื่องจาก ถึงแม้สภาพแวดล้อมจะเป็นที่คาดคะเนได้ และถึงแม้การรับรู้เกี่ยวกับสถานะในสภาพแวดล้อมเป็นไปอย่างถูกต้องกับความเป็นจริงเพียงใดก็ตาม องค์กรและผู้บริหารยังจะต้องตัดสินใจกำหนดการกระทำซึ่งสนองตอบต่อความเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมให้ได้ ดังนั้น ถ้าการเลือกทางเลือกดังกล่าวมีเหตุผลมากขึ้นเท่าใด โอกาสที่การเลือกนั้นจะสามารถสนองตอบต่อสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสมก็มีมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งผลแห่งการเลือกหนทางปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งจะนำไปสู่การมีประสิทธิผลขององค์กร ถ้าหากการเลือกดังกล่าวเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรและประสิทธิผลขององค์กร

Burns และ Stalker เสนอว่า ระบบการบริหารทั้งลักษณะ Mechanistic (คือ มีการรวมการควบคุม

คุมและอำนาจอยู่ที่ส่วนกลาง มีการใช้ความชำนาญเฉพาะทางสูง และมีการติดต่อสื่อสารในแนวดิ่ง) และลักษณะ Organic (คือ มีความอิสระของงานสูงกว่า มีการกระจายการควบคุมและอำนาจมากกว่า และมีการติดต่อสื่อสารในแนวนอน คือ ติดต่อระหว่างหน่วยงานมากกว่า) ต่างก็มีความเหมาะสมในแง่ของการนำไปสู่ ความมีประสิทธิภาพขององค์กรด้วยกันทั้งสิ้น กล่าวคือ ในสภาพแวดล้อมที่มั่นคงและคาดการณ์ได้ ซึ่งมีสภาวะแวดล้อมทางเทคโนโลยีและการตลาดที่ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงเป็นส่วนใหญ่ ระบบ Mechanistic อาจเป็นระบบที่เหมาะสมที่สุด

ส่วนในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และองค์กรจำเป็นต้องเปลี่ยนทิศทางการทำงาน เพื่อปรับตัวให้เข้าได้กับสภาพแวดล้อมนั้น ระบบ Organic น่าจะมีความเหมาะสมกว่า เพราะมีความคล่องตัวและปรับตัวได้ง่ายกว่า ซึ่งตรงกับแนวความคิดของ Steers ที่ว่า “องค์กรที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดถูกกำหนดโดยปัจจัยภายนอก บทบาทของนักบริหารคือการทำ ความเข้าใจกับสภาพแวดล้อม ปรับโครงสร้าง และการปฏิบัติให้เข้าได้กับสภาวะดังกล่าว”

3. ลักษณะของบุคลากรในองค์กร (Individual Characteristics)

ตัวแปรที่สามที่ Steers เสนอว่ามีความสำคัญต่อประสิทธิภาพขององค์กรคือ ลักษณะของบุคลากรในองค์กร ซึ่งจะมีพฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานอันจะนำไปสู่ความสำเร็จรุ่งเรืองขององค์กร โดยแบ่งเป็น

3.1 ข้อเรียกร้องขององค์กรในด้านพฤติกรรม Steers เชื่อว่า ตัวแปรที่มีผลโดยตรงต่อความสำเร็จขององค์กรอีกตัวแปรหนึ่ง คือ พฤติกรรมของบุคลากรในองค์กร ซึ่งจากแนวความคิดของ Katz และ Kahn ในปี 1966 เสนอว่า พฤติกรรมที่สำคัญ 3 ประการที่องค์กรจะต้องได้รับการสนองตอบจากบุคลากรในองค์กร เพื่อองค์กรจะสามารถมีประสิทธิผลสูงสุดได้ ดังนี้คือ

ประการแรก องค์กรจะต้องมีความสามารถในการสรรหาและรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรด้านบุคคลที่มีคุณภาพ

ประการที่สอง องค์กรจะต้องมีความสามารถในการทำให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานที่เชื่อถือได้ตามบทบาทที่กำหนดไว้ (dependable role performance)

ประการสุดท้าย องค์กรจะต้องมีความสามารถในการทำให้บุคลากรในองค์กรมีพฤติกรรมในทางสร้างสรรค์และเป็นธรรมชาติ ดังนั้น องค์กรที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงจะพยายามสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการทำให้บุคลากรในองค์กรไม่เพียงแต่ปฏิบัติงานตามหน้าที่เท่านั้น แต่ยังรับผิดชอบต่อการคิดและการกระทำในทางริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและไปสู่เป้าหมายที่ตั้งขึ้น

จากข้อเรียกร้องด้านพฤติกรรมทั้ง 3 ประการดังกล่าวข้างต้น จะพบว่า ประการแรกเกี่ยวข้องกับประเด็นความผูกพันต่อองค์กร ส่วนประการที่สองและสามเกี่ยวข้องกับระดับและคุณภาพของการ

ปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร ซึ่งจะนำมาพิจารณาเป็นตัวแปรที่สำคัญทางด้านพฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์กร

3.2 ความผูกพันต่อองค์กร (Attachment and Organizations) ความผูกพันในองค์กรสามารถแยกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ความผูกพันเป็นทางการ (formal attachment) ต่อองค์กร ซึ่งแสดงออกโดยการไปปรากฏตัวทำงานตามเวลาที่กำหนด และความผูกพันทางจิตใจและความรู้สึก (commitment) ซึ่งหมายถึงบุคลากรในองค์กรมีความผูกพันหรือสนใจอย่างจริงจังต่อเป้าหมาย ค่านิยม และวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยมีทัศนคติที่ดีและเต็มใจที่จะทุ่มเทพลังในการทำงาน เพื่อองค์กรจะได้บรรลุถึงเป้าหมาย

3.3 สาเหตุของความผูกพันหรือห่างเหินต่อองค์กร ในปี 1973 Porter และ Steers ได้เสนอไว้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของบุคลากรในองค์กรต่อการมีส่วนร่วมในองค์กรต่อไป มี 4 ประการดังนี้

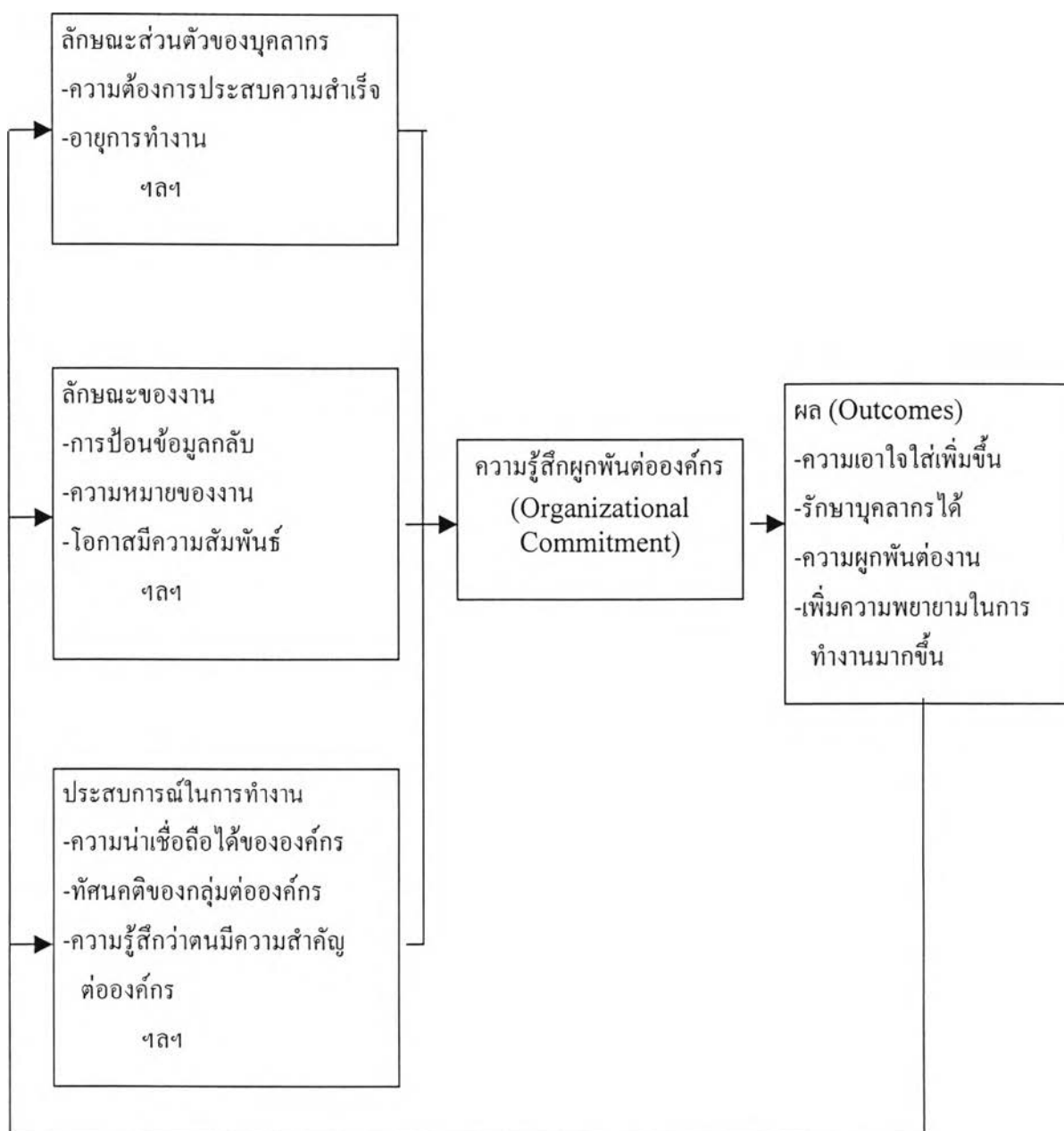
- ปัจจัยด้านองค์กร เช่น อัตราค่าจ้าง การปฏิบัติเกี่ยวกับการเลื่อนเงินเดือน การจัดสวัสดิการ การเลื่อนตำแหน่ง ขนาดขององค์กร
- ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน เช่น รูปแบบของภาวะผู้นำ รูปแบบของความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน
- ปัจจัยด้านเนื้อหาของงาน เช่น ความซ้ำซากจำเจของงาน ความมีอิสระ ความชัดเจนของบทบาท
- ปัจจัยส่วนตัว เช่น อายุ อายุการทำงาน บุคลิกภาพ ความสนใจด้านวิชาชีพ

3.4 ผลกระทบของความผูกพันหรือห่างเหินต่อองค์กร คำว่า “ความผูกพันต่อองค์กร” (attachment) หมายถึง ความเต็มใจของบุคคลในการรักษาสมาชิกภาพอยู่ในองค์กรต่อไป ส่วนคำว่า “ความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร” (Commitment) หมายความว่า ไกลเกินกว่านั้น โดยรวมถึงทัศนคติที่หนักแน่นและเป็นไปในทางบวก (positive attitude) ต่อองค์กร ความหมายของความรู้สึกผูกพันต่อองค์กรที่ Porter และ Smith เสนอไว้ในปี 1970 คือ ลักษณะของความสัมพันธ์ของบุคคลที่มีต่อองค์กร ซึ่งถูกบ่งชี้ออกมาในรูปของ 1) ความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะยังคงเป็นสมาชิกขององค์กรนั้นต่อไป 2) ความเต็มใจที่จะใช้พลังอย่างเต็มที่ในการทำงานในองค์กร และ 3) มีความเชื่อมั่นอย่างแน่นนอนและมีการยอมรับค่านิยมและเป้าหมายขององค์กร ดังนั้น ความรู้สึกผูกพันต่อองค์กรจึงมีความหมายลึกซึ้งกว่าความผูกพันทางกายภาพต่อองค์กร โดยที่บุคลากรในองค์กร มีความเต็มใจที่จะยอมสละความสุขบางส่วนของตน เพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

แหล่งที่มาของความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร

Steers ได้ทำการสรุปผลจากการศึกษาวิเคราะห์ของตนเองในปี 1976 และของ Buchanan ในปี 1974 พบว่า มี ปัจจัย 3 ประการที่สำคัญในอันที่จะนำไปสู่ความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร ซึ่งประกอบไปด้วย

- 1) ลักษณะส่วนตัวของบุคลากร ทั้งอายุการทำงานในองค์กร และความแตกต่างในความรุนแรงของความต้องการ เช่น ความต้องการความสำเร็จในชีวิต
- 2) ลักษณะงาน เช่น การมีความหมายของงานที่ทำ และโอกาสที่มีความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน
- 3) ประสบการณ์ในการทำงาน เช่น ความน่าเชื่อถือได้ขององค์กรที่ผ่านมาในอดีต ตลอดจนคำพูดและความรู้สึกของบุคลากรในองค์กรอื่นๆ ที่มีต่อองค์กร

รูปที่ 2 แบบจำลองของ Steers เกี่ยวกับแหล่งที่มาของความรู้สึกรู้สึกผูกพันและผลของความรู้สึกรู้สึกผูกพันต่อองค์กร

ที่มา : R.M. Steers, Organizational Effectiveness (Santa Monica, Calif. : Goodyear Publishing Company, Inc., 1977), p. 122.

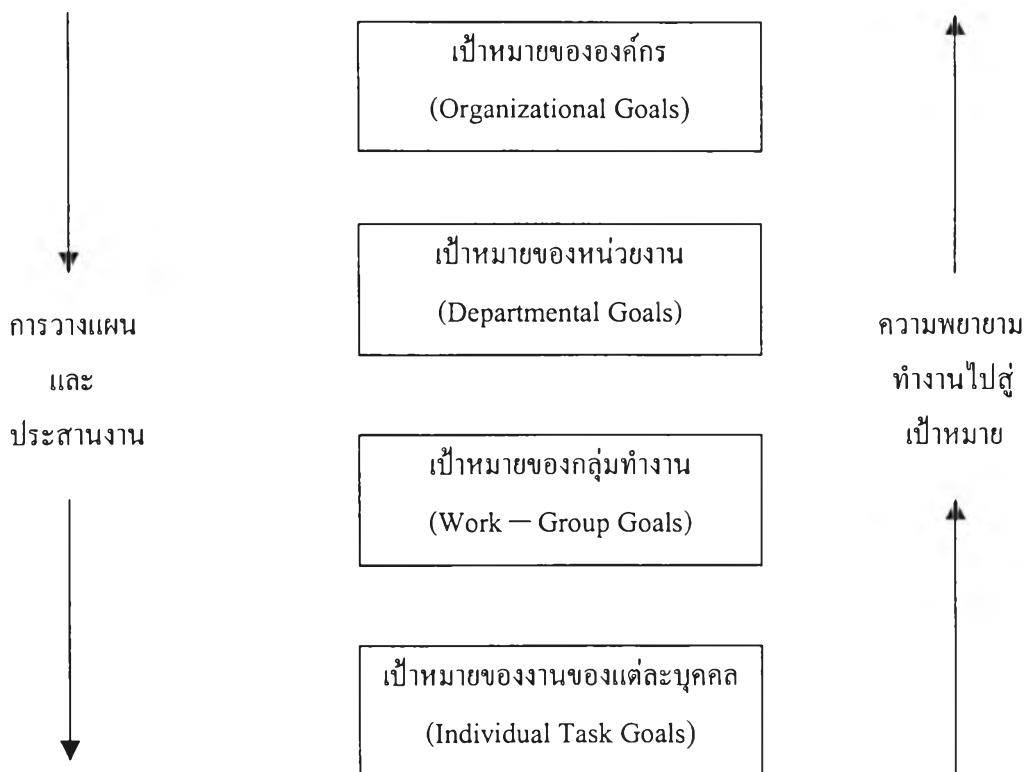
3.5 การปฏิบัติงานในองค์กร (Performance in Organizations) เมื่อวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพขององค์กรจากระดับของบุคลากร จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติที่ดี มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหากปราศจากการปฏิบัติงานในระดับที่ดีกว่าปกติ (superior) ในทุกระดับขององค์กรแล้ว การบรรลุถึงเป้าหมายขององค์กรและความสำเร็จย่อมเป็นไปได้ยาก และถ้าองค์กรไม่สามารถบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายได้ โอกาสที่บุคลากรจะสามารถบรรลุเป้าหมายส่วนตัวได้ก็ลดน้อยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะยาว ดังนั้น ด้วยสมมติฐานว่าการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นเป็นสิ่งที่ต้องการเพื่อประสิทธิภาพขององค์กร สิ่งที่จะต้องพิจารณาต่อไปคือ ทำอย่างไรการปฏิบัติงานที่ดีจึงจะเกิดขึ้นและรักษาไว้ต่อไปได้

Steers เสนอว่า ปัจจัยที่สำคัญของการปฏิบัติงานที่ดีของแต่ละบุคคลในองค์กร ประกอบด้วย ความสามารถ ลักษณะเฉพาะตัว (trait) และความสนใจของบุคลากร โดยทั้ง 3 ปัจจัยนี้ ประกอบกันเป็นเครื่องกำหนดสมรรถนะ (capacity) ของบุคลากรในการทำงานเพื่อองค์กร

ความชัดเจนและการยอมรับในบทบาท (Role Clarity and Acceptance) การที่บุคลากรในองค์กรมีความเข้าใจในข้อเรียกร้องและเป้าหมายของงานมากเท่าใด และด้วยฐานคิดว่า เขายอมรับข้อกำหนดบทบาทดังกล่าว เขาก็จะทุ่มเทพลังงานเพื่อให้กิจกรรมไปสู่เป้าหมายมากขึ้น นอกจากนั้น Steers ยังพบว่า ความชัดเจนในบทบาทและข้อกำหนดเฉพาะอย่างของงานมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกรู้สึกผูกพันต่อเป้าหมายของงาน ทั้งยังสัมพันธ์กับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่ม ความผูกพันกับงาน และความพึงพอใจต่องานอีกด้วย

4. นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ

4.1 การกำหนดเป้าหมายที่แน่นอน (Strategic Goal Setting) องค์กรจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อ “ผู้บริหารมีความสามารถที่จะกำหนดลักษณะของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะบรรลุได้อย่างจำเพาะเจาะจงและชัดเจน” หากไม่มีเป้าหมายและแผนงานที่ชัดเจน ผู้บริหารแต่ละคนจะต้องวางแผนตัดสินใจว่า จะใช้ทรัพยากรแต่ละประเภทที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งมักส่งผลทำให้เกิดการขัดแย้งและสูญเสียพลังงานไปเนื่องจากทำงานซ้ำซ้อนกันหรือทำงานต่ำกว่ามาตรฐาน ดังนั้น จึงควรมีการกำหนดเป้าหมายในองค์กรขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 2 กระบวนการคือ กระบวนการวิเคราะห์หนทาง-เป้าหมาย (means - ends analysis) โดยฝ่ายบริหารต้องตัดสินใจกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานและวัตถุประสงค์ในการทำงานที่วัดได้อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย ส่งผลทำให้เกิดการกำหนดวัตถุประสงค์ที่จำเพาะเจาะจงและจับต้องได้ ซึ่งใช้ประโยชน์ในการจัดสรรทรัพยากรต่อไปได้ และกระบวนการขั้นต่อมา คือ การแปรเป้าหมายระดับองค์กรนี้ไปสู่หน่วยย่อยขององค์กรในแนวตั้งจนกระทั่งถึงระดับปฏิบัติแต่ละบุคคล ซึ่งอาจเขียนเป็นรูปได้ดังนี้

รูปที่ 3 กระบวนการกำหนดเป้าหมายในองค์กร

ที่มา : R.M. Steers, Organizational Effectiveness (Santa Monica, Calif. : Goodyear Publishing Company, Inc., 1977), p. 139.

4.2 การจัดหาและ การใช้ทรัพยากร (Resource Acquisition and Utilization) โดยให้ฝ่ายบริหารจัดการทรัพยากร และใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพที่สุด ทั้งนี้ ในการกระทำได้กล่าวต้องคำนึงถึงประเด็นที่สำคัญ 3 ประการด้วย คือ

- การประสานระบบและประสานงาน (System Intergration and Coordination) ระบบขององค์กรประกอบด้วยระบบย่อยหลายระบบ บทบาทที่สำคัญในการบริหารเพื่อประสิทธิผลขององค์กรคือ การบำรุงรักษาและประสานระบบย่อยต่างๆ ให้สามารถทำงานร่วมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (unified whole) เพื่อบรรลุเป้าหมายให้ได้ โดยแต่ละระบบย่อยจะต้องได้รับการจัดสรรทรัพยากรเพียงพอที่จะรักษาสภาพไว้ได้

- บทบาทของนโยบาย (Role of Policy) ความรับผิดชอบพื้นฐานของฝ่ายบริหารคือ การกำหนดนโยบายที่มีมาตรฐานและนำไปปฏิบัติให้เป็นตามแผนที่กำหนดไว้ เหตุผลที่ทำให้นโยบายมีความสำคัญต่อองค์กร คือ นโยบายให้แนวทาง (guidelines) สำหรับการตัดสินใจในงานประจำของบุคลากร นอกจากนี้ นโยบายช่วยให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานดีขึ้น เนื่องจากทำให้สามารถ

มองเห็นขอบเขตของงานแต่ละหน่วยได้ อีกทั้งนโยบายยังช่วยทำให้ทำงานได้ต่อเนื่อง โดยอาศัยประสบการณ์ที่ผ่านมา และยังช่วยลดโอกาสที่จะกระทำผิดซ้ำอีก โดยการกำหนดระเบียบการ ซึ่งแก้ไขป้องกันข้อผิดพลาดไว้ก่อนล่วงหน้า อย่างไรก็ตาม นโยบายอาจมีผลในทางลบต่อประสิทธิผลขององค์กรได้โดยการทำให้เกิดพฤติกรรมที่บั่นทอนการทำงาน (dysfunctional) เช่นการมีขั้นตอนการทำงานที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น (red tape) ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องระมัดระวังในการใช้นโยบายให้มีความเหมาะสม ในฐานะเป็นแนวทางในการทำงานให้ไปสู่เป้าหมายเพื่อความมีประสิทธิภาพเท่านั้น ไม่ใช่เป็นเครื่องควบคุมอันเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิผลขององค์กร

- ระบบควบคุมขององค์กร (Organizational Control Systems) หมายถึง การกำหนดให้มีวงจรของการป้อนข้อมูลกลับ (feedback) และวงจรของการควบคุม (control loops) แฝงอยู่ในระบบด้วย เพื่อช่วยให้องค์กรทำงานอยู่ในทิศทางที่ตรงกับเป้าหมาย และสามารถแก้ไขได้ทันเวลาที่หากมีการเบี่ยงเบนออกจากทิศทางที่วางไว้ ตัวอย่างเช่น ในทางการเงินอาจควบคุมวิธีการทางบัญชีและงบประมาณ โดยการตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้วัสดุอุปกรณ์ ส่วนในทางบุคคลอาจควบคุมโดยการประเมินผลการปฏิบัติงาน ระบบการให้รางวัล รวมทั้ง การสำรวจทัศนคติด้วยการวัดขวัญหรือบรรยากาศขององค์กร เป็นต้น

4.3 การสร้างสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน (Performance Environment) จากการสำรวจในสหรัฐอเมริกาพบว่า บุคลากรสามารถทำงานเพิ่มขึ้นได้หากอยู่ในภาวะที่บุคลากรได้รับการกระตุ้นจูงใจให้ทำงานให้ได้มากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรมุ่งปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เอื้ออำนวยต่อความพยายามในการทำงานของบุคลากรเพิ่มมากขึ้น โดยตั้งอยู่บนฐานคติที่ว่า พฤติกรรมในการทำงานของบุคลากรขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อม การใช้ทรัพยากรด้านคนจึงควรเป็นไปอย่างสอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะงาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ 1) ระบบการเลือกสรรและบรรจุบุคลากร 2) การฝึกอบรมและการพัฒนา 3) การจัดงาน และ 4) การประเมินผลการปฏิบัติงานและการให้รางวัล

4.4 กระบวนการติดต่อสื่อสาร (Communication Processes) เป็นเครื่องมือสำคัญในการประสานกิจกรรมของบุคลากรในองค์กร ให้เป็นไปในทิศทางและเป้าหมายเดียวกันทั่วทั้งองค์กร หากไม่มีเทคนิควิธีการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิผลแล้ว ก็ยากที่องค์กรจะบรรลุถึงความมีประสิทธิภาพได้ กลยุทธ์ในการปรับปรุงประสิทธิผลของการติดต่อสื่อสารมีดังนี้

- การติดต่อสื่อสารในทางลง (Downward Communications) ได้แก่ การสั่งหรือสอนงานต่อบุคลากรจะต้องชัดเจน การอธิบายถึงเหตุผลเบื้องหลังของการออกคำสั่งให้ทำงาน ฝ่ายบริหารควรส่งข้อมูลย้อนกลับให้มากขึ้นเกี่ยวกับลักษณะและคุณภาพของการปฏิบัติงาน การใช้ช่องทางการติดต่อสื่อสารหลายๆ ทางเพื่อเพิ่มพูนโอกาสรับข่าวสารได้อย่างถูกต้อง เป็นต้น

- การติดต่อสื่อสารในทางขึ้น (Upward Communications) ได้แก่ ข่าวสารที่ส่งไปยังผู้บริหาร ควรมีการกลั่นกรองก่อน เพื่อจะได้ส่งข่าวสารที่มีความสำคัญ นอกจากนี้ ผู้บริหารควรพยายามที่จะ

เปลี่ยนบรรยากาศองค์กรเพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชารู้สึกมีอิสระมากขึ้นในการส่งข่าว ทั้งในทางบวกและทางลบ และผู้บริหารควรทำตัวให้มีความไวต่อการรับรู้ข่าวว่าข่าวใดที่ผู้ได้บังคับบัญชาส่งให้มือคดิหรือถูกบิดเบือน เป็นต้น

- การติดต่อสื่อสารทางขวาง (Horizontal Communications) ได้แก่ การพยายามสร้างทักษะในความสัมพันธ์ต่อกันระหว่างบุคคลของสมาชิกของกลุ่มและหน่วยงาน เพื่อให้มีความเปิดเผยต่อกันและไว้นือเชื่อใจกัน การใช้ระบบการให้รางวัลต่อความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน การจัดการประชุมพบปะกันระหว่างหน่วยงาน เป็นต้น

4.5 ภาวะผู้นำและการตัดสินใจ (Leadership and Decision Making) คุณภาพของผู้นำในการบริหารมีส่วนทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างองค์กรที่มีประสิทธิผล และองค์กรที่ไม่มีประสิทธิผล ทั้งนี้เพราะไม่มีองค์กรใดที่มีการจัดรูปองค์กรที่สมบูรณ์แบบที่สุดเพื่อผู้ปฏิบัติงานทุกคนจะได้ทำงานที่มีความหมายอยู่ตลอดเวลาได้ ภาวะผู้นำจึงช่วยลดช่องว่างที่เกิดขึ้นจากความไม่สมบูรณ์แบบ ด้วยการดูแลให้พฤติกรรมของสมาชิกขององค์กรได้รับการประสานและนำไปสู่ความสำเร็จของงาน โดยส่วนรวมแล้ว ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่มีหลายมิติ (multidimensional process) ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมอย่างน้อย 2 ประการคือ เป็นกิจกรรมที่เป็นเครื่องมือ (instrumental) ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จของงาน และกิจกรรมทางสังคม อารมณ์ (socio-emotional) ซึ่งมุ่งรักษาความมั่นคงของกลุ่มทำงานและเพิ่มการสนองตอบความต้องการของสมาชิกของกลุ่มให้สูงขึ้น กล่าวคือเป้าหมายขององค์กรและของบุคคลจะต้องได้รับการตอบสนองเป็นส่วนใหญ่

4.6 การปรับตัวขององค์กรและการริเริ่มสิ่งใหม่ (Organizational Adaptation and Innovation) คือความสามารถขององค์กรในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ฝ่ายบริหารมีหน้าที่รับผิดชอบที่จะต้องสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นระหว่างความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงและริเริ่มสิ่งใหม่กับความต้องการที่จะรักษาความมั่นคง (stability) และการต่อเนื่องของการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความสำคัญพอๆ กัน

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

อารัมภบท

รัฐภาคีแห่งอนุสัญญานี้

พิจารณา ว่า ตามหลักการที่ประกาศในกฎบัตรสหประชาชาตินั้น การยอมรับในศักดิ์ศรีแต่กำเนิดและสิทธิที่เท่าเทียมกัน ซึ่งไม่อาจเพิกถอนได้ของสมาชิกทั้งปวงของมวลมนุษยชาตินั้น เป็นรากฐานของเสรีภาพ ความยุติธรรม และสันติภาพในโลก

คำนึงถึง ว่า บรรดาประชาชนแห่งสหประชาชาติ ได้ยืนยันไว้ในกฎบัตรถึงความศรัทธาต่อสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและต่อศักดิ์ศรีและคุณค่าของมนุษย์ และได้ตั้งเจตจำนงที่จะส่งเสริมความก้าวหน้าทางสังคมและมาตรฐานแห่งชีวิตที่ดีขึ้นภายใต้เสรีภาพที่กว้างขวางขึ้น

ยอมรับ ว่า สหประชาชาติได้ประกาศ และตกลงในปฏิญญาและกติกาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนว่า ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพทั้งปวงที่กำหนดไว้ โดยปราศจากการแบ่งแยกไม่ว่าชนิดใดๆ อาทิเช่น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น ดันกำเนิดทางชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน การเกิด หรือสถานะอื่น

ระลึก ว่า สหประชาชาติได้ประกาศในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนว่า เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการดูแล และการช่วยเหลือเป็นพิเศษ

เชื่อ ว่า ครอบครัวในฐานะเป็นกลุ่มพื้นฐานของสังคมและเป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สำหรับการเจริญเติบโตและความอยู่ดีกินดีของสมาชิกทุกคน โดยเฉพาะเด็ก ควรจะได้รับการคุ้มครอง และการช่วยเหลือที่จำเป็น เพื่อที่จะสามารถมีความรับผิดชอบในชุมชนของตนได้อย่างเต็มที่

ยอมรับ ว่า เพื่อให้เด็กพัฒนาบุคลิกภาพได้อย่างกลมกลืนและเต็มที่ เด็กควรจะเติบโตในสิ่งแวดล้อมของครอบครัว ในบรรยากาศแห่งความผาสุก ความรัก และความเข้าใจ

พิจารณา ว่า ควรเตรียมให้เด็กพร้อมอย่างเต็มที่ที่จะดำรงชีวิตที่เป็นตัวของตัวเองในสังคม และควรเลี้ยงดูเด็กตามเจตนารมณ์แห่งอุดมคติที่ประกาศไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ โดยเฉพาะตามเจตนารมณ์แห่งสันติภาพ ศักดิ์ศรี ความอดกลั้นเสรีภาพ ความเสมอภาค และความเป็นเอกภาพ

คำนึงถึง ว่า ได้มีการระบุถึงความจำเป็นที่จะขยายการดูแล โดยเฉพาะแก่เด็กในปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1924 และในปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็กซึ่งสมัชชาได้รับเอาเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน ค.ศ. 1959 และได้มีการยอมรับในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ในกติกาสากลว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง (โดยเฉพาะข้อ 23 และ 24) ในกติกาสากลว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (โดยเฉพาะข้อ 10) และในธรรมนูญและตราสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของทบวงการชำนัญพิเศษ และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพของเด็ก

คำหนึ่งถึง ว่า ตามที่ได้ระบุในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กลูกนั้น เด็กโดยเหตุที่ยังไม่เติบโตเต็มที่ ทั้งทางร่างกายและจิต จึงต้องการการพิทักษ์และการดูแลเป็นพิเศษ รวมถึงต้องการการคุ้มครองทางกฎหมายที่เหมาะสมทั้งก่อนและหลังการเกิด

ระลึก ว่า บทบัญญัติของปฏิญญาสากลว่าด้วยหลักกฎหมายและสังคม อันเกี่ยวกับการคุ้มครองและสวัสดิภาพของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการอุปการะและการรับเป็นบุตรบุญธรรมทั้งในประเทศ และระหว่างประเทศ กฎระเบียบมาตรฐานขั้นต่ำสุดของสหประชาชาติสำหรับการบริหารงานยุติธรรมแก่ผู้เยาว์ (กฎปักกิ่ง) และ ปฏิญญาว่าด้วยการคุ้มครองสตรีและเด็กในภาวะฉุกเฉิน และกรณีพิพาทกันด้วยอาวุธ

ยอมรับ ว่า ประเทศทั้งปวงในโลกมีเด็กที่ดำรงชีวิตอยู่ในสภาวะที่ยากลำบากอย่างยิ่ง และเขาเหล่านั้น จำเป็นต้องได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษ

พิจารณาตามสมควร ถึงความสำคัญของประเพณี และค่านิยมทางวัฒนธรรมของชนแต่ละกลุ่ม ที่มีต่อการคุ้มครองและพัฒนาการอย่างกลมกลืนของเด็ก

ยอมรับ ความสำคัญของความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของเด็กในทุกๆ ประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา

ได้ตกลงกัน ดังนี้

ส่วนที่ 1

ข้อ 1

เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญานี้ เด็กหมายถึง มนุษย์ทุกคนที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น

ข้อ 2

1. รัฐภาคีจะเคารพ และประกันสิทธิตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้ แก่เด็กแต่ละคนที่อยู่ในเขตอำนาจของตน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติไม่ว่าชนิดใดๆ โดยไม่คำนึงถึง เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น ดั้งกำเนิดทางชาติ ชาติพันธุ์ หรือสังคม ทรัพย์สิน ความทุพพลภาพ การเกิดหรือสถานะอื่นๆ ของเด็ก หรือบิดามารดา หรือผู้ปกครองตามกฎหมาย

2. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง เพื่อที่จะประกันว่าเด็กได้รับการคุ้มครองจากการเลือกปฏิบัติ หรือการลงโทษในทุกรูปแบบ บนพื้นฐานของสถานภาพ กิจกรรมความคิดเห็นที่แสดงออก หรือความเชื่อของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือสมาชิกในครอบครัวของเด็ก

ข้อ 3

1. ในการกระทำทั้งปวงที่เกี่ยวกับเด็ก ไม่ว่าจะกระทำโดยสถาบันสังคมสงเคราะห์ของรัฐหรือเอกชน ศาลยุติธรรม หน่วยงานฝ่ายบริหาร หรือองค์กรนิติบัญญัติ ผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรก

2. รัฐภาคีรับที่จะประกันให้มีการคุ้มครอง และการดูแลแก่เด็กเท่าที่จำเป็นสำหรับความอยู่ดีของ เด็ก โดยคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือบุคคลอื่นที่รับผิดชอบเด็กนั้นตามกฎหมายด้วย และเพื่อการนี้ จะดำเนินมาตรการทางนิติบัญญัติ และบริหารที่เหมาะสมทั้งปวง

3. รัฐภาคีจะประกันว่า สถาบัน การบริการ และการอำนวยความสะดวกที่มีส่วนรับผิดชอบต่อการดูแลหรือการคุ้มครองเด็กนั้น จะเป็นไปตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้โดยหน่วยงานที่มีอำนาจ โดยเฉพาะในด้านความปลอดภัย สุขภาพ และในเรื่องจำนวนและความเหมาะสมของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ

ข้อ 4

รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งด้านนิติบัญญัติ บริหารและด้านอื่นๆ เพื่อการปฏิบัติให้เป็นไปตามสิทธิที่อนุสัญญานี้ได้ให้การยอมรับ ในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมนั้น รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการเช่นว่านั้น โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเต็มที่ และภายในกรอบของความร่วมมือระหว่างประเทศ เมื่อจำเป็น

ข้อ 5

รัฐภาคีจะเคารพต่อความรับผิดชอบ สิทธิ และหน้าที่ของบิดามารดา หรือของสมาชิกของครอบครัวขยาย หรือชุมชน ซึ่งกำหนดไว้โดยขนบธรรมเนียมในท้องถิ่น หรือของผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือบุคคลอื่นที่รับผิดชอบต่อเด็กตามกฎหมาย ในอันที่จะให้แนวทาง และการแนะแนวตามที่เหมาะสมในการใช้สิทธิของเด็กตามที่อนุสัญญานี้ให้การรับรอง ในลักษณะที่สอดคล้องกับความสามารถที่พัฒนาตามวัยของเด็ก

ข้อ 6

1. รัฐภาคียอมรับว่า เด็กทุกคนมีสิทธิติดตัวที่จะมีชีวิต
2. รัฐภาคีจะประกันอย่างเต็มที่เท่าที่จะทำได้ ให้มีการอยู่รอด และการพัฒนาของเด็ก

ข้อ 7

1. เด็กจะได้รับการจดทะเบียนทันทีหลังการเกิด และจะมีสิทธิที่จะมีชื่อนับแต่เกิด และสิทธิที่จะได้สัญชาติ และเท่าที่จะเป็นไปได้ สิทธิที่จะรู้จัก และได้รับการดูแลเลี้ยงดูจากบิดามารดาของตน
2. รัฐภาคีจะประกันให้มีการปฏิบัติตามสิทธิเหล่านี้ตามกฎหมายภายในและพันธกรณีของรัฐภาคี ที่มีอยู่ภายใต้ตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีของเด็กจะตกอยู่ในสถานะไร้สัญชาติ

ข้อ 8

1. รัฐภาคีรับที่จะเคารพต่อสิทธิของเด็ก ในการรักษาเอกลักษณ์ของตนไว้ รวมถึงสัญชาติ ชื่อ และความสัมพันธ์ทางครอบครัวของตนตามที่กฎหมายรับรอง โดยปราศจากการแทรกแซงที่มีชอบด้วยกฎหมาย
2. ในกรณีที่มีการตัดเอกลักษณ์บางอย่าง หรือทั้งหมดของเด็กออกไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย รัฐภาคีจะให้ความช่วยเหลือและความคุ้มครองตามสมควร เพื่อให้เอกลักษณ์ของเด็กกลับคืนมาโดยเร็ว

ข้อ 9

1. รัฐภาคีจะประกันว่า เด็กจะไม่ถูกแยกจากบิดามารดาโดยขัดกับความประสงค์ของบิดามารดา เว้นแต่ในกรณีที่หน่วยงานที่มีอำนาจ ซึ่งอาจถูกทบทวนโดยทางศาลจะกำหนดตามกฎหมาย และวิธีพิจารณาที่ใช้บังคับอยู่ว่า การแยกเช่นว่านี้ จำเป็นเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก การกำหนดเช่นว่านี้อาจจำเป็นในกรณีเฉพาะ เช่น ในกรณีที่เด็กถูกระงับโดยมิชอบ หรือถูกทอดทิ้งละเลยโดยบิดามารดา หรือในกรณีที่บิดามารดาอยู่แยกกันและต้องมีการตัดสินใจว่าเด็กจะพำนักที่ใด
2. ในการดำเนินการใดๆ ตามวรรค 1 ของข้อนี้ จะให้ออกาสทุกฝ่ายที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าว และแสดงความคิดเห็นของตนให้ประจักษ์

3. รัฐภาคีจะเคารพต่อสิทธิของเด็กที่ถูกแยกจากบิดาหรือมารดา หรือจากทั้งคู่ ในอันที่จะรักษาความสัมพันธ์ส่วนตัว และการติดต่อโดยตรงทั้งกับบิดาและมารดาอย่างสม่ำเสมอ เว้นแต่เป็นการขัดต่อผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก

4. ในกรณีที่มีการแยกเช่นว่านี้ เป็นผลมาจากการกระทำใดๆ โดยรัฐภาคีต่อบิดาหรือมารดา หรือทั้งบิดาและมารดา หรือต่อเด็ก เช่น การกักขัง การจำคุก การเนรเทศ การส่งตัวออกนอกประเทศ หรือการเสียชีวิต (รวมทั้งการเสียชีวิตอันเกิดจากสาเหตุใดๆ ที่เกิดขึ้น ขณะที่ผู้นั้นอยู่ในการควบคุมของรัฐ) หากมีการร้องขอ รัฐภาคีนั้นจะต้องให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นเกี่ยวกับที่อยู่ของสมาชิกของครอบครัวที่หายไปแก่บิดามารดา เด็ก หรือในกรณีที่เหมาะสม แก่สมาชิกคนอื่นของครอบครัว เว้นแต่เนื้อหาของข้อมูลข่าวสารนั้นจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความอยู่ดีของเด็ก อนึ่ง รัฐภาคีจะให้การประกันต่อไปว่า การยื่นคำร้องขอเช่นว่านั้นจะไม่ก่อให้เกิดผลร้ายต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 10

1. ตามพันธกรณีของรัฐภาคี ภายใต้อำนาจ 9 วรรค 1 คำร้องของเด็ก หรือบิดามารดาของเด็กที่จะเดินทางเข้าหรือออกนอกรัฐภาคี เพื่อวัตถุประสงค์ของการกลับไปอยู่ร่วมกันใหม่เป็นครอบครัว จะได้รับการดำเนินการโดยรัฐภาคีในลักษณะที่เป็นคุณมีมนุษยธรรมและรวดเร็ว รัฐภาคีจะประกันอีกด้วยว่า การยื่นคำร้องดังกล่าวจะไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อผู้ร้อง และสมาชิกในครอบครัวของผู้ร้อง

2. เด็กที่บิดามารดาอาศัยอยู่ต่างรัฐกันกับเด็ก จะมีสิทธิที่จะรักษาความสัมพันธ์ส่วนตัว และการติดต่อโดยตรงกับทั้งบิดาและมารดาได้อย่างสม่ำเสมอ เว้นแต่ในสภาพการณ์พิเศษ เพื่อการนี้และตามพันธกรณีของรัฐภาคีภายใต้อำนาจ 9 วรรค 1 รัฐภาคีจะเคารพต่อสิทธิของเด็ก และบิดามารดาของเด็ก ในอันที่จะเดินทางออกนอกประเทศใดๆ รวมทั้งประเทศของตน และสิทธิที่จะเดินทางเข้าประเทศของตน สิทธิที่จะเดินทางออกนอกประเทศใดๆ จะอยู่ภายใต้อำนาจจำกัดที่กำหนดไว้โดยกฎหมายเท่านั้น และซึ่งจำเป็นสำหรับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ ความสงบเรียบร้อย สาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชน หรือสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และสอดคล้องกับสิทธิอื่นๆ ที่ได้รับการยอมรับในอนุสัญญานี้

ข้อ 11

1. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการต่างๆ ที่จะหยุดยั้งการโยกย้ายเด็ก และการไม่ส่งเด็กกลับคืนจากต่างประเทศที่มีชอบด้วยกฎหมาย

2. เพื่อการนี้ รัฐภาคีจะส่งเสริมให้มีการจัดทำความตกลงทวิภาคี หรือพหุภาคี หรือการภาคยานุวัติความตกลงที่มีอยู่

ข้อ 12

1. รัฐภาคีจะประกันแก่เด็กที่สามารถมีความคิดเห็นเป็นของตนเองได้แล้ว ซึ่งสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นเหล่านั้นโดยเสรีในทุกๆ เรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็ก ทั้งนี้ ความคิดเห็นดังกล่าวของเด็กจะได้รับการพิจารณาตามสมควรแก่อายุ และวุฒิภาวะของเด็กนั้น

2. เพื่อความมุ่งประสงค์นี้ เด็กจะได้รับโดยเฉพาะอย่างยิ่ง โอกาสที่จะมีสิทธิมีเสียงในกระบวนการพิจารณาทางตุลาการ และทางปกครองใดๆ ที่มีผลผลกระทบต่อเด็กไม่ว่าโดยตรง หรือโดยผ่านผู้แทนหรือองค์กรที่เหมาะสม ในลักษณะที่สอดคล้องกับระเบียบวิธีปฏิบัติตามกฎหมายภายใน

ข้อ 13

1. เด็กจะมีสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก สิทธินี้จะรวมถึงเสรีภาพที่จะแสวงหา ได้รับ หรือถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร และความคิดทุกลักษณะ โดยไม่ถูกจำกัดโดยเขตแดน ไม่ว่าจะโดยวาลายลักษณะอักษร หรือการตีพิมพ์ ในรูปของศิลปะหรือผ่านสื่ออื่นใดตามที่เด็กเลือก

2. การใช้สิทธิดังกล่าวนี้อาจอยู่ภายใต้ข้อจำกัดบางประการ แต่ข้อจำกัดเหล่านี้ต้องเป็นข้อจำกัดเช่นที่บัญญัติตามกฎหมาย และเช่นที่จำเป็นเท่านั้น

ก) เพื่อการเคารพต่อสิทธิ และชื่อเสียงของบุคคลอื่น หรือ

ข) เพื่อการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ หรือความสงบเรียบร้อย หรือสาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชน

ข้อ 14

1. รัฐภาคีจะเคารพต่อสิทธิของเด็กที่จะมีเสรีภาพทางความคิด มโนธรรม และศาสนา

2. รัฐภาคีจะเคารพต่อสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดา และผู้ปกครองตามกฎหมาย ในกรณีที่เหมาะสมในอันที่จะให้แนวทางแก่เด็กในการใช้สิทธิของตน ในลักษณะที่สอดคล้องกับความสามารถที่พัฒนาตามวัยของเด็ก

3. เสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนา หรือความเชื่อของตน อาจอยู่เพียงภายใต้ข้อจำกัดเช่นที่กำหนดโดยกฎหมายเท่านั้น และเช่นที่จำเป็นที่จะรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย สาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชน หรือสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลอื่น

ข้อ 15

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะมีเสรีภาพในการสมาคม และเสรีภาพในการชุมนุมอย่างสงบ

2. ไม่อาจมีการจำกัดการใช้สิทธิเหล่านี้ นอกเหนือจากข้อจำกัดที่กำหนดขึ้นโดยสอดคล้องกับกฎหมาย และที่จำเป็นสำหรับสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์ของความมั่นคงแห่งชาติ หรือความปลอดภัยของประชาชน ความสงบเรียบร้อย การคุ้มครองด้านสาธารณสุข หรือศีลธรรม หรือการคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลอื่น

ข้อ 16

1. เด็กจะไม่ถูกแทรกแซงโดยพลการ หรือโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายในความเป็นส่วนตัว ครอบครัว บ้าน หรือหนังสือได้ดอบ รวมทั้งจะไม่ถูกระงับโดยมิชอบต่อเกียรติ และชื่อเสียง

2. เด็กมีสิทธิได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายจากการแทรกแซง หรือการกระทำดังกล่าว

ข้อ 17

รัฐภาคียอมรับในหน้าที่อันสำคัญของสื่อมวลชน และจะประกันว่า เด็กสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและวัสดุจากแหล่งต่างๆ กัน ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูล ข่าวสารและวัสดุที่มุ่งส่งเสริมความผาสุก ทั้งทางสังคม จิตใจ และศีลธรรม ตลอดจนสุขภาพกายและ จิตของเด็ก เพื่อการนี้รัฐภาคีจะ

ก) ส่งเสริมให้สื่อมวลชนเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและวัสดุ ที่จะมีประโยชน์ทางสังคม และวัฒนธรรมแก่เด็ก และโดยสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของข้อ 29

ข) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการผลิต แลกเปลี่ยน และเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารและวัสดุดังกล่าว จากแหล่งข้อมูลทางวัฒนธรรมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

ค) ส่งเสริมการผลิต และเผยแพร่หนังสือสำหรับเด็ก

ง) ส่งเสริมให้สื่อมวลชน ให้ความสนใจเป็นพิเศษกับความจำเป็นทางด้านภาษาของ เด็กที่เป็นสมาชิกของชนกลุ่มน้อย หรือชนพื้นเมือง

จ) ส่งเสริมการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการป้องกันเด็ก จากข้อมูล ข่าวสาร และวัสดุที่เป็นอันตรายต่อความอยู่ดีกินดีของเด็ก ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงบทบัญญัติ ในข้อ 13 และ 18

ข้อ 18

1. รัฐภาคีจะใช้ความพยายามอย่างที่สุด เพื่อประกันให้มีการยอมรับหลักการที่ว่า ทั้งบิดาและ มารดามีความรับผิดชอบร่วมกันในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก บิดามารดา หรือผู้ปกครองตามกฎหมาย แล้วแต่กรณี เป็นผู้รับผิดชอบเบื้องต้นในการเลี้ยงดูและการพัฒนาเด็ก โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุด ของเด็กเป็นพื้นฐาน

2. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการให้หลักประกัน และส่งเสริมสิทธิที่กำหนดไว้ในอนุสัญญา^{นี้} รัฐภาคีจะให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมแก่บิดามารดา และผู้ปกครองตามกฎหมาย ในอันที่จะปฏิบัติ ความรับผิดชอบของตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และจะประกันให้มีการพัฒนาสถาบันการอำนวยความสะดวก และการบริการต่างๆ สำหรับการดูแลเด็ก

3. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงที่จะประกันว่า บุตรของบิดามารดาที่ต้อง ทำงาน มีสิทธิได้รับประโยชน์จากการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการดูแลเด็กที่พวกเขา มีสิทธิจะได้

ข้อ 19

1. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ด้านนิติบัญญัติ บริหาร สังคมและการศึกษา ในอันที่จะคุ้มครองเด็กจากรูปแบบทั้งปวงของความรุนแรง ทั้งทางร่างกายและจิต การทำร้ายหรือการ กระทำอันมิชอบ การทอดทิ้งหรือการปฏิบัติโดยประมาท การปฏิบัติที่ผิดหรือการแสวงประโยชน์ รวมถึงการกระทำอันมิชอบทางเพศขณะอยู่ในความดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือ บุคคลอื่นใด ซึ่งเด็กนั้นอยู่ในความดูแล

2. ตามแต่จะเหมาะสม มาตรการคุ้มครองเช่นว่านี้ ควรรวมถึง กระบวนการที่มีประสิทธิผล สำหรับการจัดตั้งแผนงานทางสังคม ในอันที่จะให้การสนับสนุนที่จำเป็นแก่เด็กและบุคคลซึ่งเด็กนั้น อยู่ในความดูแล ตลอดจนกระบวนการที่มีประสิทธิผลสำหรับการป้องกันในรูปแบบอื่น และให้มีการระบุ การรายงานการส่งเรื่องเพื่อพิจารณา การสืบสวน การปฏิบัติ และการติดตามเรื่องของกรณี การปฏิบัติที่ผิดต่อเด็กตามที่ระบุนมาแล้วข้างต้น และในกรณีที่เหมาะสมให้ทางตุลาการเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

ข้อ 20

1. เด็กที่ถูกพรากจากสภาพครอบครัว ไม่ว่าจะโดยถาวรหรือชั่วคราว หรือที่ไม่อาจปล่อยให้ อยู่ในสภาพที่ว่านั้น เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กเอง จะได้รับการคุ้มครองและความช่วยเหลือพิเศษ ที่จัดให้โดยรัฐ

2. รัฐภาคีจะประกันให้มีการดูแลแก่เด็กเช่นว่านั้นตามกฎหมายภายใน

3. นอกเหนือจากประการอื่นแล้ว การดูแลดังกล่าวอาจรวมถึง การจัดหาผู้อุปถัมภ์ กาลาถาห์ ของกฎหมายอิสลาม การรับบุตรบุญธรรม หรือถ้าจำเป็น การจัดให้อยู่ในความดูแลของสถาบันที่เหมาะสมสำหรับการดูแลเด็ก ในการพิจารณาถึงหนทางแก้ไขให้คำเนิ่งถึงการควรรีให้มีการต่อเนื่อง ในการเลี้ยงดูเด็ก และภูมิหลังทางชาติพันธุ์ ศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาของเด็ก

ข้อ 21

รัฐภาคีซึ่งยอมรับและ/หรือยอมให้มีระบบการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมจะประกันว่าประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นข้อพิจารณาที่สำคัญที่สุด และจะ

ก) ประกันว่า การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ เท่านั้น ซึ่งเป็นผู้กำหนดตามกฎหมายและวิธีพิจารณาที่ใช้บังคับอยู่ และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลข่าวสารทั้งปวงที่เกี่ยวข้องและเชื่อถือได้ว่า การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมนั้นกระทำได้เมื่อคำเนิ่งถึงสถานภาพของเด็กในส่วนที่เกี่ยวกับบิดามารดา ญาติพี่น้อง และผู้ปกครองตามกฎหมาย และในกรณีที่จำเป็น บุคคลที่เกี่ยวข้องได้ให้ความยินยอมอย่างผู้เข้าใจเรื่องต่อการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม โดยได้รับคำปรึกษาตามที่จำเป็น

ข) ยอมรับว่าการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมข้ามประเทศ อาจถือได้ว่าเป็นทางเลือกหนึ่งของการดูแลเด็ก หากไม่สามารถจัดหาผู้อุปถัมภ์ หรือครอบครัวที่รับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมให้เด็กได้ หรือไม่สามารถให้เด็กได้รับการดูแลด้วยวิธีการอันเหมาะสมในประเทศถิ่นกำเนิดของเด็กนั้น

ค) ประกันว่าเด็กที่อยู่ในข่ายของการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมข้ามประเทศ จะได้รับ มาตรการคุ้มครองและมาตรฐานเช่นเดียวกับที่ใช้อยู่ในกรณีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมภายในประเทศ

ง) ดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงเพื่อประกันว่า ในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมข้ามประเทศนั้น การจัดหาผู้อุปการะแก่เด็ก จะไม่ส่งผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์ทางการเงินที่ไม่สมควรจากการนั้น

จ) ส่งเสริมเมื่อเป็นการเหมาะสมซึ่งความมุ่งหมายของข้อนี้ โดยการจัดทำข้อตกลงหรือความตกลงทวิภาคี หรือพหุภาคี และภายในกรอบนี้พยายามที่จะประกันว่า การจัดหาผู้อุปการะแก่เด็กในอีกประเทศหนึ่งนั้น ได้กระทำโดยหน่วยงานหรือองค์กรที่มีอำนาจ

ข้อ 22

1. รัฐภาคีจะดำเนินการที่เหมาะสมที่จะประกันว่า เด็กที่ร้องขอสถานะเป็นผู้ลี้ภัย หรือที่ได้รับการพิจารณาเป็นผู้ลี้ภัยตามกฎหมายหรือกระบวนการภายในหรือระหว่างประเทศที่ใช้บังคับ ไม่ว่าจะมียุติบัตรของบิดาหรือบุคคลอื่นติดตามมาด้วยหรือไม่ก็ตาม จะได้รับการคุ้มครองและความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมที่เหมาะสมในการได้รับสิทธิที่มีอยู่ตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญาฯ และในตราสารระหว่างประเทศ อื่นๆ อันเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนหรือมนุษยธรรม ซึ่งรัฐดังกล่าวเป็นภาคี

2. เพื่อวัตถุประสงค์นี้ รัฐภาคีจะให้ความร่วมมือตามที่พิจารณาว่าเหมาะสมแก่ความพยายามใดๆ ของทั้งองค์การสหประชาชาติ และองค์การระดับรัฐบาล หรือองค์การที่มีในระดับรัฐบาลอื่นที่มีอำนาจ ซึ่งร่วมมือกับองค์การสหประชาชาติในการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กเช่นว่า และในการติดตามหาบิดามารดาหรือสมาชิกอื่น ของครอบครัวของเด็กผู้ลี้ภัย เพื่อให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นสำหรับการกลับไปอยู่ร่วมกันใหม่เป็นครอบครัวของเด็ก ในกรณีที่ไม่สามารถค้นพบบิดามารดาหรือสมาชิกอื่นๆ ของครอบครัว เด็กนั้นจะได้รับการคุ้มครองเช่นเดียวกับเด็กที่ถูกพรากจากสภาพครอบครัว ทั้งที่เป็นการถาวรหรือชั่วคราว ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด ดังเช่นที่ได้ระบุไว้ในอนุสัญญาฯ

ข้อ 23

1. รัฐภาคียอมรับว่าเด็กที่พิการทางร่างกายหรือจิต ควรมีชีวิตที่สมบูรณ์และปกติสุข ในสถานะที่ประกันในศักดิ์ศรี ส่งเสริมการพึ่งพาตนเอง และเอื้ออำนวยให้เด็กมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในชุมชน

2. รัฐภาคียอมรับในสิทธิของเด็กพิการที่จะได้รับการดูแลเป็นพิเศษ และจะสนับสนุนและประกันที่จะขยายเท่าที่กำลังทรัพยากรจะอำนวย ความช่วยเหลือซึ่งมีการร้องขอ และซึ่งเหมาะสมกับสภาพของเด็ก และ สภาพการณ์ของบิดามารดา หรือบุคคลอื่นที่ดูแลเด็ก ไปยังเด็กที่อยู่ในเกณฑ์และผู้ที่ได้รับผิดชอบในการดูแลเด็ก

3. โดยยอมรับความจำเป็นพิเศษของเด็กพิการ ความช่วยเหลือที่ให้ตามวรรค 2 ของข้อนี้เป็น การให้เปล่าเท่าที่จะเป็นไปได้ ทั้งนี้ โดยพิจารณาถึงกำลังทรัพย์ของบิดามารดา หรือบุคคลอื่นที่ดูแลเด็ก และความช่วยเหลือเช่นว่าจะถูกกำหนดขึ้น เพื่อที่จะประกันว่า เด็กพิการจะสามารถอย่างมีประสิทธิภาพที่จะเข้าถึง และได้รับการศึกษา การฝึกอบรม การบริการดูแลสุขภาพ การบริการด้านการฟื้นฟูสภาพ การเตรียมสำหรับการจ้างงาน และโอกาสทางด้านสันติภาพ ในลักษณะที่ส่งเสริม

ให้เด็กสามารถบรรลุผลสำเร็จอย่างเต็มที่เท่าที่เป็นไปได้ ในการเข้ากับสังคมและการพัฒนาตนเอง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาทางวัฒนธรรมและจิตใจด้วย

4. ภายใต้บรรยากาศความร่วมมือระหว่างประเทศ รัฐภาคีจะส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารที่เหมาะสม ในด้านการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน และด้านการรักษาเด็กพิการทางการแพทย์ ทางจิตวิทยา และทางการฟื้นฟูสมรรถภาพ รวมทั้งการเผยแพร่ และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ วิธีฟื้นฟูการศึกษา และการบริการด้านการฝึกอาชีพ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยให้รัฐภาคีสามารถปรับปรุงความสามารถและทักษะ และเพิ่มพูนประสบการณ์ในด้านนี้ ในเรื่องนี้ ความต้องการของประเทศกำลังพัฒนาควรได้รับการคำนึงถึงเป็นพิเศษ

ข้อ 24

1. รัฐภาคียอมรับในสิทธิของเด็กที่จะได้รับมาตรฐานสาธารณสุขที่สูงที่สุดเท่าที่จะหาได้ และสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับการบำบัดรักษาความเจ็บป่วยและการฟื้นฟูสุขภาพ รัฐภาคีจะพยายามดำเนินการที่จะประกันว่า ไม่มีเด็กคนใดถูกกีดรอนสิทธิในการรับบริการดูแลสุขภาพเช่นว่านั้น

2. รัฐภาคีจะให้มีการปฏิบัติตามซึ่งสิทธินี้อย่างเต็มที่ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะดำเนินการที่เหมาะสม ดังนี้

ก) ลดการเสียชีวิตของทารก และเด็ก

ข) ประกันให้มีการให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์ที่จำเป็น และการดูแลสุขภาพแก่เด็กทุกคน โดยเน้นการพัฒนาการดูแลสุขภาพขั้นปฐม

ค) ต่อสู้กับโรคภัย และทุพโภชนาการ รวมทั้งที่อยู่ภายในขอบข่ายของการดูแลสุขภาพขั้นปฐม ซึ่งนอกเหนือจากวิธีการอื่นแล้วยังดำเนินการ โดยการใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่พร้อมแล้ว และโดยการจัดหาอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ และน้ำดื่มที่สะอาดอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ โดยพิจารณาถึงอันตราย และความเสี่ยงของมลภาวะแวดล้อม

ง) ประกันให้มีการดูแลสุขภาพอย่างเหมาะสมแก่มารดา ทั้งก่อนและหลังคลอด

จ) ประกันว่าทุกส่วนของสังคม โดยเฉพาะบิดามารดาและเด็กจะได้รับข้อมูลข่าวสาร และเข้าถึงการศึกษาและการสนับสนุนให้ใช้ความรู้พื้นฐานในเรื่องโภชนาการ และสุขภาพเด็ก เรื่องประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมมารดา เรื่องอนามัยและสุขภาพจิตสภาพแวดล้อม และเรื่อง การป้องกันอุบัติเหตุ

ฉ) พัฒนาการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน การแนะนำแก่บิดามารดา และการให้บริการและการศึกษาในเรื่องการวางแผนครอบครัว

3. รัฐภาคีจะดำเนินการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพทั้งปวง เพื่อที่จะขจัดทางปฏิบัติ คั้งเดิมที่เป็นผลร้ายต่อสุขภาพของเด็ก

4. รัฐภาคีรับที่จะส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อที่จะให้การดำเนินการให้สิทธิที่ยอมรับในข้อนี้บังเกิดผลอย่างตามลำดับ เกี่ยวกับเรื่องนี้ ความจำเป็นของประเทศกำลังพัฒนาจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

ข้อ 25

รัฐภาคียอมรับในสิทธิของเด็ก ผู้ซึ่งได้รับการจัดโดยหน่วยงานที่มีอำนาจให้ไปได้รับการดูแล การคุ้มครอง หรือการบำบัดรักษาสุขภาพ ทั้งทางร่างกายหรือจิต ในอันที่จะได้รับการทบทวนการบำบัดรักษาที่ให้แก่เด็กเป็นระยะๆ ตลอดจนสภาวะแวดล้อมอื่นทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับการจัดดังกล่าว

ข้อ 26

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กทุกคน ในอันที่จะได้รับประโยชน์จากการประกันสังคม รวมถึงการประกันภัยทางสังคม และจะดำเนินมาตรการที่จำเป็น เพื่อให้สิทธินี้บังเกิดผลอย่างเต็มที่ตามกฎหมายของแต่ละประเทศ

2. ในกรณีที่เหมาะสม การให้ประโยชน์ควรคำนึงถึงทรัพยากร และสภาวะแวดล้อมของเด็ก และบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเลี้ยงดูเด็ก ตลอดจนข้อพิจารณาอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการร้องขอรับประโยชน์ ซึ่งกระทำโดยเด็กผู้นั้นหรือตัวแทน

ข้อ 27

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กทุกคน ในอันที่จะได้รับมาตรฐานของการดำรงชีวิตที่เพียงพอ สำหรับการพัฒนาด้านร่างกาย สมอง จิตใจ ศิลธรรม และสังคมของเด็ก

2. บิดามารดาหรือผู้อื่นที่รับผิดชอบต่อเด็ก มีความรับผิดชอบเบื้องต้นที่จะจัดหา สภาพความเป็นอยู่ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาของเด็ก ทั้งนี้ตามความสามารถและกำลังทางการเงินของบุคคลเหล่านั้น

3. ตามสภาวะและกำลังความสามารถของประเทศ รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมที่จะให้ความช่วยเหลือบิดามารดา และผู้อื่นที่รับผิดชอบต่อเด็ก ในการดำเนินการตามสิทธินี้ และในกรณีที่เป็น รัฐภาคีจะให้ความช่วยเหลือด้านวัตถุและแผนงานสนับสนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านโภชนาการ เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย

4. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ที่จะได้รับชดใช้ค่าเลี้ยงดูเด็กคืนจากบิดามารดา หรือ ผู้อื่นที่มีความรับผิดชอบทางการเงินต่อเด็ก ทั้งที่อยู่ในรัฐภาคีเองและรัฐอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีที่บุคคลที่มีความรับผิดชอบทางการเงินต่อเด็กอาศัยอยู่ในรัฐอื่นนอกเหนือจากรัฐที่เด็กอาศัยอยู่ รัฐภาคีจะส่งเสริมการเข้าเป็นภาคีในความตกลงระหว่างประเทศ หรือการจัดทำความตกลงเช่นว่านั้น ตลอดจนการจัดทำข้อตกลงอื่นๆ ที่เหมาะสม

ข้อ 28

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะได้รับการศึกษา และเพื่อที่จะให้สิทธินี้บังเกิดผลตามลำดับ และบนพื้นฐานของโอกาสที่เท่าเทียมกัน รัฐภาคีจะ

ก) จัดการศึกษาระดับประถมเป็นภาคบังคับที่เด็กทุกคนสามารถเรียนได้ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ข) สนับสนุนการพัฒนาของการศึกษาระดับมัธยมในรูปแบบต่างๆ รวมถึงการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ จัดการศึกษาให้แพร่หลายและเปิดกว้างแก่เด็กทุกคน และดำเนินมาตรการที่เหมาะสม เช่น การนำมาใช้ซึ่งการศึกษาแบบให้เปล่า และการเสนอให้ความช่วยเหลือทางการเงินในกรณีจำเป็น

ค) ทำให้การศึกษาในระดับสูงเปิดกว้างแก่ทุกคนบนพื้นฐานของความสามารถ โดยทุกวิธีการที่เหมาะสม

ง) ทำให้ข้อมูลข่าวสาร และการแนะแนวทางการศึกษาและอาชีพเป็นที่แพร่หลายและเปิดกว้างแก่เด็กทุกคน

จ) ดำเนินมาตรการเพื่อสนับสนุนการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ และลดอัตราการออกจากโรงเรียนกลางคัน

2. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมที่จะประกันว่า ระเบียบวินัยของโรงเรียนได้กำหนดขึ้น ในลักษณะที่สอดคล้องกับศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ของเด็กและสอดคล้องกับอนุสัญญา

3. รัฐภาคีจะส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อที่จะเกื้อกูลต่อการขจัดความเขลาและการไม่รู้หนังสือทั่วโลก และเอื้ออำนวยให้ได้รับความรู้ทางวิชาการและทางเทคนิค และวิธีการสอนสมัยใหม่เกี่ยวกับเรื่องนี้ ความต้องการของประเทศกำลังพัฒนาจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

ข้อ 29

1. รัฐภาคีตกลงว่า การศึกษาของเด็กจะมุ่งไปสู่

ก) การพัฒนาบุคลิกภาพ ความสามารถพิเศษ และความสามารถทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็กให้เต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน

ข) การพัฒนาความเคารพต่อสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐาน และต่อหลักการที่วางไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ

ค) การพัฒนาความเคารพต่อบิดามารดาของเด็ก เอกลัทธิทางวัฒนธรรม ภาษา และค่านิยมของเด็กนั่นเอง และต่อค่านิยมของชาติที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ และต่อค่านิยมของชาติถิ่นกำเนิดของเขา และต่ออารยธรรมอื่นที่ต่างไปจากของเขาเอง

ง) การเตรียมเด็กให้มีชีวิตที่มีความรับผิดชอบในสังคมที่เสรี ด้วยจิตสำนึกแห่งความเข้าใจกัน สันติภาพ ความอดกลั้น ความเสมอภาคทางเพศ และมิตรภาพในหมู่ชนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มคนชาติ กลุ่มศาสนา ตลอดจนในหมู่คนพื้นเมืองดั้งเดิม

จ) การพัฒนาความเคารพต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

2. ไม่มีความตอนใดในข้อนี้หรือในข้อ 28 ที่จะได้รับการตีความให้เป็นการก้าวท้าวเสรีภาพของบุคคลและขององค์กร ในการจัดตั้งและอำนาจการสถาบันทางการศึกษา แต่ทั้งนี้จะต้องเคารพต่อหลักการที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่งของข้อนี้เสมอ และต่อเงื่อนไขที่ว่า การศึกษาที่ให้สถาบันเหล่านั้นต้องเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่รัฐได้วางไว้

ข้อ 30

ในรัฐที่มีชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์ ศาสนา หรือภาษา หรือกลุ่มชนพื้นเมืองดั้งเดิมอาศัยอยู่ เด็กที่มาจากชนกลุ่มน้อยนั้น หรือที่เป็นชนพื้นเมืองจะต้องไม่ถูกปฏิเสธซึ่งสิทธิที่จะปฏิบัติตามวัฒนธรรมที่จะนับถือและปฏิบัติทางศาสนา หรือสิทธิที่จะใช้ภาษาของตนในชุมชนกับสมาชิกอื่นในกลุ่มเดียวกัน

ข้อ 31

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะมีการพักและเวลาพักผ่อน การเข้าร่วมกิจกรรม การละเล่นทางันทนาการที่เหมาะสมตามวัยของเด็ก และการมีส่วนร่วมอย่างเสรีในทางวัฒนธรรมและศิลปะ
2. รัฐภาคีจะเคารพและส่งเสริมสิทธิของเด็กที่จะเข้ามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ในทางวัฒนธรรมและศิลปะ และจะสนับสนุนการใช้โอกาสที่เหมาะสมเท่าเทียมกันสำหรับกิจกรรมทางวัฒนธรรม ศิลป สันทนาการ และ การพักผ่อนหย่อนใจ

ข้อ 32

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะได้รับการคุ้มครอง จากการแสวงประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และจากการทำงานใดที่น่าจะเป็นการเสี่ยงอันตราย หรือที่ขัดขวางการศึกษาของเด็ก หรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือ การพัฒนาทางร่างกาย สมอง จิตใจ ศิลธรรม และสังคมของเด็ก
2. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการทางนิติบัญญัติ บริหาร สังคม และการศึกษา เพื่อประกันให้มีการ ดำเนินการตามข้อนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว และโดยคำนึงถึงบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในตราสารระหว่างประเทศอื่นๆ รัฐภาคีจะ
 - ก) กำหนดอายุขั้นต่ำสำหรับการรับเข้าทำงาน
 - ข) กำหนดกฎเกณฑ์ที่เหมาะสมเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมง และสภาพการทำงาน
 - ค) กำหนดคบทลงโทษ หรือวิธีการลงโทษอื่นๆ ที่เหมาะสม เพื่อประกันให้ข้อนี้มีผลบังคับจริงจัง

ข้อ 33

รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง รวมทั้งมาตรการทางนิติบัญญัติ บริหาร สังคม และทางการศึกษาที่จะคุ้มครองเด็กจากการใช้โดยผิดกฎหมาย ซึ่งยาเสพติดรวมทั้งสารที่มีพิษต่อจิตประสาทอื่นๆ ที่ได้นิยามไว้ในสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และที่จะป้องกันการใช้เด็กเพื่อการผลิต และค้าโดยผิดกฎหมายซึ่งสารเหล่านั้น

ข้อ 34

รัฐภาคีรับที่จะคุ้มครองเด็กจากการแสวงประโยชน์ทางเพศ และการกระทำทางเพศที่มีขอบทุกรูปแบบเพื่อการนี้ รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งมาตรการภายในประเทศและมาตรการทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อป้องกัน

ก) การชักจูง หรือบีบบังคับเด็กให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศใดๆ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ข) การแสวงประโยชน์จากเด็กในการค้าประเวณี หรือการกระทำอื่นๆ ที่เกี่ยวกับเพศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ค) การแสวงประโยชน์จากเด็กในการแสดงลามกอนาจาร และที่เกี่ยวกับสิ่งลามกอนาจาร

ข้อ 35

รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งในระดับประเทศ ระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อป้องกันการลักพา การขาย หรือการลักลอบค้าเด็ก ไม่ว่าจะด้วยวัตถุประสงค์ใด หรือในรูปแบบใด

ข้อ 36

รัฐภาคีจะคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงประโยชน์ในทุกรูปแบบอื่นทั้งหมด ที่เป็นผลร้ายต่อสวัสดิภาพของเด็กไม่ว่าในด้านใด

ข้อ 37

รัฐภาคีประกันว่า

ก) จะไม่มีเด็กคนใดได้รับการทรมาน หรือถูกปฏิบัติ หรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือด่าซ้ำ จะไม่มีการลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตที่ไม่มีโอกาสจะได้รับการปล่อยตัวสำหรับความผิดที่กระทำโดยบุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

ข) จะไม่มีเด็กคนใดถูกลิดรอนเสรีภาพโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยผลการจับกุมกักขังหรือจำคุกเด็กจะต้องเป็นไปตามกฎหมาย และจะใช้เป็นมาตรการสุดท้ายเท่านั้น และให้มีระยะเวลาที่สั้นที่สุดอย่างเหมาะสม

ค) เด็กทุกคนที่ถูกลิดรอนเสรีภาพ จะได้รับการปฏิบัติด้วยมนุษยธรรม และด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีแต่กำเนิดของมนุษย์ และในลักษณะที่คำนึงถึงความต้องการของบุคคลในวัยนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กทุกคนที่ถูกลิดรอนเสรีภาพ จะต้องถูกแยกต่างหากจากผู้ใหญ่ เว้นแต่จะพิจารณาเห็นว่าจะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อเด็กที่จะไม่แยกเช่นนั้น และเด็กจะมีสิทธิที่จะคงการติดต่อกับครอบครัวทางหนังสือได้ตอบ และการเขียนเวียนแต่ในสภาพการณ์พิเศษ

ง) เด็กทุกคนที่ถูกลิดรอนเสรีภาพมีสิทธิที่จะขอความช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือทางอื่นที่เหมาะสมโดยพลัน ตลอดจนสิทธิที่จะคัดค้านความชอบด้วยกฎหมายของการลิดรอนเสรีภาพ

ของเขาต่อศาล หรือหน่วยงานที่มีอำนาจอื่นที่เป็นอิสระและเป็นกลาง และที่จะได้รับคำวินิจฉัยโดยพลันต่อการดำเนินการเช่นว่า

ข้อ 38

1. รัฐภาคีรับที่จะเคารพและประกัน ให้มีความเคารพต่อกฎเกณฑ์แห่งกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศที่ใช้บังคับกับรัฐภาคี ในกรณีพิพาทกันด้วยอาวุธซึ่งเกี่ยวข้องกับเด็ก
2. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่สามารถกระทำได้ทั้งปวงที่จะประกันว่า บุคคลที่มีอายุไม่ถึง 15 ปี จะไม่มีส่วนร่วมโดยตรงในการกระทำอันเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน
3. รัฐภาคีจะหลีกเลี่ยงการเกณฑ์บุคคลใดๆ ที่มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี เข้าประจำในกองทัพ ในการเกณฑ์บุคคลที่มีอายุถึงสิบห้าปี แต่ไม่ถึงสิบแปดปีนั้น รัฐภาคีจะพยายามเกณฑ์บุคคลที่มีอายุมากที่สุดก่อน
4. ตามพันธกรณีภายใต้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ในอันที่จะคุ้มครองประชาชนพลเรือนในการพิพาทกันด้วยอาวุธนั้น รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่สามารถกระทำได้ทั้งปวง ที่จะประกันให้มีการคุ้มครอง และดูแลเด็กที่ได้รับผลกระทบจากการพิพาทกันด้วยอาวุธ

ข้อ 39

รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ที่จะส่งเสริมการฟื้นฟูทั้งทางร่างกายและจิตใจ และการกลับคืนสู่สังคมของเด็กที่ได้รับเคราะห์จากการละเลยในรูปแบบใดๆ การแสวงประโยชน์ การกระทำอันมิชอบ การทรมานหรือการลงโทษ หรือการปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือต่ำช้าโดยรูปอื่น หรือการพิพาทกันด้วยอาวุธ การฟื้นฟูหรือการกลับคืนสู่สังคมดังกล่าว จะเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพ การเคารพตนเอง และศักดิ์ศรีของเด็ก

ข้อ 40

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กทุกคนที่ถูกกล่าวหา ตั้งข้อหา หรือถูกถือว่าฝ่าฝืนกฎหมายอาญา ที่จะได้รับการปฏิบัติต่อในลักษณะที่สอดคล้องกับการส่งเสริมความสำนึกในศักดิ์ศรีและคุณค่าของเด็ก ซึ่งจะเสริมความเคารพของเด็กต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้อื่น และในลักษณะที่ต้องคำนึงถึงอายุของเด็ก และความปรารถนาที่จะส่งเสริมการกลับคืนสู่สังคม และการมีบทบาทเชิงสร้างสรรค์ของเด็กในสังคม
2. เพื่อการนี้ และโดยคำนึงถึงบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องของตราสารระหว่างประเทศ รัฐภาคีประกันว่า

ก) จะไม่มีเด็กคนใดถูกกล่าวหา ตั้งข้อหา หรือถูกถือว่าฝ่าฝืนกฎหมายอาญาโดยเหตุแห่งการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำ ซึ่งไม่ต้องห้ามตามกฎหมายภายในหรือกฎหมายระหว่างประเทศ ในขณะที่การกระทำหรือการงดเว้นการกระทำนั้นเกิดขึ้น

ข) เด็กทุกคนที่ถูกกล่าวหา หรือตั้งข้อหาว่าฝ่าฝืนกฎหมายอาญา อย่างน้อยที่สุด จะได้รับหลักประกัน ดังต่อไปนี้

(1) ได้รับการสนับสนุนฐานว่าบริสุทธิ์ จนกว่าจะได้รับการพิสูจน์ว่ามีความผิดตามกฎหมาย

(2) ได้รับแจ้งข้อหาทันทีและโดยตรง และในกรณีที่เหมาะสมโดยผ่านบิดามารดา หรือผู้ปกครองตามกฎหมาย และจะได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือทางอื่นที่เหมาะสม เพื่อการเตรียมและการสู้คดีของเด็ก

(3) ได้รับการตัดสินโดยไม่ชักช้า โดยหน่วยงานหรือองค์กรทางตุลาการที่มีอำนาจ เป็นอิสระและเป็นกลาง ในการพิจารณาความอย่างยุติธรรมตามกฎหมาย ทั้งนี้ ให้มีความช่วยเหลือทางกฎหมายหรือทางอื่นที่เหมาะสม เว้นเสียแต่เมื่อพิจารณาเห็นว่าจะไม่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อคำนึงถึงอายุของเด็ก หรือสถานการณ์ บิดามารดาหรือผู้ปกครองตามกฎหมาย

(4) จะไม่ถูกบังคับให้เบิกความหรือสารภาพผิด สามารถซักถามหรือซักค้านพยาน และให้พยานของตนเข้ามามีส่วนร่วม และให้มีการซักถามพยานแทนตนภายใต้เงื่อนไขแห่งความเท่าเทียมกัน

(5) หากพิจารณาว่าได้มีการฝ่าฝืนกฎหมายอาญา ก็ให้มีการวินิจฉัยหรือมาตรการใดที่กำหนดโดยผลของการวินิจฉัยนั้น ได้รับการทบทวนโดยหน่วยงานหรือองค์กรทางตุลาการที่มีอำนาจเป็นอิสระและเป็นกลางในระดับสูงขึ้นไป

(6) ให้มีความช่วยเหลือของล่ามโดยไม่คิดมูลค่า หากเด็กไม่สามารถเข้าใจ หรือพูดภาษาที่ใช้ได้อยู่

(7) ในทุกขั้นตอนของกระบวนการพิจารณา ให้เคารพต่อเรื่องส่วนตัวของเด็กอย่างเต็มที่

3. รัฐภาคีจะหาทางส่งเสริมให้มีการตรากฎหมาย กำหนดกระบวนการวิธีพิจารณา จัดตั้งหน่วยงานและสถาบัน ซึ่งจะใช้เป็นการเฉพาะกับเด็กที่ถูกกล่าวหา ตั้งข้อหา หรือถูกถือว่าได้ฝ่าฝืนกฎหมายอาญา และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ก) การกำหนดอายุขั้นต่ำ ซึ่งเด็กที่มีอายุต่ำกว่านั้นจะถูกละทิ้งว่ามีคุณสมบัติที่จะฝ่าฝืนกฎหมายอาญาได้

ข) เมื่อเห็นว่าเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับปรารถนา ให้กำหนดมาตรการที่จะใช้กับเด็กเหล่านั้น โดยไม่ต้องอาศัยกระบวนการทางตุลาการ ทั้งนี้ โดยมีเงื่อนไขว่าสิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองตามกฎหมาย จะได้รับการเคารพอย่างเต็มที่

4. การดำเนินการต่างๆ เช่น คำสั่งให้มีการดูแล แนะแนว และควบคุมการให้คำปรึกษา การภาคทัณฑ์ การอุปการะดูแล แผนงานการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ และทางอื่น นอกเหนือจากการให้สถาบันเป็นผู้ดูแล จะต้องมิเพื่อประกันว่า เด็กจะได้รับการปฏิบัติในลักษณะที่เหมาะสมแก่ความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก และได้สัดส่วนกับทั้งสภาพการณ์ และความผิดของเด็ก

ข้อ 41

ไม่มีส่วนใดในอนุสัญญานี้ จะมีผลกระทบต่อบทบัญญัติใดๆ ซึ่งชักจูงให้สิทธิของเด็กบังเกิดผลมาว่า ซึ่งอาจปรากฏอยู่ใน

ก) กฎหมายของรัฐภาคี หรือ

ข) กฎหมายระหว่างประเทศที่มีผลใช้บังคับกับรัฐนั้น

ส่วนที่ 2

ข้อ 42

รัฐภาครับที่จะดำเนินการให้หลักการและบทบัญญัติในอนุสัญญานี้ เป็นที่รับรู้กันอย่างกว้างขวาง ทั้งแก่ผู้ใหญ่และเด็ก ด้วยวิธีการที่เหมาะสมและจริงจัง

ข้อ 43

1. เพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบความคืบหน้าของรัฐภาคี ในการทำให้พันธกรณีซึ่งจะต้องดำเนินการตามอนุสัญญานี้ยังเกิดผล ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กขึ้น ซึ่งจะทำหน้าที่ดังที่กำหนดไว้ต่อไป

2. ให้คณะกรรมการประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญสิบคน ที่มีสถานะทางศีลธรรมสูง และเป็นที่ยอมรับในความสามารถในด้านที่อนุสัญญานี้ครอบคลุมถึง รัฐภาคีจะเลือกตั้งสมาชิกของคณะกรรมการจากคนชาติของตน และสมาชิกของคณะกรรมการนี้จะทำหน้าที่ในฐานะส่วนตัว ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงการกระจายทางภูมิศาสตร์อย่างเป็นธรรม และคำนึงถึงระบบกฎหมายหลัก

3. ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกคณะกรรมการ โดยการลงคะแนนลับจากรายชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอโดยรัฐภาคี รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจเสนอบุคคลจากคนชาติของตนได้หนึ่งคน

4. การเลือกตั้งคณะกรรมการครั้งแรก จะมีขึ้นไม่ช้ากว่าหกเดือนหลังจากวันที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับ และหลังจากนั้นให้มีการเลือกตั้งอีกทุกสองปี หนึ่งอย่างน้อยสี่เดือนก่อนวันเลือกตั้งแต่ละครั้ง เลขธิการสหประชาชาติจะทำหนังสือเชิญรัฐภาคีให้เสนอบุคคลผู้สมัครภายในสองเดือน หลังจากนั้นเลขธิการฯ จะจัดทำรายชื่อตามลำดับอักษรของผู้ที่ได้รับการเสนอบุคคล โดยระบุถึงรัฐภาคีที่เป็นผู้เสนอบุคคล และส่งรายชื่อไปยังรัฐภาคีอนุสัญญานี้

5. การเลือกตั้งจะกระทำขึ้นในการประชุมของรัฐภาคี ซึ่งจัดโดยเลขธิการฯ ณ สำนักงานใหญ่องค์การ สหประชาชาติ ในการประชุมดังกล่าว ซึ่งสองในสามของรัฐภาคี ประกอบขึ้นเป็นองค์ประชุมนั้น บุคคลที่ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกของคณะกรรมการ คือ ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุด และได้รับเสียงข้างมากเด็ดขาดจากผู้แทนรัฐภาคีที่เข้าร่วมและออกเสียง

6. สมาชิกของคณะกรรมการจะได้รับเลือกตั้งให้อยู่ในวาระคราวละสี่ปี และจะมีสิทธิได้รับเลือกตั้งซ้ำหากได้รับการเสนอบุคคลอื่น สมาชิกห้าคนของสมาชิกทั้งหมดที่ได้รับเลือกตั้งในครั้งแรกจะหมดวาระเมื่ออยู่ในตำแหน่งครบสองปี ประธานของที่ประชุมจะเป็นผู้เลือกนามของสมาชิกทั้งห้าคน โดยการจับสลากทันทีหลังจากการเลือกตั้งครั้งแรก

7. หากมีสมาชิกคนใดของคณะกรรมการเสียชีวิต หรือลาออก หรือประกาศว่าไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการได้อีกต่อไปไม่ว่าด้วยเหตุผลใด รัฐภาคีที่เสนอบุคคลผู้หนึ่ง จะแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญอีกคนหนึ่งจากบรรดาคนชาติของตนเพื่อทำหน้าที่ตามวาระที่เหลือ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเห็นชอบของคณะกรรมการ

8. คณะกรรมการจะกำหนด ระเบียบ ข้อบังคับการประชุมของตนเอง
9. คณะกรรมการจะเลือกเจ้าหน้าที่ของตน โดยมีวาระสองปี
10. การประชุมของคณะกรรมการ โดยปกติจะจัด ณ สำนักงานใหญ่ของสหประชาชาติ หรือ ณ สถานที่อื่นที่สะดวกซึ่งกำหนดโดยคณะกรรมการ โดยปกติคณะกรรมการจะประชุมเป็นประจำทุกปี ระยะเวลาการประชุมของคณะกรรมการจะได้รับการกำหนดและทบทวนในกรณีที่เป็น โดยการประชุมของรัฐภาคีของอนุสัญญาฯ นี้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเห็นชอบของสมัชชาใหญ่
11. เลขานุการสหประชาชาติจะจัดเจ้าหน้าที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น สำหรับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผลของคณะกรรมการภายใต้อนุสัญญาฯ นี้
12. โดยความเห็นชอบของสมัชชาใหญ่ สมาชิกของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นภายใต้อนุสัญญาฯ นี้ จะได้รับเงินตอบแทนจากแหล่งเงินของสหประชาชาติ ตามข้อกำหนด และเงื่อนไขที่สมัชชาใหญ่ เป็นผู้กำหนด

ข้อ 44

1. รัฐภาคีรับที่จะเสนอรายงานต่อคณะกรรมการ โดยผ่านเลขานุการสหประชาชาติในเรื่อง มาตรการต่างๆ ที่รัฐบาลรับเอา ซึ่งทำให้สิทธิที่ได้รับการรับรองในอนุสัญญาฯ นี้บังเกิดผล และในเรื่องความคืบหน้าของการใช้สิทธิเหล่านั้น
 - ก) ภายในสองปี นับจากวันที่อนุสัญญาฯ นี้มีผลใช้บังคับต่อรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง
 - ข) ทุกๆ ห้าปี หลังจากนั้น
2. รายงานที่สร้างขึ้นตามข้อนี้ จะระบุถึงปัจจัยและปัญหาต่างๆ ถ้ามี ที่ส่งผลกระทบต่อระดับของการปฏิบัติตามพันธกรณีตามอนุสัญญาฯ นี้ ให้รายงานเหล่านั้นมีข้อมูลข่าวสารเพียงพอ สำหรับให้ คณะกรรมการมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงการดำเนินการตามอนุสัญญาฯ ในประเทศที่เกี่ยวข้องด้วย
3. รัฐภาคีที่ได้เสนอรายงานฉบับเริ่มแรกที่สมบูรณ์ให้แก่คณะกรรมการแล้ว ไม่จำเป็นต้องให้ข้อมูลข่าวสารพื้นฐานที่ได้ให้ไว้แล้วแต่ต้นอีกในรายงานฉบับต่อๆ ไป ที่เสนอตามนัยแห่งวรรค 1 (ข) ของข้อนี้
4. คณะกรรมการอาจขอข้อมูลข่าวสาร ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามอนุสัญญาฯ นี้เพิ่มเติมจากรัฐภาคี
5. คณะกรรมการจะรายงานกิจกรรมของตนต่อสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ โดยผ่านคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมทุกๆ สองปี
6. รัฐภาคีจะทำให้รายงานดังกล่าว เป็นที่ทราบกันอย่างกว้างขวางในประเทศของตน

ข้อ 45

เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามอนุสัญญาฯ อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านที่อนุสัญญาฯ ครอบคลุมถึง

ก) ทบวงการชำนาญพิเศษต่างๆ องค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติและองค์กรอื่นๆ ของสหประชาชาติ มีสิทธิเข้าร่วมในการพิจารณาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบัญญัติต่างๆ ของอนุสัญญานี้ที่อยู่ในขอบข่ายอำนาจขององค์กรเหล่านั้น คณะกรรมการอาจเชิญทบวงการชำนาญพิเศษ องค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติและองค์กรที่มีอำนาจอื่นๆ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาว่าเหมาะสมมาให้คำปรึกษาเฉพาะด้าน ในเรื่องการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ในเรื่องที่อยู่ในขอบข่ายอำนาจขององค์กรเหล่านั้น คณะกรรมการอาจเชิญทบวงการชำนาญพิเศษ องค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ และองค์กรของสหประชาชาติอื่นๆ ให้เสนอรายงานเรื่องการปฏิบัติตามอนุสัญญาในเรื่องที่อยู่ในขอบข่ายกิจกรรมขององค์กรนั้นๆ

ข) คณะกรรมการจะนำส่งรายงานใดๆ จากรัฐภาคีที่มีคำร้อง หรือที่ระบุความต้องการคำปรึกษา หรือความช่วยเหลือทางเทคนิค พร้อมด้วยข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการต่อคำร้องขอ หรือข้อระบุความต้องการเหล่านั้น หากมีไปยังทบวงการชำนาญพิเศษ องค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ และองค์กรที่มีอำนาจอื่นๆ ตามที่พิจารณาเห็นเหมาะสม

ค) คณะกรรมการอาจเสนอแนะต่อสมัชชาใหญ่ ขอให้เลขาธิการฯ ดำเนินการศึกษาในนามของคณะกรรมการในประเด็นเฉพาะที่เกี่ยวกับสิทธิของเด็ก

ง) คณะกรรมการอาจจัดทำข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะทั่วไป โดยอาศัยข้อมูลข่าวสารที่ได้รับตามข้อ 44 และ 45 ของอนุสัญญานี้ ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะทั่วไปดังกล่าว จะถูกส่งไปให้รัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง และรายงานไปยังสมัชชาใหญ่พร้อมข้อวิจารณ์จากรัฐภาคี หากมี

ส่วนที่ 3

ข้อ 46

อนุสัญญานี้จะเปิดให้มีการลงนามโดยรัฐทั้งปวง

ข้อ 47

อนุสัญญานี้ต้องได้รับการสัตยาบัน เลขานุการสหประชาชาติ จะเป็นผู้เก็บรักษาสัตยาบันสาร

ข้อ 48

อนุสัญญานี้จะยังคงเปิดสำหรับการภาคยานุวัติโดยรัฐ เลขานุการสหประชาชาติจะเป็นผู้เก็บรักษาภาคยานุวัติสาร

ข้อ 49

1. อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับในวันที่สามสิบ นับจากวันที่สัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่สี่สิบได้มอบไว้กับเลขานุการสหประชาชาติ

2. สำหรับแต่ละรัฐที่ให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติอนุสัญญานี้ ภายหลังจากการมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่สี่สิบไว้แล้ว อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับกับรัฐนั้นๆ ในวันที่สามสิบ นับจากวันที่รัฐนั้นได้มอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสาร

ข้อ 50

1. รัฐภาคีใดๆ อาจเสนอข้อแก้ไข และยื่นต่อเลขานุการสหประชาชาติ จากนั้น เลขานุการฯ จะต้องส่งข้อแก้ไขที่เสนอมานั้นแก่รัฐภาคีต่างๆ พร้อมกับคำร้องขอให้รัฐภาคีระบุว่า ตนต้องการให้มีการประชุมของรัฐภาคีเพื่อวัตถุประสงค์ในการพิจารณาและลงคะแนนเสียงต่อข้อเสนออันนั้นหรือไม่ ในกรณีที่ภายในสี่เดือนนับจากวันที่ได้ส่งข้อเสนออันนั้น มีรัฐภาคีจำนวนอย่างน้อยที่สุดหนึ่งในสามเห็นด้วยกับการจัดประชุมดังกล่าว เลขานุการสหประชาชาติจะจัดประชุมภายใต้การสนับสนุนของสหประชาชาติข้อแก้ไขใดๆ ที่รัฐภาคีส่วนใหญ่ซึ่งเข้าประชุมและลงคะแนนเสียงในการประชุมได้รับเอาไว้ จะถูกเสนอต่อสมัชชาใหญ่เพื่อให้ความเห็นชอบ

2. ข้อแก้ไขที่ได้รับการรับเอาตามวรรค 1 ของข้อนี้ จะมีผลใช้บังคับเมื่อได้รับความเห็นชอบจากสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ และได้รับการยอมรับโดยเสียงส่วนใหญ่จำนวนสองในสามของรัฐภาคี

3. เมื่อข้อแก้ไขนี้มีผลใช้บังคับ ข้อแก้ไขนั้นจะมีผลผูกพันกับรัฐภาคีที่ให้การยอมรับ รัฐภาคีอื่นจะยังคงผูกพันตามบทบัญญัติของอนุสัญญา และตามข้อแก้ไขก่อนหน้านั้นใดๆ ที่รัฐภาคีดังกล่าวได้ให้การยอมรับ

ข้อ 51

1. เลขานุการสหประชาชาติจะรับและเวียนให้รัฐทั้งปวง ซึ่งด้วยบทข้อสงวนที่รัฐได้กำหนดไว้ เมื่อเวลาให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติ

2. ห้ามมิให้ตั้งข้อสงวนที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และความมุ่งหมายของอนุสัญญานี้
3. อาจถอนข้อสงวนในเวลาใดก็ได้ โดยการแจ้งการถอนนั้นแก่เลขาธิการสหประชาชาติ ซึ่งจะแจ้งให้รัฐที่ประท้วงทราบต่อไป การแจ้งดังกล่าวจะมีผลนับแต่วันที่เลขาธิการฯ ได้รับการแจ้งนั้น

ข้อ 52

รัฐภาคีอาจบอกเลิกอนุสัญญานี้ โดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ การบอกเลิกจะมีผลหนึ่งปีหลังจากวันที่เลขาธิการฯ ได้รับการแจ้งดังกล่าว

ข้อ 53

เลขาธิการสหประชาชาติได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้เก็บรักษาอนุสัญญานี้

ข้อ 54

ต้นฉบับของอนุสัญญานี้ ซึ่งทำไว้เป็นภาษาอาหรับ จีน อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และสเปน มีความถูกต้องเท่าเทียมกัน จะเก็บรักษาไว้กับเลขาธิการสหประชาชาติ

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มที่ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยชอบจากรัฐบาลของตนได้ลงนามในอนุสัญญานี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล (2532)⁽⁴⁹⁾ ได้ศึกษาเรื่องมาตรการป้องกันการทารุณกรรมเด็กที่สังคมคาดหวัง พบว่า สังคมไทยยังไม่ให้ความสำคัญของการทารุณกรรมเด็กมากนัก ประกอบกับวัฒนธรรมของไทย ที่ให้ผู้ปกครองมีอำนาจในการปกครองบุตรซึ่งเอื้ออำนวยต่อการกระทำทารุณเด็กมาก มาตรการการลงโทษทางกฎหมายต่อบิดามารดาที่กระทำทารุณเด็กก็มีเพียงความผิดลหุโทษ ไม่มีมาตรการคุ้มครองป้องกันอย่างจริงจัง ผู้วิจัยเสนอว่า ควรเพิ่มอายุของเด็กที่ถูกกระทำทารุณเป็น 16 ปี และควรออกกฎหมายให้ผู้ประกอบอาชีพบางประเภท เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ มีหน้าที่ในการรายงานการทารุณกรรมเด็กในกรณีที่รักษาหรือช่วยเหลือเด็กที่ถูกกระทำทารุณ และควรมีการแก้ไขให้หน่วยงานรัฐหรือองค์กรเอกชนที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองดูแลเด็กที่ถูกกระทำทารุณ มีอำนาจร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนผู้เยาว์ ในกรณีที่ผู้แทนโดยชอบธรรมเป็นผู้กระทำผิดต่อผู้เยาว์

วิชา มหาคุณ และวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล (2533)⁽⁵⁰⁾ วิจัยเรื่องผลกระทบของเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม: มาตรการป้องกันและแก้ไข ศึกษาเฉพาะกรณีเด็กและเยาวชนที่เคียดแค้นคดี ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาการทารุณกรรมเด็กในสังคมปัจจุบันมากขึ้นและมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้เด็กที่ถูกกระทำทารุณมีปัญหาด้านพฤติกรรม โดยมักใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา เมื่อเด็กเหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ ก็จะเป็นผู้กระทำทารุณต่อไปในอนาคต

สรรพสิทธิ์ กุมาประพันธ์ (2535)⁽⁵¹⁾ ศึกษาเรื่องแนวทางการป้องกันแก้ไขการละเมิดสิทธิเด็กในประเทศไทย ผู้วิจัยได้กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับบิดามารดาในสังคมไทยนั้นได้รับอิทธิพลโดยตรงจากอินเดียและจีน ผสมผสานกับการเมืองการปกครองที่บุคคลต้องสังกัดมูลนาย ทำให้สถานะของบิดามารดาภายในครอบครัวสูงสุดและศักดิ์สิทธิ์ สามารถลิดลิตชีวิตความเป็นไปของบุตร ทำให้การละเมิดสิทธิเด็กที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว ไม่มีผู้ใดเข้าไปเกี่ยวข้อง และเด็กส่วนมากไม่อยู่ในสถานะที่จะแสดงออกถึงความต้องการที่แท้จริงของตน เพราะความเขี้ยวและอ่อนประสพการณ์ชีวิต ผู้วิจัยได้แนะนำให้มีการสร้างจิตสำนึกให้แก่สังคม โดยการนำประสพการณ์หรือจารีตประเพณีกฎหมายต่างประเทศมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างจิตสำนึกดังกล่าว

ชฎาพรรณ รัตนดิگانนท์ (2543)⁽⁵²⁾ ศึกษาทักษะเชิงความคิดในการป้องกันการถูกกระทำทารุณทางเพศของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสวนลุมพินี ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร จำนวน 93 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่อนุญาตให้สัมภาษณ์เด็กมีเจตคติในทางบวกต่อการสอนเด็กในเรื่องการป้องกันการถูกกระทำทารุณทางเพศ มากกว่าเจตคติในทางลบ ซึ่งแตกต่างจากผู้ปกครองที่ไม่อนุญาตให้สัมภาษณ์เด็กซึ่งมีเจตคติในทางลบมากกว่า ผู้ปกครองทั้งสองกลุ่มนี้ มีเจตคติที่เหมือนกัน คือ รู้สึกลังเลใจที่จะสอนเด็ก เพราะเด็กคงฟังไม่รู้เรื่อง และรู้

สีกยุ่งยากใจที่จะสอน นอกจากนี้ ยังพบว่าเด็กมีทักษะเชิงความคิดในการป้องกันจากการถูกระทำทารุณทางเพศที่ไม่ถูกต้องมากในเรื่องของการไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ ถ้าหากถูกระทำทารุณทางเพศ (53%) การรับของที่ยอยากได้ทันทีจากคนที่ไม่รู้จัก (28%) การที่ยอมให้บิดาและต้องตามตัวต่อไปแม้ว่าจะรู้สึกอึดอัด (31%) และเปิดประตูให้คนที่เด็กรู้จักที่ไม่ได้อยู่ในบ้านเข้ามาในบ้าน (27%) ดังนั้น ทักษะเชิงความคิดดังกล่าว ควรจะได้รับการแก้ไข เพื่อเป็นประโยชน์ในการป้องกันตัวของเด็กจากการถูกระทำทารุณทางเพศต่อไป

Dorothy Scott (1992)⁽⁵³⁾ กล่าวถึงการฆ่าตัวตายของมารดาและการที่มารดาฆ่าทารก เกิดจากภาวะซึมเศร้าหลังคลอดบุตร ทั้งๆ ที่มีงานวิจัยบ่งชี้ให้เห็นถึงภาวะซึมเศร้าของมารดาและปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรที่ถูกรบกวน กลับไม่มีงานวิจัยเกี่ยวกับการทารุณกรรมเด็กและการคุ้มครองเด็ก ที่กล่าวถึงภาวะซึมเศร้าของมารดา ผู้ปฏิบัติควรตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กซึ่งเกี่ยวข้องกับภาวะซึมเศร้าของมารดา ในรายที่การทารุณกรรมเด็กเกิดขึ้น ควรมีการพิจารณาถึงความเป็นไปได้ว่ามารดาซึมเศร้า และนี่ก็ควรจะได้รับการศึกษาในฐานะที่เป็นปัญหาหนึ่ง และในส่วนของ การป้องกันการทารุณกรรมเด็ก การบ่งชี้ตั้งแต่เนิ่น ๆ เกี่ยวกับภาวะซึมเศร้าของมารดาจะเป็นกลไกสำคัญที่นักสุขภาพจะมีบทบาทมาก ในการเข้าไปดูแลความเป็นอยู่ทางสังคมและอารมณ์ของมารดา

Leslie M. Tutty (1992)⁽⁵⁴⁾ ได้ทำการวิจัยซึ่งได้ถูกออกแบบเพื่อประเมินประสิทธิภาพของโครงการการ ป้องกันการทารุณกรรมเด็กสำหรับเด็กชั้นประถม ได้มีการพัฒนาเครื่องมือใหม่ที่เรียกว่า the Children's Knowledge of Abuse Questionnaire (C.K.A.Q.) จากเด็กจำนวนทั้งสิ้น 400 คนถูกแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการการป้องกันการทารุณกรรมเด็กที่ชื่อว่า Touching และอีกครึ่งหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม โดยเด็กครึ่งหนึ่งของแต่ละกลุ่มได้รับการทดสอบก่อนการวิจัย และอีกครึ่งหนึ่งไม่ได้รับการทดสอบ เพื่อที่จะดูว่าการทดสอบก่อนการวิจัยมีผลต่อเด็กนักเรียนเหล่านี้หรือไม่ เด็กทุกคนจะถูกทดสอบอีกครั้งหนึ่งหลัง 5 เดือนต่อมา เพื่อตรวจหาความเข้าใจระยะยาวของการป้องกันการทารุณกรรมเด็ก จากผลการวิจัยพบว่า เด็กที่เข้าร่วมการวิจัยมีคะแนนในส่วน of แบบสอบถาม C.K.A.Q. สูงกว่าคะแนนของเด็กที่อยู่ในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ อายุก็เป็นปัจจัยสำคัญเมื่ออายุของเด็กมากขึ้นก็จะสามารถทำคะแนนได้ดีขึ้น เด็กที่เข้าร่วมทุกคนสามารถงระดับความรู้เมื่อ 5 เดือนผ่านไป

Sandy K. Wurtele Laura C. Kast และ Anastasia M. Melzer (1992)⁽⁵⁵⁾ ได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างครูและบิดามารดาในฐานะเป็นผู้ให้ความรู้แก่เด็ก เกี่ยวกับโครงการการให้ความรู้เพื่อป้องกันการถูกระทำทารุณทางเพศ อันเป็นโครงการที่มุ่งเน้นให้เด็กรักษาความปลอดภัยให้แก่ตนเอง โดยสุ่มเด็กก่อนวัยเรียนจำนวน 172 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม โดยให้ได้รับความรู้ดังกล่าวจากครู บิดามารดาทั้งจากครูและจากบิดามารดา และกลุ่มที่เป็นกลุ่มควบคุม ให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยต่างๆ ไป

ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่ได้รับความรู้จากครู บิดามารดา หรือจากทั้งครูและบิดามารดา มีความรู้เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการทารุณกรรมทางเพศและมีทักษะในการรักษาความปลอดภัยของตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมจากการติดตามผลเมื่อเวลาผ่านไป 5 เดือน พบว่า ความรู้และทักษะที่เด็กได้รับนั้น ยังคงอยู่ และเด็กที่ได้รับความรู้จากบิดามารดา มีพัฒนาการของการขอความช่วยเหลือเมื่อถูกสัมผัสอย่างไม่เหมาะสมรวมทั้ง มีทักษะในการรักษาความปลอดภัยของตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับความรู้จากครู ยิ่งไปกว่านั้นเด็กที่ได้รับความรู้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน สามารถขอความช่วยเหลือเมื่อถูกสัมผัสที่ไม่เหมาะสมได้ดีกว่า และมีทักษะการรักษาความปลอดภัยให้แก่ตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับความรู้ที่เฉพาะที่โรงเรียน

Jacy Showers (1992)⁽⁵⁵⁾ ได้มีการรายงานชี้แจงว่า ควรมีการให้ข้อมูลความรู้อย่างเป็นระบบแก่บิดามารดาที่มีทารกแรกเกิดเกี่ยวกับอันตรายของการเขย่าตัวทารก วัตถุประสงค์ของการศึกษารั้งนี้เพื่อพิจารณาว่า โครงการการให้ความรู้เกี่ยวกับอันตรายของการเขย่าตัวทารกสามารถเพิ่มความรู้ของบิดามารดา และมีประโยชน์ต่อบิดามารดาที่เพิ่งมีบุตรหรือไม่ จำนวนบิดามารดาที่มีบุตรแรกเกิด 15,708 คนที่เข้าร่วมโครงการ Don't Shake the Baby เป็นเวลากว่าหนึ่งปี โดยมารดามีอายุระหว่าง 14 ถึง 44 ปี และร้อยละ 90 เป็นคนผิวขาว ได้มีไปรษณียบัตรตอบรับส่งกลับมาจากบิดามารดาจำนวน 3,293 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 21 นี้ ได้รับการ และมากกว่า 3 ใน 4 ของผู้ส่งไปรษณียบัตรกลับมา กล่าวว่า ข้อมูลที่ได้เป็นประโยชน์ต่อพวกเขา และร้อยละ 49 แจ้งว่า หลังจากที่พวกเขาได้อ่านเอกสารที่ส่งมาให้แล้ว พวกเขามีแนวโน้มที่จะเขย่าตัวทารกน้อยลง และร้อยละ 91 กล่าวว่า เขาคิดว่าบิดามารดาที่มีทารกแรกเกิดคนอื่นๆ ควรอ่านเอกสารนี้

Jeanne M. Elrod และ Roger H. Rubin (1993)⁽⁵⁶⁾ ได้มีการศึกษาถึงความรู้ของบิดามารดาเกี่ยวกับการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กและความสนใจในการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตนเองและบุตรหลานของตนเกี่ยวกับการป้องกันระดับปฐมภูมิ โดยสัมภาษณ์มารดาจำนวน 51 คน และบิดาจำนวน 50 คนที่เป็นผู้ปกครองของเด็กในโรงเรียนเด็กก่อนวัยเรียนและสถานรับเลี้ยงเด็กเวลากลางวัน จากการศึกษาพบว่า บิดามารดาต้องการเป็นบุคคลแรกๆ ที่ให้ความรู้แก่บุตรของเขา อย่างไรก็ตาม บิดามารดาได้ชี้ให้เห็นถึงการขาดความรู้ในการทารุณกรรมทางเพศในประเด็นที่สำคัญ และคิดที่จะพูดคุยกับบุตรเฉพาะหัวข้อที่น่ากลัวน้อยที่สุดเท่านั้น บิดามารดาเหล่านั้นได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการทารุณกรรมทางเพศจากสื่อต่างๆ อย่างไรก็ตาม เขาสามารถกล่าวถึงวิธีการต่างๆ และแหล่งที่สามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันระดับปฐมภูมิได้ งานวิจัยพบว่า เพศของผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงถึงความแตกต่างของแหล่งข้อมูลของการป้องกันการทารุณกรรมทางเพศ ผู้ให้ความรู้แก่บุตรที่ตนพึงพอใจ จำนวนและชนิดของหัวข้อที่ยอมรับได้ที่จะให้บุตรได้เรียนรู้ในช่วงก่อนวัยเรียนหรือวัยอื่นๆ จำนวนหัวข้อหรือประเด็นที่ผู้ปกครองตั้งใจที่จะพูดถึงเกี่ยวกับเรื่องการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก แหล่งที่ผู้ปกครองให้การตอบรับที่จะเข้าร่วมโครงการให้ความรู้แก่บิดามารดา รวมทั้งปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจของบิดามารดาในการเข้าร่วมโครงการให้ความรู้แก่บิดามารดา เพศของบุตรและปฏิสัมพันธ์ระหว่าง

เพศของบิดามารดาและเพศของบุตรไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ได้มีการกล่าวถึงงานศึกษาต่อมาเกี่ยวกับแรงจูงใจของบิดามารดาในการศึกษาหาความรู้เรื่องการทารุณกรรมทางเพศด้วยตนเอง และการให้ความรู้แก่บุตรของตน

Nancy L. Danoff Kathi J. Kemper และ Bettylou Sherry (1994)⁽⁵⁷⁾ ได้มีการศึกษาเปรียบเทียบ โครงการการให้ความรู้แก่บิดามารดาที่จัดทำขึ้นที่คลินิก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้บิดามารดาไม่สามารถเรียนจนจบหลักสูตรได้ โครงการการนี้มีกลุ่มเป้าหมายคือมารดาที่มีความเสี่ยงที่จะกระทำทารุณบุตร จัดขึ้นที่ ศูนย์สุขภาพในวอชิงตันและซีแอตเติล จำนวน 3 แห่ง ที่ให้การดูแลเด็กแก่ครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ผู้วิจัยได้รับข้อมูลพื้นฐานจากแบบสอบถามที่ชื่อว่า The Nursing Child Assessment Teaching Scale (NCATS) และ The Home Observation for Measurement of the Environment (HOME) จากผู้เข้าร่วมโครงการ 172 คน มี 124 คน หรือร้อยละ 72 ที่สำเร็จหลักสูตรจากการวิเคราะห์ได้พบว่า การเลิกกลางคันมีแนวโน้มที่จะเกิดใน Clinic Site Three และอยู่ในวัยรุ่น ที่มีเชื้อสาย แอฟริกัน-อเมริกัน และมีคะแนนของแบบสอบถาม HOME ต่ำกว่า 32 บิดามารดาที่มีอายุต่ำกว่า 20 มักจะเลิกกลางคันเมื่อมีเชื้อชาติและมีคะแนนในแบบสอบถาม HOME ที่อยู่ในข้อบ่งชี้ และมีความสัมพันธ์ระหว่างอายุต่ำกว่า 20 และ Clinic Site Three จากงานวิจัยแนะนำว่า ผู้วางแผนโครงการควรที่จะพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับมารดาที่อยู่ในวัยรุ่นในโครงการการให้ความรู้บิดามารดา

Harriet L. MacMillan James H. MacMillan David R. Offord Lauren Griffith และ Angus MacMillan (1994)⁽⁵⁸⁾ ได้กล่าวถึงภาพรวมของการป้องกันการทารุณกรรมเด็กระดับปฐมภูมิ ในส่วนที่หนึ่งนี้ ได้ทบทวนเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการแทรกแซงโดยมุ่งที่การป้องกันการทารุณกรรมทางกาย และการทอดทิ้งเด็กระดับปฐมภูมิ เอกสารประกอบการวิจัยครั้งนี้ได้รับการตีพิมพ์เมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. 1978 จนถึงเดือนพฤษภาคม ปีค.ศ. 1994 คุณภาพของงานวิจัยแต่ละชิ้นได้ถูกพิจารณาตามหลักวิธีการวิจัย การแทรกแซงที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันการทารุณกรรมทางกายและการทอดทิ้งเด็กได้ถูกแบ่งออกเป็น 6 ประเภทโดยมีกลุ่มเป้าหมายอยู่ที่หญิงตั้งครรภ์และเด็กเล็ก ขณะที่โครงการนี้ไม่สามารถแสดงถึงการลดลงของการทารุณกรรมทางกายและการทอดทิ้งเด็กได้ แต่ก็ได้มีหลักฐานแสดงว่าการเยี่ยมบ้านอย่างต่อเนื่องสามารถป้องกันการทารุณกรรมทางกายและการทอดทิ้งเด็กในครอบครัวที่มีความเสี่ยงที่จะกระทำทารุณเด็ก

Kevin Browne (1995)⁽⁵⁹⁾ ได้มีการทบทวนบทบาทของพยาบาลชุมชน เช่น ผู้ดูแลสุขภาพ เป็นต้น ในการป้องกันการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็กโดยการจัดการเยี่ยมบ้าน งานวิจัยนี้ได้มีการประเมินศักยภาพของพยาบาลชุมชนในการคาดคะเน และระบุครอบครัวที่มีความเสี่ยงสูงต่อการทารุณกรรมเด็ก เพื่อเข้าไปให้ความช่วยเหลือแก่ครอบครัว โดยการส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรม ความรู้ เจตคติ และทักษะในการเป็นบิดามารดาที่ดี จากการศึกษาพบว่า การที่ระบุครอบครัวที่มีการทารุณ

กรรมเด็กได้อย่างถูกต้องควรมีกระบวนการในการตรวจสอบมากกว่า 1 ครั้ง เพื่อลดการคาดคะเนที่ไม่ถูกต้อง และแนะนำว่า ผู้ดูแลสุขภาพควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับการประเมินปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตร จากการแทรกแซงของผู้ดูแลสุขภาพไม่ค่อยประสบความสำเร็จนัก ดังนั้น จึงควรมีการฝึกอบรมและให้การสนับสนุนแก่พยาบาลชุมชนให้มากขึ้นหากต้องการให้มีบทบาทในการป้องกันการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็ก แต่อย่างไรก็ตาม จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานนี้เกี่ยวกับพยาบาลชุมชนและความแตกแยกของผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการในการดูแลสุขภาพก็ได้ลดความเป็นไปได้ที่จะนำพยาบาลชุมชนมาเยี่ยมบ้านเพื่อป้องกันการทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็ก

Michele Elliott Kevin Browne และ Jennifer Kilcoyne (1995)⁽⁶⁰⁾ ได้มีการสัมภาษณ์ผู้กระทำทารุณทางเพศต่อเด็กจำนวน 91 คนเกี่ยวกับวิธีการที่เขาใช้กับเด็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ช่วงอายุของเหยื่อและวิธีการที่เขาเลือกเด็กและใช้เด็กเป็นเหยื่อ และสิ่งที่พวกเขาแนะนำเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กถูกกระทำทารุณทางเพศ ผู้กระทำทารุณทางเพศที่ได้นี้คัดเลือกมาจากโครงการบำบัดรักษาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทัณฑสถาน โรงพยาบาลพิเศษ และเรือนจำ การสัมภาษณ์ใช้แบบสอบถามประเภทกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structure) ผลการศึกษาบ่งชี้ว่าผู้กระทำทารุณสามารถเข้าถึงตัวเด็กได้โดยการรับดูแลเด็ก เช่น การเป็นพี่เลี้ยง โดยมีกรให้ของขวัญหรือเกมส์ โดยการใช้กำลัง การแสดงความโกรธ การข่มขู่เพื่อที่จะให้มีการทารุณกรรมต่อเนื่องไปเรื่อยๆ โดยค่อยๆ ลดความรู้สึกกลัวของเด็กด้วยการสัมผัส การพูดเกี่ยวกับเรื่องเพศ และการชักชวน เกือบครึ่งหนึ่งของผู้กระทำทารุณไม่มีความรู้สึกไม่ดีต่อการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก ได้มีการกล่าวถึงข้อบ่งชี้ในการใช้โครงการการป้องกันในลักษณะต่างๆ

Diane Crocker (1996)⁽⁶¹⁾ ได้ทำการศึกษาวิจัยโดยอธิบายถึงคณะทำงานคุ้มครองเด็กในรัฐ Newfoundland และ Labrador ประเทศแคนาดา โดยคณะทำงานนี้ได้พัฒนารูปแบบใหม่ที่จะส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือของชุมชนในการป้องกันการทารุณกรรมเด็ก คณะทำงานคุ้มครองเด็กนี้ได้ดำเนินรูปแบบการให้คำปรึกษาซึ่งมีนักวิชาชีพกลุ่มหนึ่งที่ทำงานกับเด็กที่ถูกกระทำทารุณใน Newfoundland และ Labrador ชุมชนในจังหวัดนี้ได้ประสบปัญหาเกี่ยวกับสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างจากที่อื่น และเป็นผลมาจากการที่คณะทำงานคุ้มครองเด็ก เน้นในการป้องกันโดยผ่านทาง การให้ความรู้และการปลุกจิตสำนึกแก่สาธารณชน และการพัฒนาบุคลากรสาขาวิชาชีพต่างๆ นอกจากนี้ยังได้พัฒนารูปแบบซึ่งประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรก ประกอบด้วยตัวแทนจากชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ขั้นตอนที่สอง เกี่ยวกับการประชุมจัดสัมมนาศึกษาเฉพาะกรณี ซึ่งประกอบด้วยสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่ถูกกระทำทารุณโดยตรงเท่านั้น งานศึกษาชิ้นนี้ ได้มีการอภิปรายถึงรูปแบบของคณะทำงานคุ้มครองเด็กที่เกิดขึ้นใน Newfoundland และ Labrador ที่ขัดแย้งกับรูปแบบอื่นๆ ที่รายงานในงานวิจัยอื่น

E. Marshall และคณะ (1996)⁽⁶²⁾ ได้ร่วมกันทำการศึกษาทัศนคติการเป็นบิดามารดาของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมที่เปลี่ยนแปลงไป หลังจากได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมเด็กในชั่วโมงสุขศึกษา โดยใช้เครื่องมือ Adult-Adolescent Parenting Inventory (AAPI) ทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการวิจัย ซึ่งจัดเป็นวิธีการป้องกันระดับปฐมภูมิวิธีหนึ่ง โดยมุ่งไปที่เด็กนักเรียนก่อนที่จะเป็นบิดามารดาในอนาคต ความรู้ที่สอนเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทารุณกรรมเด็ก การคาดหวังที่เป็นไปตามพัฒนาการปกติของเด็ก การควบคุมอารมณ์โกรธ และการเป็นบิดามารดาในทางสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจากโรงเรียน 4 แห่ง จำนวน 585 คน โดยนักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติการเป็นบิดามารดาที่ดี ผลที่เกิดจากการแทรกแซงวัดโดยใช้ค่า Paired t-test ซึ่งนักเรียนจาก 2 ใน 4 โรงเรียนแสดงผลของการแทรกแซงในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่ได้คะแนนต่ำในตอนทดสอบก่อนการทำวิจัย ได้คะแนนสูงขึ้นเมื่อทำการทดสอบหลังการทำวิจัยอย่างมีนัยสำคัญ ถึงแม้ว่าจะไม่สูงเท่าคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบก่อนการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้มีการวิจัยและศึกษาการพยาบาลชุมชนต่อไป

Ian Roberts Michael S. Kramer และ Samy Suissa (1996)⁽⁶³⁾ ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพของโครงการการเยี่ยมบ้านในการป้องกันการบาดเจ็บของเด็กและการทารุณกรรมเด็ก โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 3,433 คน ผลการวิจัยพบว่า โครงการการเยี่ยมบ้านช่วยลดอัตราการบาดเจ็บในเด็กอย่างมีนัยสำคัญ

Elizabeth A. Mulroy และ Sharon Shay (1997)⁽⁶⁴⁾ ศึกษารูปแบบใหม่ในการป้องกันการทารุณกรรมเด็ก ซึ่งเป็นรูปแบบที่อาศัยความร่วมมือจากเพื่อนบ้าน นักสังคมสงเคราะห์ที่จัดโครงการนี้ต้องได้รับการฝึกให้ทำงานหลายระบอบอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่อาศัยความร่วมมือจากเพื่อนบ้าน ซึ่งได้รับการพัฒนาโดยองค์กรที่ไม่มุ่งหวังผลกำไรและวิเคราะห์แนวคิดใหม่เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมเด็กในกลุ่มเพื่อนบ้านที่มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน

Lorraine M. Ireland และ Catherine Powell (1997)⁽⁶⁵⁾ วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเบื้องต้นในการป้องกันเด็ก ได้กล่าวถึงการร่วมมือกันในการสร้างหลักสูตรเบื้องต้นในการป้องกันเด็ก (English National Board 970) ในโรงเรียนพยาบาลและสถานสุตินรีเวชแห่งหนึ่ง และแสดงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากหลักสูตรดังกล่าวนี้ หลักสูตรนี้ได้รับความสนใจจากผู้ที่มีอาชีพเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพสาขาต่างๆอย่างมากมาย นอกจากนี้ได้มีการพิสูจน์แล้วว่าหลักสูตรนี้มีประโยชน์ โดยหลังจากที่ผู้เข้าร่วมการอบรมกลับไปทำงาน พวกเขามีความตระหนักในปัญหาการทารุณกรรมเด็ก และมีความเข้าใจถึงความจำเป็นในการป้องกันเด็กมากขึ้น

Lesla Bethea (1999)⁽⁷⁾ ศึกษาเรื่องการป้องกันการทารุณกรรมเด็กระดับปฐมภูมิ เนื่องจากช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1985 ถึงปี ค.ศ. 1993 ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีจำนวนเด็กที่ถูกกระทำทารุณเพิ่มขึ้นร้อยละ 50 เป็นผลทำให้ U.S. Advisory Board on Child Abuse ประกาศภาวะฉุกเฉินในการป้องกันเด็กในปี ค.ศ. 1993 โดยเน้นให้มีการป้องกันระดับปฐมภูมิที่กระทำในระดับสังคม ได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองแก่เด็ก การช่วยครอบครัวให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจเพียงพอที่จะเลี้ยงตนเองได้ การสนับสนุนไม่ให้ลงโทษด้วยการตีหรือรูปแบบที่รุนแรงต่างๆ การจัดการดูแลสุขภาพที่เข้าถึงได้ง่ายขึ้นและมีจำนวนที่เพียงพอกับความต้องการ การปรับปรุงการประสานงานระหว่างบริการทางสังคมต่างๆ การปรับปรุงวิธีการรักษาปัญหาทางจิตใจ รวมทั้งปัญหาที่เกิดจากการติดยาเสพติดและสุรา การป้องกันไม่ให้เกิดการตั้งครรภ์โดยไม่เจตนา นอกจากนี้ ยังมี การป้องกันระดับปฐมภูมิที่กระทำในระดับครอบครัว ได้แก่ การช่วยให้บิดามารดาได้รับปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่างๆ การค้นหาปัญหาการติดยาเสพติดและปัญหาความรุนแรงในคู่สมรส การให้ความรู้บิดามารดาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็กในด้านต่างๆ คือ พัฒนาการ ความปลอดภัย การฝึกวินัย และพฤติกรรม